



VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA  
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Přímé daně ve vybraných zemích Evropské unie

Direct Taxes in the Selected European Union Countries

Student: Bc. Kristína Dohnalová  
Vedoucí diplomové práce: Ing. Yvetta Pšenková, Ph.D.

Ostrava 2017

VŠB - Technická univerzita Ostrava  
Ekonomická fakulta  
Katedra účetnictví a daní

## Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Kristína Dohnalová**  
Studijní program: N6208 Ekonomika a management  
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně  
Téma: **Přímé daně ve vybraných zemích Evropské unie**  
**Direct Taxes in the Selected European Union Countries**  
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Teoretické aspekty přímých daní
3. Přímé daně ve vybraných zemích Evropské unie
4. Komparace přímých daní vybraných zemí Evropské unie
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 276 s. ISBN 978-80-7478-841-3.

NERUDOVÁ, Danuše. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 336 s. ISBN 978-80-7478-626-6.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Yveta Pšenková, Ph.D.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 21.04.2017



Ing. Jana Hakalová, Ph.D.  
vedoucí katedry



prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal  
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně, kromě přílohy č. 1, kterou jsem převzala.

V Ostravě dne 21. dubna 2017

*Kristína Dohnalová*

Bc. Kristína Dohnalová

# **OBSAH**

<b>1</b>	<b>Úvod</b> .....	<b>5</b>
<b>2</b>	<b>Teoretické aspekty přímých daní</b> .....	<b>7</b>
2.1	Základní pojmy .....	7
2.2	Členění daní .....	8
2.3	Důchodové daně .....	8
2.4	Majetkové daně .....	10
<b>3</b>	<b>Přímé daně ve vybraných zemích Evropské unie</b> .....	<b>12</b>
3.1	Česká republika .....	12
3.1.1	Daňový systém .....	12
3.1.2	Daň z příjmů fyzických osob.....	14
3.1.3	Daň z příjmů právnických osob.....	22
3.1.4	Sociální pojištění .....	27
3.1.5	Daň z nemovitých věcí.....	28
3.1.6	Daň z nabytí nemovitých věcí .....	31
3.2	Finská republika .....	32
3.2.1	Daňový systém .....	33
3.2.2	Daň z příjmů fyzických osob.....	35
3.2.3	Daň z příjmů právnických osob.....	45
3.2.4	Sociální pojištění .....	48
3.2.5	Daň z veřejnoprávního vysílání.....	49
3.2.6	Daň z nemovitostí.....	50
3.2.7	Daň z převodu majetku .....	51
3.2.8	Daň dědická a daň darovací .....	53
3.2.9	Ostatní přímé daně .....	56
<b>4</b>	<b>Komparace přímých daní vybraných zemí Evropské unie</b> .....	<b>58</b>
4.1	Daňová kvóta, daňový mix a den daňové svobody .....	58

4.2	Daň z příjmů fyzických osob .....	60
4.3	Srovnání daňového zatížení zaměstnance a daňové progresivity .....	64
4.3.1	Ukazatele daňového zatížení a daňové progresivity.....	64
4.3.2	Metodika a předpoklady výpočtu daňového zatížení a daňové progresivity..	66
4.3.3	Výpočet daňového zatížení v České republice.....	68
4.3.4	Výpočet daňového zatížení ve Finské republice .....	71
4.3.5	Srovnání daňového zatížení .....	74
4.3.6	Výpočet a srovnání daňové progresivity.....	77
4.4	Návrhy a doporučení pro český daňový systém v oblasti daně z příjmů fyzických osob.....	79
4.5	Daň z příjmů právnických osob .....	80
<b>5</b>	<b>Závěr.....</b>	<b>83</b>
	<b>Seznam použité literatury .....</b>	<b>86</b>
	<b>Seznam zkratk .....</b>	<b>92</b>
	<b>Prohlášení o využití výsledků diplomové práce</b>	
	<b>Seznam příloh</b>	
	<b>Přílohy</b>	

# 1 ÚVOD

Daně mají v naší společnosti dlouholetou historii. Vznik prvních daní je úzce spojen s formováním organizovaných států a se vznikem peněžního hospodářství. V současné době představují daně nejdůležitější příjem veřejných rozpočtů, který kromě financování veřejných výdajů slouží také jako významný nástroj hospodářské politiky státu.

Cílem diplomové práce je popsat a porovnat systém přímých daní vybraných zemí Evropské unie se zaměřením na daň z příjmů fyzických a právnických osob a navrhnout případná doporučení pro daňový systém ČR v oblasti daně z příjmů fyzických osob. Dále je cílem výpočet a porovnání daňového zatížení zaměstnance a daňové progresivity.

Pro naplnění cíle práce byly vybrány dva členské státy Evropské unie, a to Česká republika a Finská republika. V případě Finské republiky se jedná o jeden ze států s nejvyšším daňovým zatížením obyvatel v rámci zemí OECD i EU.

Diplomová práce je rozdělena do pěti kapitol, přičemž první kapitolou je *Úvod* a poslední kapitolou je *Závěr*.

Druhá kapitola (*Teoretické aspekty přímých daní*) se zabývá charakteristikou přímých daní z pohledu daňové teorie. Jsou zde definovány pojmy daň, daňová soustava a daňový systém. Vymezeno je také členění daní. Stěžejní část kapitoly je věnována popisu jednotlivých přímých daní.

V rámci třetí kapitoly (*Přímé daně ve vybraných zemích Evropské unie*) je popsán daňový systém a jednotlivé přímé daně ČR a Finska.

Čtvrtá kapitola (*Komparace přímých daní vybraných zemí Evropské unie*) představuje praktickou část diplomové práce, jejímž předmětem je komparace přímých daní ČR a Finska. Praktická část je rozdělena do pěti podkapitol. V rámci první podkapitoly je porovnán ukazatel daňové kvóty, daňový mix a den daňové svobody vybraných zemí EU. Druhá podkapitola je zaměřena na komparaci daně z příjmů fyzických osob. Třetí podkapitola se zabývá výpočtem a porovnáním daňového zatížení a daňové progresivity u vybraných poplatníků (zaměstnanců), kteří dosahují různé úrovně mzdy. Obsahem čtvrté podkapitoly je vymezení návrhů a doporučení pro český daňový systém v oblasti daně z příjmů fyzických osob. Poslední podkapitola praktické části diplomové práce se zabývá srovnáním daně z příjmů právnických osob.

Při zpracování diplomové práce byly použity metody popisu, komparace, kalkulace a dedukce.

Diplomová práce je z důvodu dostupnosti informací zpracována k právnímu stavu platnému v roce 2016.



## 2 TEORETICKÉ ASPEKTY PŘÍMÝCH DANÍ

Tato kapitola je zaměřena na teoretické aspekty přímých daní. Nejprve jsou vymezeny základní pojmy jako je daň, daňový systém a daňová soustava, poté je popsáno členění daní a jednotlivé přímé daně (důchodové a majetkové daně).

### 2.1 Základní pojmy

#### Daň

Daň je spolu s poplatky, půjčkami a dary příjmem veřejných rozpočtů (státních, municipálních i dalších rozpočtů). Jedná se o jednostranný tok finančních prostředků (transfer) od soukromého sektoru k sektoru veřejnému.

Všeobecně můžeme daň charakterizovat jako platbu do veřejného rozpočtu, která se vyznačuje tím, že je povinná, nenávratná, zákonem stanovená, neúčelová a neekvivalentní. Z hlediska periodicity placení, pak tato platba může být pravidelná či nepravidelná.

Neúčelovost daně znamená, že určitá daň v konkrétní výši není vyhrazena na financování konkrétního účelu. Jednotlivé daňové příjmy jsou shromažďovány do veřejného rozpočtu, ze kterého se pak rozdělují na financování různých veřejných potřeb.

Neekvivalentností se rozumí to, že osoba, která daň platí, nemá nárok na protiplnění, které by se rovnalo výši uhrazené daně.

Mezi daně můžeme řadit i cla, neboť jsou to povinné a neúčelové platby do veřejného rozpočtu, které se odvádí při přechodu zboží či služeb přes hranice státu.

Určitou podobnost k daním lze najít u příspěvků na sociální zabezpečení, případně na jiné zákonné pojištění. Tyto příspěvky jsou podobné daním především z důvodu povinnosti jejich hrazení, která vyplývá ze zákona. K daním je přibližuje také to, že jejich výše je z velké části závislá na výši důchodu poplatníka. Ačkoliv mají příspěvky na sociální zabezpečení částečně i nedaňový charakter, jsou dle OECD klasifikovány jako daně.<sup>1</sup>

#### Daňová soustava a daňový systém

Daňovou soustavou se rozumí soubor všech daní vybíraných v rámci konkrétního státu a času. Z právního pohledu se jedná o jednotlivé daně vymezené v daňových zákonech.

Daňový systém na rozdíl od daňové soustavy zahrnuje i instituce, které se podílejí na správě, vyměřování, vymáhání a kontrole daní. Součástí daňového systému jsou dále i nástroje, metody a postupy uplatňované těmito institucemi vůči daňovým subjektům.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 15 – 17.

<sup>2</sup> GRUŇ, Lubomír. *Finanční právo a jeho instituty*. 2. vyd. Praha: Linde, 2006, s. 115.

## 2.2 Členění daní

Daně můžeme členit dle různých hledisek. Mezi základní klasifikace daní patří třídění daní dle vazby na důchod poplatníka, třídění dle subjektu daně, třídění dle objektu daně a třídění dle respektování příjmových poměrů poplatníka.

Vzhledem k zaměření této diplomové práce bude v následujícím textu blíže popsáno pouze členění daní dle vazby na důchod poplatníka.

### Členění daní dle vazby na důchod poplatníka

V rámci klasifikace daní dle vazby na důchod poplatníka rozdělujeme daně na přímé a nepřímé.

Přímé daně jsou bezprostředně vyměřovány z důchodu či majetku poplatníka. Poplatník se nemůže jejich placení vyhnout a ani nemůže tuto povinnost přenášet na jiné osoby. Většinou je také sám vypočítává i odvádí, anebo alespoň zná jejich výši. Tyto daně respektují důchodovou či majetkovou situaci poplatníka. Dále je můžeme členit na důchodové a majetkové.

Nepřímé daně jsou vybírány v rámci spotřeby nebo nákupu výrobků či služeb, a to jako součást cen těchto komodit. Tyto daně nepřihlízejí k důchodovým či majetkovým poměrům poplatníka, neboť jejich výše je stejná pro osoby s nízkými i vysokými příjmy. Nepřímé daně se dále člení na všeobecné a akcízy. Všeobecnými nepřímými daněmi jsou zdaňovány velké skupiny výrobků a služeb, a daň je stanovena ad valorem. Akcízy jsou uvalovány pouze na vybrané výrobky a služby, a daň je stanovena jako jednotková.<sup>3</sup>

## 2.3 Důchodové daně

Důchodové daně představují jeden z nejvýznamnějších zdrojů příjmů veřejných rozpočtů. Dělíme je na osobní důchodovou daň (daň z příjmů jednotlivce) a daň ze zisku firem.<sup>4</sup>

### Osobní důchodová daň

Osobní důchodová daň je v rámci většiny zemí považována za nejdůležitější. Mezi lidmi se jedná o nejznámější a zároveň značně neoblíbenou daň.<sup>5</sup>

Předmětem této daně je příjem (důchod), kterého poplatník dosáhl za zdaňovací období. V rámci spravedlivého pojetí zdanění by měly osobní důchodové dani podléhat

---

<sup>3</sup> ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 48, 49.

<sup>4</sup> ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 122.

<sup>5</sup> KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 162, 163.

důchody peněžní, nepeněžní (naturální), imputované (např. práce v domácnosti či imputovaná renta) a nerealizované (nerealizované kapitálové výnosy). Jelikož je ale zdanění posledních třech zmíněných typů důchodů problematické, je v praxi upřednostňováno zdanění peněžních realizovaných důchodů. Mezi příjmy, z nichž plyne největší daňový výnos, přitom patří příjmy pracovní, příjmy z podnikání, nájemné, veřejné penze a realizované kapitálové výnosy.<sup>6</sup>

Konstrukce osobní důchodové daně je skoro ve všech vyspělých státech stejná. Nejprve se zjistí základ daně, kterým je součet všech zdanitelných příjmů, a poté se od základu daně odečtou daňové odpočty (nezdanitelné částky a odčitatelné položky). Z takto sníženého základu daně se následně pomocí daňové sazby vypočte daň, od které je dále možné odečíst slevy na dani.<sup>7</sup>

Sazby daně jsou ve většině případů progresivní. Progresivita může být přitom zajištěna pomocí tabulky daňových sazeb anebo funkčního předpisu (vzorce).

Zdaňovacím obdobím je obvykle kalendářní rok, popřípadě jiných 12 měsíců. Můžeme se však setkat i se zdaňovacím obdobím dvouletým.

### **Daň ze zisku společností**

Daň ze zisku společností (někdy také daň ze zisku korporací či daň z příjmů právnických osob) postihuje především obchodní společnosti (např. dle práva ČR akciová společnost, společnost s ručením omezeným aj.), ale může se vztahovat i na nepodnikatelské právnické osoby – např. veřejně prospěšné. Oproti dani z osobních důchodů se jedná o daň méně výnosnou.

Základ daně se odvozuje z účetního zisku. Tento zisk se v mnoha zemích ještě upravuje a vzniká tak daňový zisk, který se může od účetního zisku výrazně odlišovat. Díky různým pojetím zdaňovaného zisku je tak mezinárodní komparace daňového základu velmi obtížná. Největší rozdíly v základu daně mohou přitom vznikat především z důvodu různých daňových nákladů, různých předpisů pro daňové odpisy a různých daňových úlev.

Sazby daně ze zisku společností jsou ve většině případů lineární, neboť tato daň nevyžaduje progresivitu.<sup>8</sup>

---

<sup>6</sup> KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 169 – 171.

<sup>7</sup> ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 124.

<sup>8</sup> KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 179 – 198.

## Sociální pojištění

S problematikou osobní důchodové daně a daně ze zisku společností souvisí i platby sociálního pojištění. Sociální pojištění, které obvykle zahrnuje sociální zabezpečení a zdravotní pojištění, je ve většině zemí při výpočtu důchodových daní daňově účinným výdajem. I přesto však tento odvod zvyšuje daňové zatížení fyzických osob i společností.

Platby sociálního pojištění se vybírají z pracovních příjmů (zaměstnaneckých i podnikatelských). Základem daně je pak nejčastěji hrubý příjem, přičemž u podnikatelů se může jednat o rozdíl mezi příjmy a výdaji. Na rozdíl od osobní důchodové daně se od základu daně sociálního pojištění neodečítají žádné daňové úlevy ani slevy.

V případě zaměstnanců jako plátců pojistného se na části jejich odvodové povinnosti v rámci sociálního pojištění podílejí zaměstnavatelé. Podle toho, jestli pojistné odvádí zaměstnanec nebo zaměstnavatel, pak dělíme platby sociálního pojištění na daň ze mzdových prostředků a daň z výplatní listiny.

Daňová sazba u sociálního pojištění je nejčastěji lineární. Stanovení minimálního a maximálního vyměřovacího základu však může způsobit, že platby sociálního pojištění budou mít regresivní dopad.<sup>9</sup>

## 2.4 Majetkové daně

Předmětem majetkových daní je movitý i nemovitý majetek (stavová veličina). V současné době jsou majetkové daně považovány za doplňkový zdroj veřejných rozpočtů. Výjimku však mohou tvořit daně z nemovitostí, které jsou často významným zdrojem příjmů místních samospráv.

Rozlišujeme majetkové daně placené pravidelně a majetkové daně placené nepravidelně. Mezi daně placené pravidelně řadíme daně z čistého bohatství a daně z nemovitostí. Tyto daně jsou obvykle hrazeny každoročně. Nepravidelně placené daně jsou vybírány při bezúplatném převodu (transferu) majetku za života nebo po smrti zůstavitele – jedná se o tzv. daně z kapitálových transferů, mezi které řadíme daně darovacích a daně dědické. Kromě daní darovacích a dědických existují i daně z převodu nemovitostí, kterými je zdaňován úplatný převod nemovitostí (transakce).<sup>10</sup>

---

<sup>9</sup> ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 144 – 147.

<sup>10</sup> KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 241, 242

## **Daň z čistého bohatství**

Předmětem daně z čistého bohatství je stav hmotného i nehmotného majetku (aktiv) sníženého o závazky, jež se k tomuto majetku vztahují. Základem daně je peněžní částka a daň je tudíž ad valorem. Sazby této daně bývají velmi nízké – obvykle desetiny procenta – a mohou být proporcionální nebo progresivní.

## **Daň z nemovitostí**

Touto daní jsou zdaňovány nemovitosti – pozemky a stavby. Poplatníci ji odvádějí jako protihodnotu za místní služby poskytované obcemi, neboť tyto služby zvyšují cenu nemovitostí.

Daň z nemovitostí může být stanovena jako jednotková – základem daně je rozloha pozemku, velikost zastavěné plochy, počet podlaží apod., nebo ad valorem – základem daně je cena nemovitosti.

## **Daně z kapitálových transferů**

Těmito daněmi jsou zdaňovány bezúplatné převody majetku mezi osobami. Pokud nastal bezúplatný převod za života dárce, hovoříme o dani darovacích. V případě bezúplatných převodů při úmrtí, se jedná o daň dědickou (předmětem daně je majetek převedený na jednoho pozůstalého) nebo daň z pozůstalosti (předmětem daně je majetek odkázaný jedním zemřelým). Sazby daně jsou ve většině zemí progresivní.

Daně z převodu nemovitostí jsou odváděny při prodeji nemovitosti. Jejich funkcí je především předejít daňovým únikům u daní darovacích a daní dědických.<sup>11</sup>

---

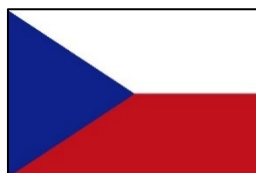
<sup>11</sup> KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 247 – 255.

### 3 PŘÍMÉ DANĚ VE VYBRANÝCH ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE

V rámci této kapitoly je podrobně popsán systém přímých daní vybraných zemí EU, tj. České republiky a Finska.

#### 3.1 Česká republika

Obr. 3.1 Státní vlajka ČR



Zdroj:<sup>12</sup>

Česká republika je vnitrozemský stát ležící ve střední Evropě. Na západě sousedí s Německem, na severovýchodě s Polskem, na jihovýchodě se Slovenskem a na jihu s Rakouskem. Rozloha České republiky činí 78 866 km<sup>2</sup> a hlavním městem je Praha. Území ČR se administrativně dělí na 14 vyšších samosprávných celků (krajů).

K 31. 12. 2016 měla Česká republika 10 578 820 obyvatel<sup>13</sup>. Úředním jazykem ČR je čeština a národní měnou koruna česká (Kč).

Státním zřízením je ČR republikou s dvoukomorovým parlamentem, který je tvořen Poslaneckou sněmovnou (200 poslanců) a Senátem (81 senátorů). Hlavou státu je prezident, kterým je od roku 2013 Miloš Zeman.

V roce 2004 se ČR stala členem EU.

##### 3.1.1 Daňový systém

Správou daní jsou v České republice pověřeny správní orgány, které jsou označovány jako správci daně. Správců daně existuje hned několik. Mezi ty nejdůležitější patří především orgány finanční správy, které jsou podřízeny Ministerstvu financí. Základním prvkem soustavy orgánů finanční správy jsou pak krajské finanční úřady. Dalšími správci daně jsou např. celní orgány (správa spotřebních a energetických daní), místní orgány (zejména obecní úřady) aj.<sup>14</sup>

<sup>12</sup> MZV ČR. Symboly ČR a EU pro použití v tisku. *Velvyslanectví České republiky v Londýně* [online]. 2005 [cit. 2017-04-01].

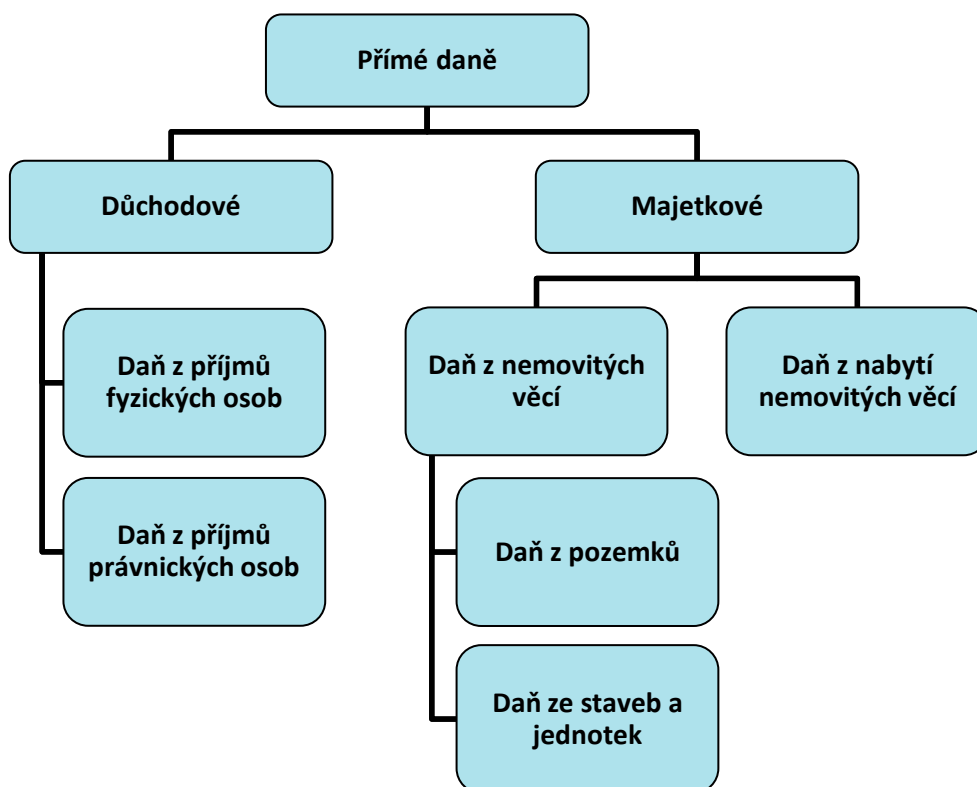
<sup>13</sup> ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Obyvatelstvo. *ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD* [online]. Aktualizováno dne: 19.01.2017 [cit. 2017-04-01].

<sup>14</sup> VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016, s. 70, 71.

## Daňová soustava

Daňová soustava České republiky se skládá z daní přímých a nepřímých. Přímé daně se dále dělí na daně z příjmů neboli daně důchodové a daně majetkové. Podrobnější členění přímých daní je znázorněno na Obr. 3.2. Mezi daně nepřímé (viz Obr. 3.3) se řadí zejména daň z přidané hodnoty a spotřební daně.

**Obr. 3.2 Přímé daně v České republice<sup>15</sup>**

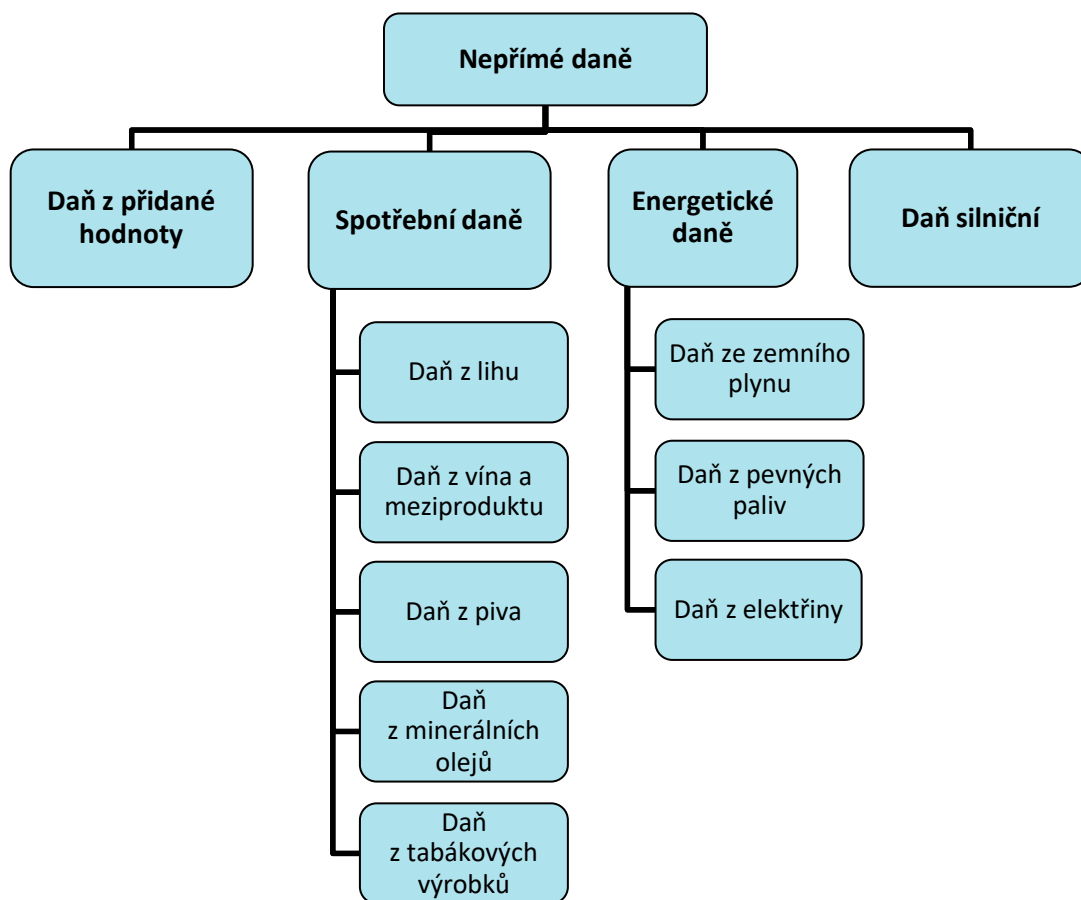


Zdroj: Vlastní zpracování dle VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016.

Přímé daně (včetně sociálního pojištění) jsou podrobněji popsány v podkapitolách 3.1.2 až 3.1.6.

<sup>15</sup> Od 1. 1. 2017 přibyla v české daňové soustavě nová přímá daň z hazardních her.

**Obr. 3.3 Nepřímé daně v České republice**



Zdroj: Vlastní zpracování dle VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016.

### **3.1.2 Daň z příjmů fyzických osob**

Daň z příjmů fyzických osob je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále také jako „ZDP“).

#### **Poplatníci daně**

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob jsou vymezeni v § 2 ZDP. Jsou jimi fyzické osoby, které se dělí na daňové rezidenty a daňové nerezidenty. Daňovými rezidenty jsou poplatníci, kteří mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují (minimálně 183 dnů v kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích). Daňová povinnost daňových rezidentů se vztahuje na veškeré celosvětové příjmy. Za daňové nerezidenty jsou považováni poplatníci, kteří nejsou daňovými rezidenty nebo to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Daňoví nerezidenti jsou povinni zdaňovat pouze příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky.



## **Předmět daně**

Předmětem daně z příjmů FO jsou podle § 3 odst. 1 ZDP:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- příjmy z nájmu (§ 9), a
- ostatní příjmy (§ 10).

Na základě ustanovení § 3 odst. 4 ZDP nejsou předmětem daně např. úvěry nebo zápůjčky, příjem získaný z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva, přeplatky limitu regulačních poplatků a doplatků na léčiva vrácené zdravotní pojišťovnou, příjem z vypořádání společného jmění manželů a další.

## **Osvobození od daně**

Podle § 4 odst. 1 ZDP je od daně osvobozen např. příjem z prodeje rodinného domu či jednotky, pokud měl prodávající v daném domě či jednotce bydliště minimálně po dobu 2 let bezprostředně před prodejem; plnění z vyživovací povinnosti; studijní stipendia; dávky státní sociální podpory; příjem ve formě dávek či služby z důchodového pojištění a další.

Kromě příjmů uvedených výše jsou od daně osvobozeny také tzv. bezúplatné příjmy, mezi které podle § 4a ZDP patří např. příjmy z titulu dědictví či darování, příjmy z veřejných sbírek apod.

## **Základ daně**

Základ daně z příjmů FO je všeobecně definován jako rozdíl mezi příjmy a výdaji prokazatelně vynaloženými na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Pokud poplatníkovi plyne ve zdaňovacím období více druhů příjmů uvedených v § 6 až 10 ZDP, je základem daně součet dílčích základů daně stanovených v rámci jednotlivých druhů příjmů.

V případě, že výdaje přesáhnou příjmy uvedené v § 7 a 9 ZDP, je rozdíl daňovou ztrátou. Daňovou ztrátu lze uplatnit jako odčitatelnou položku od úhrnu DZD zjištěných dle § 7 až 10 ZDP v následujících zdaňovacích obdobích.<sup>16</sup>

## **Příjmy ze závislé činnosti**

Příjmy ze závislé činnosti jsou definovány v § 6 odst. 1 ZDP. Jedná se o:

---

<sup>16</sup> § 5 odst. 1 – 3 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

- příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního či členského poměru a obdobného poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce,
- příjmy z funkčního požitku,
- příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným, komanditisty komanditní společnosti,
- odměny likvidátora a člena orgánu právnické osoby,
- příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem závislé činnosti bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává závislou činnost, nebo od plátce, u kterého poplatník závislou činnost nevykonává.

V případě příjmů ze závislé činnosti nejsou podle § 6 odst. 7 ZDP předmětem daně např. náhrady cestovních výdajů (do limitů stanovených zvláštním právním předpisem), náhrady za opotřebení vlastního nářadí, hodnota pracovního oblečení a obuvi aj.

Na základě § 6 odst. 9 ZDP jsou od daně osvobozena např. nepeněžní plnění vynaložená zaměstnavatelem na odborný rozvoj nebo rekvalifikaci zaměstnanců, hodnota stravování poskytovaného jako nepeněžní plnění zaměstnavatelem ke spotřebě na pracovišti aj.

Dílním základem daně jsou podle § 6 odst. 12 ZDP příjmy ze závislé činnosti navýšené o pojistné na sociální pojištění, které hradí zaměstnavatel za své zaměstnance.

### **Příjmy ze samostatné činnosti**

Příjmy ze samostatné činnosti jsou vymezeny v § 7 odst. 1 a 2 ZDP. Patří mezi ně např. příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, příjmy z živnostenského podnikání, příjmy z nájmu obchodního majetku, podíly společníka veřejné obchodní společnosti, příjmy z výkonu nezávislého povolání apod.

Dílním základem daně jsou příjmy ze samostatné činnosti snížené o výdaje, které byly vynaloženy na jejich dosažení, zajištění a udržení. Pokud poplatník neuplatní prokazatelně vynaložené výdaje, může uplatnit výdaje ve výši:

- 80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živností řemeslných, max. však 1 600 000 Kč,
- 60 % z příjmů z ostatních živností, max. 1 200 000 Kč,
- 30 % z příjmů z nájmu obchodního majetku, max. 600 000 Kč,

- 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti, max. 800 000 Kč.<sup>17</sup>

### **Příjmy z kapitálového majetku**

Podle § 8 odst. 1 ZDP se za příjmy z kapitálového majetku považují např. úroky z peněžních prostředků na účtu, který není určen k podnikání, podíly na zisku z obchodní korporace, úroky z držby cenných papírů, úroky z poskytnutých úvěrů a zápůjček, plnění ze soukromého životního pojištění aj.

Naprostá většina příjmů z kapitálového majetku tvoří samostatný základ daně, který je zdaňován srážkovou daní. Do dílčího základu daně jsou zahrnovány např. úroky z vkladů na účtech určených k podnikání, úroky z poskytnutých úvěrů a zápůjček, úrokové výnosy ze směnek. Při zjišťování DZD nelze uplatnit žádné výdaje.<sup>18</sup>

### **Příjmy z nájmu**

Mezi příjmy z nájmu patří podle § 9 odst. 1 ZDP příjmy z nájmu nemovitých věcí či bytů a příjmy z nájmu movitých věcí (s výjimkou příležitostného nájmu movitých věcí).

Dílčím základem daně jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Poplatník může namísto prokazatelně vynaložených výdajů uplatnit výdaje ve výši 30 % z příjmů, maximálně však do částky 600 000 Kč.<sup>19</sup>

### **Ostatní příjmy**

Ostatními příjmy se dle § 10 odst. 1 ZDP rozumí např. příjmy z příležitostného nájmu movitých věcí, příjmy z příležitostných činností, příjmy ze zemědělské výroby (neprovozované podnikatelem), výhry v loteriích, příjmy z převodu nemovité věci, přijaté výživné, bezúplatné příjmy a další.

Od daně jsou osvobozeny např. bezúplatné příjmy od příbuzného v linii přímé a vedlejší, výhry z loterií a sázek, příjmy z příležitostných činností (včetně příležitostného nájmu movitých věcí a zemědělské výroby) do výše 30 000 Kč za zdaňovací období aj.

Dílčím základem daně je příjem ponížený o výdaje, které poplatník prokazatelně vynaložil na jeho dosažení. V případě příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství je poplatníkovi umožněno uplatnit výdaje ve výši 80 % příjmů (max. 1 600 000 Kč).<sup>20</sup>

---

<sup>17</sup> § 7 odst. 3 a 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

<sup>18</sup> VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016, s. 201, 202.

<sup>19</sup> § 9 odst. 3 a 4 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

<sup>20</sup> § 10 odst. 3 a 4 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

## Nezdanitelné části základu daně

Poplatník si může od ZD odečíst nezdanitelné části ZD, které jsou vymezeny v rámci § 15 ZDP.

První položkou, kterou lze uplatnit jako nezdanitelnou část ZD, je hodnota bezúplatného plnění (darů) poskytnutého subjektům vyjmenovaným v ZDP (např. obcím, krajům, organizačním složkám státu apod.), a to na vědu, vzdělávání, výzkum, kulturu, na účely zdravotnické, sociální, ekologické a jiné veřejně prospěšné účely uvedené v ZDP. Celková hodnota darů musí za zdaňovací období přesáhnout 2 % ZD anebo musí činit alespoň 1 000 Kč. V úhrnu lze odečíst max. 15 % ZD. Hodnota jednoho odběru krve je pro účely tohoto odpočtu oceněna částkou 2 000 Kč a hodnota odběru orgánu od žijícího dárce částkou 20 000 Kč.

Další nezdanitelnou částí ZD je částka odpovídající úrokům zaplaceným ve zdaňovacím období z úvěru ze stavebního spoření, úrokům z hypotečního úvěru a jiného podobného úvěru (viz ZDP), kterým byla financována bytová potřeba poplatníka. V úhrnu lze takto odečíst max. 300 000 Kč. Pokud byly úroky placeny jen po část roku, nesmí částka odpočtu přesáhnout 1/12 maximální částky za každý měsíc placení úroků.

Od ZD lze dále odečíst zaplacené příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem snížené o 12 000 Kč. Maximální výše odpočtu činí 12 000 Kč.

Kromě příspěvků na penzijní připojištění lze od ZD odečíst také zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění. Maximální částka, kterou lze za zdaňovací období uplatnit je 12 000 Kč.

Mezi další nezdanitelné části ZD se řadí členské příspěvky zaplacené odborové organizaci členem odborové organizace a úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání. Členské příspěvky zaplacené odborové organizaci lze odečíst ve výši 1,5 % příjmů ze závislé činnosti, maximálně však v částce 3 000 Kč za zdaňovací období. Úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání lze uplatnit, pokud nebyly zaplacený zaměstnavatelem a nebyly zahrnuty do daňových výdajů v rámci příjmů ze samostatné činnosti. Maximální výše tohoto odpočtu činí 10 000 Kč (v případě poplatníka se zdravotním postižením 13 000 Kč a poplatníka s těžším zdravotním postižením 15 000 Kč).<sup>21</sup>

---

<sup>21</sup> § 15 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

## **Položky odčitatelné od základu daně**

Poplatník si dále může ZD snížit o odčitatelné položky, které jsou specifikovány v § 34 ZDP. Jedná se o daňovou ztrátu, odpočet na podporu výzkumu a vývoje a odpočet na podporu odborného vzdělávání.

Daňovou ztrátu lze odečíst od ZD nejvýše v 5 zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po období, v němž byla daňová ztráta vyměřena.

Výše odpočtu na podporu výzkumu a vývoje činí 100 % výdajů vynaložených ve zdaňovacím období na uskutečnění projektu výzkumu a vývoje, které nepřevyšují částku výdajů na výzkum a vývoj vynaloženou v předchozím zdaňovacím období, a 110 % výdajů vynaložených ve zdaňovacím období na realizaci projektu výzkumu a vývoje, které převyšují částku výdajů na výzkum a vývoj vynaloženou v předchozím zdaňovacím období.

Odpočet na podporu odborného vzdělávání je tvořen odpočtem na podporu pořízení majetku na odborné vzdělávání, který činí 50 % nebo 110 % vstupní ceny majetku (max. součin 5 000 Kč a počtu hodin praktického vyučování, odborné praxe apod.), a odpočtem na podporu výdajů vynaložených na žáka či studenta v rámci odborného vzdělávání, jehož výše odpovídá součinu 200 Kč a počtu hodin praktického vyučování uskutečněného na pracovišti poplatníka.<sup>22</sup>

## **Sazba daně a solidární zvýšení daně**

Sazba daně z příjmů FO činí 15 % ze základu daně sníženého o nezdánitelné části ZD a položky odčitatelné od ZD zaokrouhleného na celé 100 Kč dolů.

Daňová povinnost vypočtená prostřednictvím daňové sazby uvedené v předchozím odstavci se dále zvyšuje o solidární zvýšení daně, které činí 7 % z kladného rozdílu mezi 48násobkem průměrné mzdy vymezené v zákoně o pojistném na sociální zabezpečení a součtem příjmů ze závislé činnosti a DZD ze samostatné činnosti.<sup>23</sup>

## **Slevy na dani**

Podle ZDP si poplatník může svou daňovou povinnost snížit o slevy na dani a daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Mezi daňové slevy patří sleva za zaměstnance se zdravotním postižením, sleva z titulu příslibu investiční pobídky, sleva na poplatníka, sleva na manželku (manžela), sleva na invaliditu, sleva pro držitele průkazu ZTP/P, sleva na studenta, sleva za umístění dítěte a sleva na evidenci tržeb.

---

<sup>22</sup> DVORÁKOVÁ, Veronika a kol. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2016*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 129 – 140.

<sup>23</sup> § 16 a § 16a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Roční sleva na dani za zaměstnance se zdravotním postižením činí dle § 35 odst. 1 ZDP 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením a 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením.

Sleva na dani z titulu příslibu investiční pobídky je vymezena v § 35a a § 35b ZDP.

Základní sleva na poplatníka činí 24 840 Kč za rok. Ve stejné výši je stanovena také sleva na manželku, která může být uplatněna, pokud manželka žije s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti a nemá vlastní příjem přesahující 68 000 Kč za rok. Částka slevy na manželku se zdvojnásobí, pokud je manželka držitelem průkazu ZTP/P.

Sleva na dani pro poplatníka, který pobírá důchod pro invaliditu I. nebo II. stupně, činí 2 520 Kč za rok. Sleva na dani pro invaliditu III. stupně činí 5 040 Kč za rok a sleva pro držitele průkazu ZTP/P 16 140 Kč za rok.

Slevu na studenta v roční výši 4 020 Kč může uplatnit pouze poplatník ve věku do 26 let, který se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a poplatník ve věku do 28 let, který prezenčně studuje v doktorském studijním programu.<sup>24</sup>

Výše slevy za umístění dítěte odpovídá dle § 35bb ZDP výdajům, které poplatník prokazatelně vynaložil za umístění jím vyživovaného dítěte v předškolním zařízení (např. mateřské škole). Tuto slevu lze uplatnit maximálně do výše minimální mzdy.

Sleva na evidenci tržeb činí dle § 35bc ZDP 5 000 Kč a lze ji uplatnit pouze ve zdaňovacím období, ve kterém poplatník na základě zákona o evidenci tržeb poprvé zaevidoval tržbu. Maximální výše slevy odpovídá kladnému rozdílu mezi 15 % DZD ze samostatné činnosti a základní slevou na poplatníka.

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě může uplatnit poplatník, který žije s vyživovaným dítětem (vlastním dítětem, osvojeným dítětem aj.) ve společně hospodařící domácnosti a neuplatňuje slevu na dani z titulu příslibu investiční pobídky. Roční výše daňového zvýhodnění činí 13 404 Kč na 1 dítě, 17 004 Kč na 2. dítě a 20 604 Kč na 3. a každé další dítě. Za dítě je považováno dítě nezletilé a dále také dítě do 26 let věku, které není příjemcem invalidního důchodu pro invaliditu III. stupně a soustavně se připravuje na budoucí povolání (studuje) anebo nemůže studovat nebo vykonávat výdělečnou činnost z důvodu nemoci či dlouhodobě špatného zdravotního stavu. V případě, že je dítě držitelem průkazu ZTP/P, zvyšuje se částka daňového zvýhodnění na dvojnásobek. Daňové zvýhodnění může být uplatněno formou slevy na dani (až do výše daňové povinnosti) nebo

---

<sup>24</sup> § 35ba odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

daňového bonusu (pokud je částka daňového zvýhodnění vyšší než daňová povinnost), popřípadě obojím. Daňový bonus přitom musí činit min. 100 Kč a max. 60 300 Kč za rok.<sup>25</sup>

Poplatník, který u DZD ze samostatné činnosti či nájmu uplatní výdaje procentem z příjmů a součet těchto DZD tvoří více jak polovinu celkového ZD, nemůže podle § 35ca ZDP uplatnit slevu na manželku ani daňové zvýhodnění na dítě.

### Výpočet daňové povinnosti

V Tab. 3.1 je uveden postup výpočtu daně z příjmů FO v ČR.

**Tab. 3.1 Výpočet daně z příjmů FO v ČR**

Součet DZD dle § 7 až § 10 ZDP
= Souhrn DZD nebo daňová ztráta (pokud vznikne daňová ztráta, je ZD pouze DZD dle § 6)
+ DZD dle § 6 ZDP
= ZD
- Daňová ztráta z minulých let (max. do výše kladného součtu DZD dle § 7 – 10)
= ZD po odečtení daňové ztráty
- Nezdánitelné části ZD
- Položky odčitatelné od ZD
= ZD po odečtení nezdanitelných částí a odčitatelných položek zaokrouhlený na celé 100 Kč dolů
x Sazba daně 15 %
= Daň
+ Solidární zvýšení daně 7 %
= Daň celkem zaokrouhlená na celé Kč nahoru
- Slevy na dani
= Daň po slevách
- Daňové zvýhodnění na dítě
= Výsledná daňová povinnost nebo daňový bonus

Zdroj: Vlastní zpracování.

### Zdaňovací období, daňové přiznání a splatnost daně

Zdaňovacím obdobím je podle § 16b ZDP kalendářní rok. Daňové přiznání musí být podáno do 3 měsíců po skončení zdaňovacího období (tj. do 1. dubna). Pokud za poplatníka podává daňové přiznání daňový poradce, musí být daňové přiznání podáno nejpozději do

<sup>25</sup> § 35c odst. 1 až 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

6 měsíců po skončení zdaňovacího období. Daň je splatná v termínu podání daňového přiznání.<sup>26</sup>

Podle § 38b ZDP se daňová povinnost nepředepíše ani neplatí, pokud nepřesáhne 200 Kč nebo celková částka zdanitelných příjmů nečiní více jak 15 000 Kč.

V průběhu tzv. zálohového období musí poplatník odvádět zálohy na daň. Výše i četnost záloh je závislá na poslední známé daňové povinnosti za poslední zdaňovací období.<sup>27</sup>

V případě příjmů ze závislé činnosti jsou zálohy na daň sraženy a odvedeny zaměstnavatelem. Výše měsíční zálohy na daň činí 15 % ze základu, kterým je součet měsíčního příjmu ze závislé činnosti a povinného pojistného, zaokrouhleného na celé 100 Kč nahoru. Takto vypočtená záloha se dále snižuje o prokázanou částku měsíční slevy na dani dle § 35ba ZDP a prokázanou částku měsíčního daňové zvýhodnění na dítě.<sup>28</sup>

### 3.1.3 Daň z příjmů právnických osob

Daň z příjmů právnických osob je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále také jako „ZDP“).

#### Poplatníci daně

Poplatníci daně z příjmů právnických osob jsou vymezeni v § 17 ZDP. Jsou jimi především právnické osoby, organizační složky státu, podílové fondy, fondy penzijní společnosti, podfondy akciové společnosti s proměnným základním kapitálem, svěřenské fondy a další. Tito poplatníci se na základě ZDP dělí na daňové rezidenty a daňové nerezidenty. Daňovým rezidentem je poplatník, který má v ČR své sídlo nebo místo svého vedení – tento poplatník je povinen zdanit veškeré své celosvětové příjmy. Daňový nerezident je pak charakterizován jako poplatník, který nemá na území ČR své sídlo ani místo svého vedení nebo to o něm stanoví mezinárodní smlouvy. Nerezident zdaňuje pouze příjmy ze zdrojů na území ČR.

V § 17a ZDP je dále definován veřejně prospěšný poplatník. Tím je poplatník, který na základě svého zakladatelského právního jednání, statutu, stanov, zákona či rozhodnutí orgánu veřejné moci v rámci své hlavní činnosti vykonává jinou činnost než činnost podnikatelskou. Za veřejně prospěšného poplatníka se však nepovažuje obchodní korporace, Česká televize, Český rozhlas, Česká tisková kancelář, zdravotní pojišťovna a společenství

---

<sup>26</sup> § 135 odst. 3 a § 136 odst. 1, 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád.

<sup>27</sup> § 38a odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

<sup>28</sup> § 38h zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.



vlastníků jednotek. Veřejně prospěšným poplatníkem není také profesní komora, u níž nejsou členské příspěvky osvobozeny od daně, a nadace, jejímž účelem je podpora osob blízkých zakladateli nebo jejíž činnost k takovéto podpoře směřuje.

### **Předmět daně**

Předmětem daně jsou dle § 18 odst. 1 ZDP příjmy z veškeré poplatníkovy činnosti, včetně příjmů z nakládání s majetkem. Předmětem daně naopak nejsou (viz § 18 odst. 2 ZDP) např. příjmy zdravotních pojišťoven v podobě pojistného na veřejné zdravotní pojištění, příjmy společenství vlastníků jednotek ve formě dotací či příspěvků do fondu oprav, příjmy plynoucí z titulu spravedlivého zadostiučinění přiznaného Evropským soudem pro lidská práva, aj.

V případě veřejně prospěšných poplatníků jsou předmětem daně vždy příjmy z reklamy, z členských příspěvků, úrokové příjmy a příjmy z nájemného. Předmětem daně veřejně prospěšných poplatníků však nejsou např. příjmy z nepodnikatelské činnosti, pokud jsou náklady vynaložené na tuto činnost vyšší, a dále pak dotace z veřejných rozpočtů, podpora přijatá od Vinařského fondu, výnosy ve formě daní či poplatků plynoucí obcím nebo krajům a další. U veřejně prospěšného poplatníka, který je vysokou školou, veřejnou výzkumnou institucí, obecně prospěšnou společností, ústavem, nebo poskytovatelem zdravotních služeb, jsou předmětem daně všechny příjmy kromě příjmů z investičních dotací.<sup>29</sup>

### **Osvobození od daně**

Příjmy osvobozené od daně z příjmů právnických osob jsou vyjmenovány v § 19 a § 19b ZDP. Na základě § 19 ZDP jsou od daně osvobozeny např. členské příspěvky přijaté v souladu se stanovami či jiným podobným dokumentem odborovou organizací, politickou stranou či hnutím, profesní komorou s nepovinným členstvím, zájmovým sdružením PO, spolkem; výnosy kostelních sbírek; příjem České národní banky; úrokový příjem z přeplatku na dani zaviněného správcem daně či orgánem sociálního zabezpečení aj. V § 19b ZDP jsou dále vymezeny tzv. bezúplatné příjmy, které jsou osvobozeny od daně. Jedná se např. o bezúplatné příjmy z titulu dědictví či odkazu, bezúplatný příjem z veřejné sbírky atp.

---

<sup>29</sup> § 18a odst. 1, 2, 5 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

## **Základ daně**

Pro zjištění základu daně se zpravidla vychází z účetního výsledku hospodaření před zdaněním zbaveného o vlivy mezinárodních účetních standardů. Tento výsledek hospodaření je na základ daně transformován prostřednictvím úprav, které zahrnují:

- přičtení zaúčtovaných, avšak daňově neuznatelných nákladů,
- přičtení nezaúčtovaných, avšak zdanitelných výnosů,
- odečtení zaúčtovaných výnosů, které nejsou do ZD zahrnovány – např. nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny,
- odečtení daňově uznatelných nákladů, které nebyly zaúčtovány.

Z takto vypočteného kladného základu daně mohou následně poplatníci odečíst nejruznější odčitatelné položky (např. daňovou ztrátu, bezúplatná plnění aj.). Základ daně snížený o tyto položky se zaokrouhluje na celé tisíce Kč dolů.<sup>30</sup>

## **Daňově uznatelné a neuznatelné náklady**

Daňově uznatelné náklady jsou vymezeny v rámci § 24 ZDP. Všeobecně se jedná o náklady, které byly vynaloženy na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Daňově uznatelnými náklady jsou dále např.:

- daňové odpisy hmotného majetku,
- pojistné na veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti hrazené zaměstnavatelem, pokud bylo zaplaceno do konce měsíce následujícího po skončení zdaňovacího období,
- daň z nemovitých věcí a daň z nabytí nemovitých věcí, jestliže byly zaplacený,
- škody vzniklé na základě živelných pohrom, a
- další.

Mezi náklady daňově neuznatelné patří dle § 25 ZDP např.:

- penále, pokuty a úroky z prodlení (nesmluvní),
- manka a škody převyšující náhrady,
- náklady na pořízení hmotného a nehmotného majetku,
- daň z příjmů PO,
- výdaje na reprezentaci a dary, a
- další.

---

<sup>30</sup> DVOŘÁKOVÁ, Veronika a kol. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2016*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 105 – 107.

## Daňové odpisy majetku

Pro účely daně z příjmů je odpisován hmotný i nehmotný majetek. Hmotný majetek (např. samostatné hmotné movité věci se vstupní cenou vyšší než 40 000 Kč a dobou použitelnosti delší než 1 rok, budovy, stavby aj.) lze odpisovat pomocí metody rovnoměrných nebo zrychlených odpisů. Doba odpisování se určí na základě odpisové skupiny, do níž je odpisovaný majetek zařazen. Celkem existuje 6 odpisových skupin s dobou odpisování od 3 do 50 let. Rovnoměrné i zrychlené odpisy jsou počítány podle vzorců specifikovaných v ZDP. Při výpočtu se přitom využívají maximální roční odpisové sazby (případně koeficienty), které se liší dle odpisové skupiny a také dle roku odpisování.

Odpisy nehmotného majetku se stanovují s přesností na celé měsíce. Doba odpisování je vymezena v ZDP.<sup>31</sup>

## Položky snižující základ daně

Poplatníci si mohou základ daně snížit o odčitatelné položky, mezi něž se řadí především daňová ztráta, odpočet výdajů na projekty výzkumu a vývoje (podrobněji viz podpodkapitola 3.1.2), odpočet na podporu odborného vzdělávání (blíže viz podpodkapitola 3.1.2), a bezúplatná plnění poskytnutá na veřejně prospěšné účely.

Daňovou ztrátu lze uplatnit maximálně během 5 let následujících po skončení zdaňovacího období, ve kterém tato ztráta vznikla.

Bezúplatná plnění poskytnutá na veřejně prospěšné účely subjektům přesně vymezeným, především pak právnickým osobám, obcím a krajům, si mohou poplatníci odečíst od základu daně sníženého o daňovou ztrátu, odpočet na výzkum a vývoj a odpočet výdajů na podporu odborného vzdělávání. Hodnota bezúplatného plnění musí přitom činit alespoň 2 000 Kč. V úhrnu si lze odečíst maximálně částku ve výši 10 % základu daně sníženého o předchozí odčitatelné položky.<sup>32</sup>

Poplatník, který je veřejně prospěšným poplatníkem, si může ze základu daně odečíst i další odpočty. Podmínky pro jejich uplatnění včetně jejich výše jsou vymezeny v § 20 odst. 7 ZDP.

---

<sup>31</sup> § 26, 30, 31, 32, 32a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

<sup>32</sup> VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016, s. 135, 136, 141.

## **Samostatný základ daně**

V rámci samostatného základu daně se dle § 20b odst. 1 ZDP zdaňují příjmy z podílů na zisku, vypořádacích podílů, podílů na likvidačním zůstatku (ve výši včetně daně sražené v zahraničí), získané daňovými rezidenty ze zdrojů v zahraničí.

## **Sazba daně**

Výše sazby daně je stanovena v § 21 ZDP. Všeobecně činí sazba daně z příjmů právnických osob 19 %, avšak pro základní investiční fond je určena daňová sazba ve výši 5 % a pro fond penzijní společnosti ve výši 0 %. V případě samostatného základu daně činí sazba daně 15 %.

## **Slevy na dani**

Poplatníci daně z příjmů právnických osob si stejně jako poplatníci daně z příjmů fyzických osob mohou od své daňové povinnosti odečíst slevu na dani za zaměstnávání zdravotně postižených osob a slevu z titulu příslibu investičních pobídek. Blíže jsou tyto slevy popsány v podpodkapitole 3.1.2.

## **Zdaňovací období, daňové přiznání a splatnost daně**

Podle § 21a ZDP může být zdaňovacím obdobím zejména kalendářní rok, hospodářský rok, anebo účetní období, pokud je delší než 12 měsíců. Dále je stanoveno specifické zdaňovací období v případech, kdy dochází k fúzi, rozdělení obchodní korporace nebo převodu jmění na společníka.

Poplatníci mají povinnost podat daňové přiznání do 3 měsíců po skončení zdaňovacího období. V případě právnických osob, které podléhají auditu, musí být daňové přiznání podáno nejpozději do 6 měsíců po skončení zdaňovacího období. Pokud je tedy zdaňovacím obdobím kalendářní rok, musejí daňoví poplatníci podat daňové přiznání do 1. dubna, popřípadě 1. července.

Výsledná daňová povinnost (snížená o zaplacené zálohy) je splatná v termínu podání daňového přiznání.

V průběhu tzv. zálohového období musejí poplatníci odvádět zálohy na daň. Výše i četnost záloh se určuje na základě poslední známé daňové povinnosti za poslední zdaňovací období.<sup>33</sup>

---

<sup>33</sup> VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016, s. 144.

### 3.1.4 Sociální pojištění

System sociálního pojištění je v ČR tvořen veřejným zdravotním pojištěním a sociálním zabezpečením a příspěvkem na státní politiku zaměstnanosti.

Pojistné na veřejné zdravotní pojištění jsou povinni hradit zaměstnanci (pojistné je z jejich hrubé mzdy sraženo a odvedeno zaměstnavatelem), zaměstnavatelé (za své zaměstnance), osoby samostatně výdělečně činné a tzv. osoby bez zdanitelných příjmů. Kromě těchto osob však odvádí pojistné na veřejné zdravotní pojištění také stát, a to za více než polovinu pojištěnců.

Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti představuje jednu platbu, která zahrnuje pojistné na důchodové pojištění, pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Plátcí tohoto pojistného jsou zaměstnanci, zaměstnavatelé (za své zaměstnance) a osoby samostatně výdělečně činné.<sup>34</sup>

#### Zaměstnanci a zaměstnavatelé

Zaměstnanec je povinen odvádět pojistné na veřejné zdravotní pojištění, které činí 1/3 z celkového pojistného ve výši 13,5 % vyměřovacího základu. Dále zaměstnanec odvádí pojistné na důchodové pojištění ve výši 6,5 %. Zaměstnavatelé musejí za své zaměstnance hradit pojistné na veřejné zdravotní pojištění ve výši 2/3 z celkového pojistného, které činí 13,5 % vyměřovacího základu. Kromě zdravotního pojištění platí zaměstnavatelé za své zaměstnance také důchodové pojištění (21,5 %), nemocenské pojištění (2,3 %) a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (1,2 %). Celkem činí pojistné na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti hrazené zaměstnavatelem 25 %.

Vyměřovacím základem (VZ) zdravotního pojištění i sociálního zabezpečení včetně příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je hrubá mzda zaměstnance snižená o příjmy vyňaté a osvobozené od daně z příjmů FO. Vypočtený vyměřovací základ i pojistné se zaokrouhlují na celé koruny nahoru.

Pro pojistné na veřejné zdravotní pojištění je stanoven minimální měsíční vyměřovací základ, jehož výše je rovna minimální mzdě (v roce 2016 činí měsíční minimální mzda 9 900 Kč). V rámci pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku

---

<sup>34</sup> VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016, s. 63, 64.

zaměstnanosti je uzákoněn maximální roční vyměřovací základ ve výši 48násobku průměrné mzdy. V roce 2016 činí tento maximální VZ 1 296 288 Kč.<sup>35</sup>

### **Osoby samostatně výdělečně činné**

Všechny osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) jsou povinny odvádět pojistné na zdravotní pojištění, které činí 13,5 %. V rámci sociálního zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti však musejí OSVČ platit pouze pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti ve výši 29,2 %. Účast na nemocenském pojištění je pro tyto osoby dobrovolná.

Vyměřovacím základem pojistného je 50 % dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti. V případě pojistného na zdravotní pojištění je stanoven minimální měsíční VZ ve výši 0,5násobku průměrné mzdy za rozhodné období, tj. 13 503 Kč v roce 2016. Minimální vyměřovací základ je stanoven také pro sociální zabezpečení (včetně příspěvku na státní politiku zaměstnanosti), přičemž jeho výše se liší dle toho, zda OSVČ vykonává hlavní nebo vedlejší činnost. Výše minimálního měsíčního VZ v rámci hlavní činnosti odpovídá 25 % průměrné mzdy za rozhodné období – v roce 2016 tak činí min. měsíční VZ 6 752 Kč. Kromě minimálního VZ je u sociálního zabezpečení uplatňován také maximální měsíční vyměřovací základ, jehož výše činí 108 024 Kč (roční 1 296 288 Kč).<sup>36</sup>

### **3.1.5 Daň z nemovitých věcí**

Daň z nemovitých věcí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí (dále také jako „ZDNV“). Tato daň se dělí na daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek.

#### **Předmět daně**

Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území ČR zapsané v katastru nemovitostí. Z předmětu daně z pozemků jsou vyjmuty např. pozemky určené pro obranu ČR, vodní plochy (kromě rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb), pozemky s ochrannými lesy, plochy zastavěné zdanitelnými stavbami aj.

Předmětem daně ze staveb a jednotek jsou dokončené nebo užívané zdanitelné stavby a jednotky situované na území ČR. Za zdanitelné stavby se přitom považují budovy a inženýrské sítě (komíny, telekomunikační stožáry aj.). Zdanitelnou jednotkou se rozumí

---

<sup>35</sup> VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016, s. 166, 175.

<sup>36</sup> VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016, s. 190 – 198.

byt, nebytový prostor nebo soubor bytů a nebytových prostor, včetně podílu na společných částech těchto jednotek, a případně také podíl na pozemku náležejícího k těmto jednotkám.

Předmětem daně ze staveb a jednotek nejsou budovy, v nichž se nachází zdanitelné jednotky.

### **Poplatník daně**

Poplatníkem daně z nemovitých věcí je především vlastník nemovité věci, kterým může být fyzická i právnická osoba. Mezi daňové poplatníky se dále řadí také uživatel (u pozemku, jehož majitel není znám), nájemce, pachtýř a další specifické osoby (např. organizační složka státu či státní podnik).<sup>37</sup>

### **Osvobození od daně**

Od daně z pozemků jsou dle § 4 odst. 1 ZD NV osvobozeny např. pozemky vlastněné státem, pozemky vlastněné obcí nacházející se v katastrálním území dané obce, pozemky zastavěné dálnicemi a silnicemi aj.

Podle § 9 odst. 1 ZD NV jsou od daně ze staveb a jednotek osvobozeny např. zdanitelné stavby a jednotky ve vlastnictví státu či veřejných vysokých škol, veřejně přístupné kulturní památky, zdanitelné stavby a jednotky vlastněné obcí nacházející se na území dané obce a další.

### **Základ daně z pozemků**

Základ daně se určuje vždy k 1. lednu zdaňovacího období. V případě orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých travních porostů, je ZD součin skutečné výměry pozemku v m<sup>2</sup> a průměrné ceny půdy na 1 m<sup>2</sup> určené ve speciální vyhlášce. U hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb je ZD cena pozemku stanovená podle platných cenových předpisů nebo součin skutečné rozlohy pozemku v m<sup>2</sup> a částky 3,80 Kč. U ostatních pozemků je ZD skutečná rozloha pozemku v m<sup>2</sup>.<sup>38</sup>

### **Sazba daně z pozemků**

Sazba daně se liší dle jednotlivých druhů pozemků. Pro ornou půdu, chmelnice, vinice, zahrady a ovocné sady je stanovena daňová sazba ve výši 0,75 %. U trvalých travních porostů, hospodářských lesů a rybníků s intenzivním a průmyslovým chovem ryb činí sazba daně 0,25 %. V případě ostatních pozemků činí daňová sazba od 0,20 do 5 Kč za m<sup>2</sup>.

---

<sup>37</sup> VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016, s. 354 – 356.

<sup>38</sup> § 5 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí.

Sazba daně určená pro stavební pozemky se dále násobí koeficientem, který se pohybuje v rozmezí od 1 do 4,5 v závislosti na počtu obyvatel v příslušné obci.<sup>39</sup>

### **Základ daně ze staveb a jednotek**

Pro stanovení základu daně ze staveb a jednotek se vychází ze stavu k 1. lednu zdaňovacího období. U zdanitelných staveb je ZD výměra zastavěné plochy nadzemní části stavby v m<sup>2</sup>. V případě jednotek je ZD tzv. upravená podlahová plocha, která se určí jako součin výměry podlahové plochy v m<sup>2</sup> a koeficientu 1,22 nebo 1,20 v závislosti na typu zdanitelné jednotky.<sup>40</sup>

### **Sazba daně ze staveb a jednotek**

Sazba daně ze staveb a jednotek je diferencována podle jednotlivých druhů staveb a jednotek a činí od 2 do 10 Kč za 1 m<sup>2</sup> zastavěné plochy nebo upravené podlahové plochy. V případě některých zdanitelných staveb se sazba daně dále zvyšuje o 0,75 Kč za každé další nadzemní podlaží přesahující svou plochou 2/3 (případně 1/3) zastavěné plochy. Zvýšená sazba daně se dále násobí koeficientem, který se pohybuje v rozmezí od 1 do 4,5 v závislosti na počtu obyvatel v příslušné obci.<sup>41</sup>

### **Zvýšení daně ze staveb a jednotek**

Daň ze staveb a jednotek se v případě určitých zdanitelných staveb a jednotek užívaných k podnikání navyšuje o částku, která je vymezena v § 11a ZDNLV.

### **Místní koeficient**

Obec si může dle svého uvážení stanovit jeden místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5, kterým se násobí daňová povinnost poplatníka.<sup>42</sup>

### **Zdaňovací období, daňové přiznání a splatnost daně**

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Daňové přiznání se zpravidla podává do 31. ledna zdaňovacího období, a to pouze v případě, že poplatníkovi povinnost platit daň nově vznikne nebo dojde ke změně okolností rozhodných pro stanovení daně.

Daňová povinnost do 5 000 Kč je splatná do 31. května zdaňovacího období. Vyšší částky daně je poplatník povinen zaplatit ve 2 stejných splátkách, a to do 31. 5. a 30. 11. zdaňovacího období (poplatník provozující zemědělskou výrobu do 31. 8. a 30. 11.).

---

<sup>39</sup> § 6 odst. 1, 2 a 4 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí.

<sup>40</sup> § 10 odst. 1 – 3 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí.

<sup>41</sup> § 11 odst. 1 – 3 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí.

<sup>42</sup> § 12 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí.



Daň se nevyměří ani neplatí, pokud je celková daňová povinnost daně z nemovitých věcí u jednoho poplatníka v rámci okruhu působnosti jednoho správce daně menší než 30 Kč. U spoluvlastníků podávajících daňové přiznání samostatně činí minimální daňová povinnost 50 Kč.<sup>43</sup>

### **3.1.6 Daň z nabytí nemovitých věcí**

Problematika daně z nabytí nemovitých věcí je upravena zákonným opatřením Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí (dále také jako „ZDNN“).

#### **Předmět daně a osvobození od daně**

Předmět daně je definován v § 2 ZDNN. Dle tohoto paragrafu je předmětem daně zejména úplatné nabytí vlastnického práva k nemovité věci nebo spoluvlastnického podílu na nemovité věci, kterou může být pozemek, stavba či jednotka nacházející se v ČR, a dále také právo stavby na pozemku situovaném na území ČR.

Předmětem daně dle § 5 ZDNN není nabytí vlastnického práva k nemovitosti, která je náhradou při vyvlastnění, a nabytí vlastnictví k nemovitosti při přeměnách právnických osob nebo provádění pozemkových úprav.

Úplatou je dle § 4 ZDNN částka v penězích nebo hodnota nepeněžního plnění stanovená dle zákona o oceňování majetku.

Osvobození od daně je vymezeno v § 6 – § 9 ZDNN. Od daně je osvobozeno např. nabytí vlastnického práva k nemovitosti členskými státy EU či územním samosprávným celkem, první úplatné nabytí dokončené stavby či jednotky, nabytí družstevního bytu jeho nájemcem aj.

#### **Poplatník daně**

Dle § 1 odst. 1 ZDNN je poplatníkem daně nabyvatel vlastnického práva k nemovité věci.

#### **Základ daně**

Základem daně je dle § 10 ZDNN nabývací hodnota nemovitosti ponížená o uznatelný výdaj. Nabývací hodnotou může dle § 11 ZDNN být cena sjednaná, srovnávací daňová hodnota, zjištěná cena, nebo zvláštní cena. Za uznatelný výdaj se dle § 24 ZDNN považuje odměna a výdaje prokazatelně vynaložené poplatníkem za znalecký posudek stanovující cenu zjištěnou.

---

<sup>43</sup> VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016, s. 375, 376.

Určením nabývací hodnoty se zabývá § 12 ZDNN. Nabývací hodnotou je:

- cena sjednaná, pokud je vyšší nebo rovna srovnávací daňové hodnotě, anebo pokud tak určí ZDNN,
- srovnávací daňová hodnota, pokud je vyšší než cena sjednaná,
- cena zjištěná, jestliže není nabývací hodnotou cena sjednaná nebo srovnávací daňová hodnota, anebo pokud tak výlučně stanoví ZDNN,
- výlučně zvláštní cena, pokud lze tuto cenu určit.

### Sazba daně

Sazba daně činí 4 % ze základu daně zaokrouhleného na celé stokoruny nahoru.<sup>44</sup>

### Daňové přiznání a splatnost daně

Daňové přiznání se podává nejpozději do konce 3. kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém bylo do katastru nemovitostí zapsáno vlastnické právo k nemovitosti, právo stavby aj. V případě nemovitostí nevidovaných v katastru nemovitostí je poplatník povinen podat daňové přiznání do konce 3. kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém nabyl vlastnické právo k nemovitosti nebo byly splněny podmínky pro nabytí vlastnictví k nemovitosti. Daňová povinnost je splatná v termínu podání daňového přiznání.<sup>45</sup>

Částka daně z nabytí nemovitých věcí nižší než 200 Kč se dle § 41 ZDNN nepředepisuje ani neodvádí.

## 3.2 Finská republika

Obr. 3.4 Státní vlajka Finska



Zdroj:<sup>46</sup>

Finská republika neboli Finsko (finsky *Suomen Tasavalta*) je zemí nacházející se v severní Evropě. Na západě sousedí se Švédskem, na severu s Norskem a na východě s Ruskem. Rozloha Finska činí 338 440 km<sup>2</sup> a hlavním městem jsou Helsinky. Území Finska

<sup>44</sup> § 26 a § 27 zákonného opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí.

<sup>45</sup> VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016, s. 380.

<sup>46</sup> Finská vlajka. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. 2017 [cit. 2017-03-25].

se administrativně člení na 19 provincií, přičemž provincie Alandy je autonomní s vlastním parlamentem.

Finsko má 5 488 543 obyvatel (stav k 3/2016), přičemž 91,3 % tvoří Finové, 5,4 % švédskojazyční Finové, 0,5 % ruskojazyční Finové a 0,03 % Laponci. Velká část Finů (72,9 %) se hlásí k protestantské (luteránské) církvi a asi 24,3 % populace je bez náboženství. Zbytek finského obyvatelstva (2,8 %) vyznává pravoslavnou, katolickou nebo jinou víru. Úředním jazykem je finština a švédština. Mezi další nejčastěji používané jazyky patří angličtina a ruština.

Státním zřízením je Finsko republikou s 200členným jednokomorovým parlamentem. Prezidentem je od roku 2012 Sauli Niinistö.<sup>47</sup>

Od roku 1995 je Finsko členem Evropské unie a od 1. ledna 1999 používá jako svou národní měnu euro.<sup>48</sup>

### **3.2.1 Daňový systém**

Zdanění je ve Finsku upraveno daňovými zákony, jejichž příprava spadá do kompetence Ministerstva Financí. Výběrem daní je pověřena především Daňová správa. Kromě Daňové správy však zajišťuje výběr daní také Celní správa a finská agentura pro bezpečnost dopravy Trafi.<sup>49</sup>

#### **Daňová soustava**

Daňová soustava Finska je tvořena daněmi přímými i nepřímými. Přímé daně zahrnují daně důchodové a daně majetkové. Podrobnější členění přímých daní je znázorněno na Obr. 3.5 (přímé daně důchodové) a Obr. 3.6 (přímé daně majetkové). Mezi daně nepřímé (viz Obr. 3.7) patří především daň z přidané hodnoty a spotřební daně.

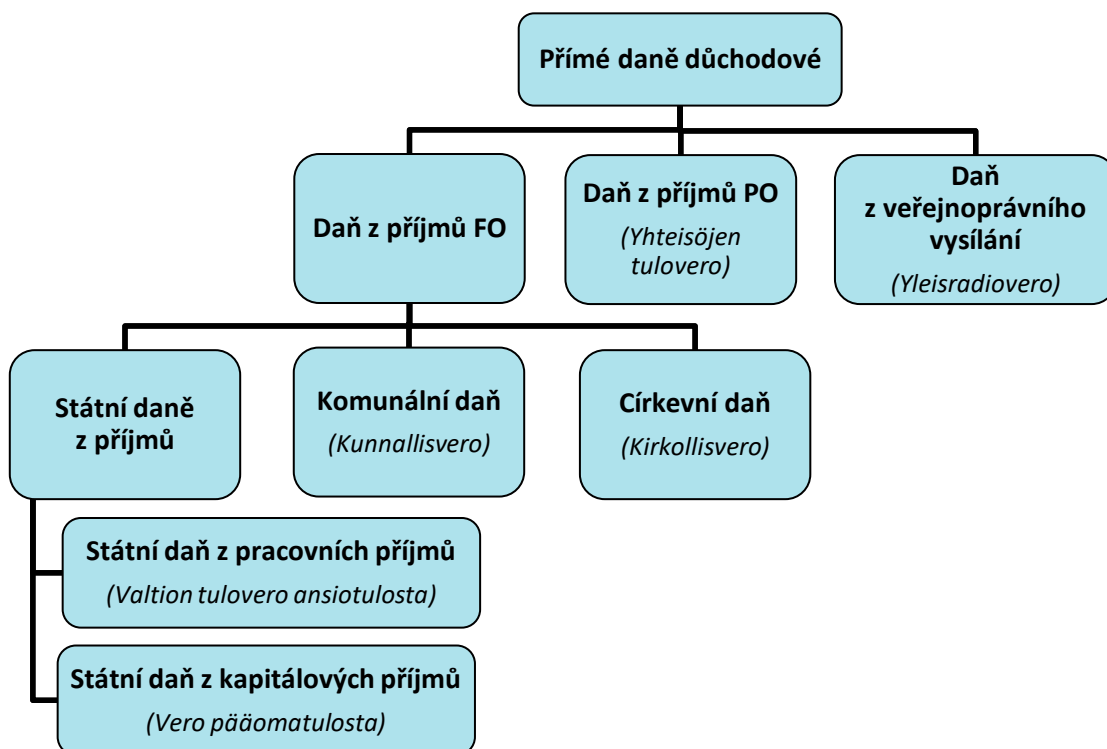
---

<sup>47</sup> CZECHTRADE. Finsko: Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. *BusinessInfo.cz* [online]. 2016 [cit. 2017-03-15].

<sup>48</sup> EVROPSKÁ KOMISE. Finsko. *Evropská unie* [online]. Poslední aktualizace: 31/03/2017 [cit. 2017-03-31].

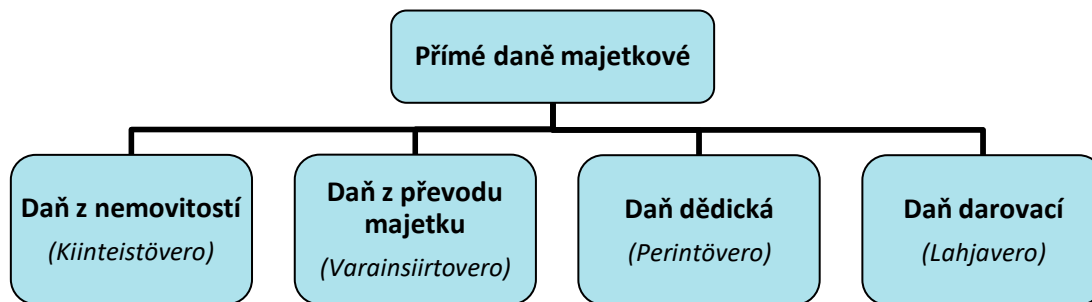
<sup>49</sup> THE MINISTRY OF FINANCE. Tax system. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2017-03-15].

**Obr. 3.5 Přímé daně důchodové ve Finsku<sup>50</sup>**



Zdroj: Vlastní zpracování dle SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016.

**Obr. 3.6 Přímé daně majetkové ve Finsku<sup>51</sup>**



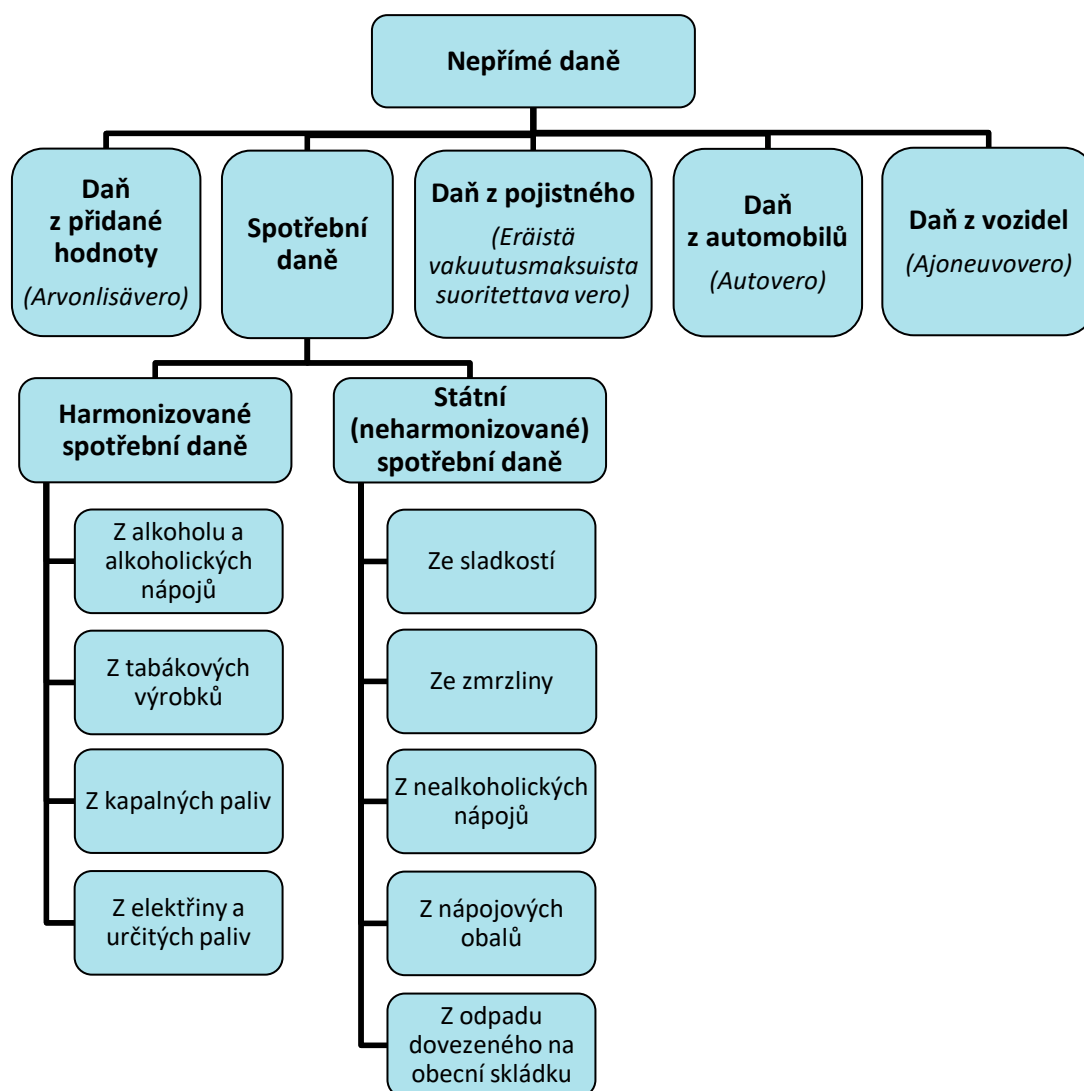
Zdroj: Vlastní zpracování dle SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016.

Kromě výše uvedených daní (viz Obr. 3.5 a Obr. 3.6) patří mezi přímé daně také srážková daň u zdroje z úroků, daň z loterie, tonážní daň a daň za psa. Bližší je problematika přímých daní (včetně sociálního pojištění) popsána v podpodkapitolách 3.2.2 až 3.2.9.

<sup>50</sup> Uvedeny jsou pouze nejvýznamnější daně.

<sup>51</sup> Uvedeny jsou pouze nejvýznamnější daně.

**Obr. 3.7 Nepřímé daně ve Finsku**



Zdroj: Vlastní zpracování dle THE MINISTRY OF FINANCE. Taxation. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2017-02-20].

### 3.2.2 Daň z příjmů fyzických osob

Základním předpisem, ve kterém je obsažena právní úprava daně z příjmů (FO i PO), je zákon č. 1535/1992, o dani z příjmů (*Tuloverolaki*). Dalšími právními předpisy, které se vztahují k dani z příjmů, jsou zákon o zdanění příjmů ze zemědělství (z roku 1967) a zákon o zdanění příjmů z podnikání (z roku 1968).<sup>52</sup>

#### Poplatníci daně

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob se dělí na daňové rezidenty a nerezidenty. Daňovým rezidentem je fyzická osoba, která má ve Finsku trvalé bydliště nebo se na území

<sup>52</sup> COLLIANDER, Anders. *Taxation in Finland 2009* [online]. Helsinki: Ministry of Finance, 2009, 212 s. [cit. 2017-01-27], s. 19.

Finska nepřetržitě zdržuje více jak 6 měsíců. Za daňového rezidenta se dále považuje také finský státní příslušník, který opustil Finsko, a to po dobu 3 let následujících po roce, v němž došlo k opuštění Finska.

Daňový rezident zdaňuje veškeré své celosvětové příjmy. V případě daňového nerezidenta se zdaňují pouze příjmy ze zdrojů na území Finska, a to srážkou nebo výměrem, v závislosti na druhu příjmu.

Komunální daň se odvádí té obci, ve které měla fyzická osoba bydliště k poslednímu dni předchozího zdaňovacího období.

Církevní daň se vztahuje pouze na členy evangelické luteránské církve a členy pravoslavné církve.<sup>53</sup>

### **Zdanitelný příjem a základ daně**

Ve Finsku je uplatňován duální systém zdanění, na základě kterého je příjem fyzických osob rozdělen do dvou kategorií:

- kapitálový příjem a
- pracovní příjem.

Kapitálový příjem je zdaňován pouze státní daní z příjmů a zahrnuje výnosy z kapitálových investic – především dividendy, úroky, kapitálové zisky, příjmy z pronájmu, a také čistý příjem z životního pojištění a dobrovolného penzijního pojištění. Za kapitálový příjem je dále považována i určitá část příjmu z podnikání, zemědělského příjmu a příjmu ze společného podnikání (partnerství).

Pracovním příjmem je jakýkoliv příjem, který není kapitálovým příjmem. Jedná se zejména o příjmy ze zaměstnání jako jsou např. mzdy a jiné podobné odměny za práci, dále pak penze, dávky a jiné náhrady platu. Pracovní příjem podléhá státní daní z příjmů, komunální daní, církevní daní a dále také platbám sociálního pojištění.<sup>54</sup>

Základem daně je čistý zdanitelný příjem, který se vypočte jako rozdíl mezi hrubými příjmy a výdaji na zajištění a udržení příjmů. Kromě výdajů mohou být odečteny i další odčitatelné položky. Pro jejich uplatnění však zpravidla musejí být splněny určité podmínky.<sup>55</sup>

Daňový základ církevní daně je totožný se základem daně stanoveného pro účely komunální daně.<sup>56</sup>

---

<sup>53</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 297, 303.

<sup>54</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 297, 298.

<sup>55</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Deductions. *VERO SKATT* [online]. 2015 [cit. 2016-10-31].

<sup>56</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 303.

## Osvobozené příjmy

Mezi nejdůležitější příjmy, které jsou osvobozeny od daně, patří výživné přijaté od bývalého manžela, výživné na dítě, stipendia a jiné formy podpory studia, vědeckého výzkumu či umělecké činnosti.

## Příjmy z podnikatelské a profesní činnosti

Pro účely daně z příjmů se čistý příjem z podnikatelské činnosti (vypočte se stejným způsobem jako čistý příjem právnických osob) člení na pracovní příjem a příjem kapitálový.<sup>57</sup>

## Daňové výdaje a ostatní odčitatelné položky z pracovního příjmu

Poplatník si může od svého zdanitelného pracovního příjmu odečíst veškeré výdaje vynaložené na zajištění a udržení tohoto příjmu. Jedná se např. o mzdy, platy a jiné vyplácené odměny, výdaje na dojíždění do zaměstnání, výdaje na nájem bytu drženého poplatníkem kvůli zaměstnání, odborové příspěvky, poplatky do fondu nezaměstnanosti, výdaje na pořízení odborné literatury a další.<sup>58</sup>

Náklady na dojíždění do zaměstnání je možné odečíst pouze, pokud byl využit nejlevnější způsob dopravy, a to ve výši přesahující hranici 750 EUR. Maximálně lze odečíst 7 000 EUR. To znamená, že poplatník, který má náklady na dojíždění ve výši 4 400 EUR, může uplatnit jako výdaj pouze 3 650 EUR, tedy 4 400 EUR minus 750 EUR. Hranice 750 EUR se snižuje, pokud byl poplatník v průběhu roku nezaměstnaný, a to o částku 70 EUR za každý celý měsíc, ve kterém poplatník pobíral příspěvek v nezaměstnanosti (hranice musí po tomto snížení činit alespoň 140 EUR).<sup>59</sup>

Výdaje na nájem bytu, který si poplatník pořídil kvůli svému zaměstnání, mohou být odečteny maximálně ve výši 250 EUR za měsíc. Pro uplatnění tohoto odpočtu musí být splněny tyto podmínky:

- důvodem k pořízení bytu byla příliš velká vzdálenost mezi místem výkonu zaměstnání a místem trvalého bydliště,
- jedná se o byt najatý, byt poskytnutý zaměstnavatelem nebo o byt s právem užívání (nesmí jít o byt koupený),

---

<sup>57</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 299.

<sup>58</sup> COLLIANDER, Anders. *Taxation in Finland 2009* [online]. Helsinky: Ministry of Finance, 2009, 212 s. [cit. 2017-01-27], s. 46, 47.

<sup>59</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Commuting expenses. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 5/16/2016 [cit. 2016-12-31].

- poplatník má kromě tohoto bytu (najatého bytu) také druhý byt, ve kterém má trvalé bydliště,
- místo výkonu práce i místo, kde se nachází najatý byt, je od místa trvalého bydliště vzdáleno více jak 100 km.

Poplatník, který je zaměstnancem, uplatňuje standardní odpočet 620 EUR jako výdaje na dosažení svých příjmů. V případě, že jsou jeho skutečné výdaje vyšší než 620 EUR za rok, musí tyto výdaje rozepsat ve svém daňovém přiznání. Standardní odpočet nezahrnuje výdaje na dojíždění do zaměstnání, poplatky odborovým organizacím a do fondu nezaměstnanosti – tyto výdaje se odečítají zvlášť.

Lesní dělník má nárok na základní odpočet odpovídající 30 % jeho platu, pokud při práci použil svou vlastní motorovou pilu (případně křovinořez).<sup>60</sup>

Kromě výdajů může poplatník uplatnit i další odčitatelné položky. Ty se odečítají od čistého příjmu, tj. příjmu po odečtení uznatelných výdajů. Některé z nich lze uplatnit v rámci výpočtu státní i komunální daně, a některé jsou přípustné pouze pro účely stanovení komunální daně. Jedná se o tyto odpočty:

- zaměstnancem povinně odváděné příspěvky na penzijní pojištění, pojištění pro případ nezaměstnanosti a část zdravotního pojištění, která odpovídá dennímu příspěvku (odpočet pro účely státní i komunální daně),
- odpočet pracovního příjmu (komunální daň),
- základní odpočet pro poplatníky s nízkým příjmem (komunální daň),
- odpočet pro příjemce penzí (státní i komunální daň),
- odpočet pro zdravotně postižené (komunální daň),
- odpočet studijního grantu (komunální daň),
- odpočet poskytovaný námořníkům (státní i komunální daň),
- odpočet pro poplatníky se sníženou schopností platit daň (státní i komunální daň),
- dary poskytnuté univerzitám a jiným institucím vyššího vzdělávání (státní i komunální daň).<sup>61</sup>

Standardní odpočet pracovního příjmu pro účely výpočtu komunální daně je stanoven jako 51 % z hrubého příjmu nad 2 500 EUR až do výše 7 230 EUR a 28 %

<sup>60</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Deductions you must claim. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 1/5/2016 [cit. 2016-10-31].

<sup>61</sup> COLLIANDER, Anders. *Taxation in Finland 2009* [online]. Helsinki: Ministry of Finance, 2009, 212 s. [cit. 2017-01-27], s. 48, 49.



z přebytku nad 7 230 EUR. Maximální výše odpočtu činí 3 570 EUR. Pokud je poplatníkův čistý pracovní příjem vyšší než 14 000 EUR, snižuje se částka odpočtu o 4,5 % z přebytečné části čistého příjmu nad 14 000 EUR. Je-li čistý pracovní příjem vyšší než 93 333 EUR, nelze tento odpočet uplatnit.

Základní odpočet pro poplatníky s nízkým příjmem v max. výši 3 020 EUR lze uplatnit až po odpočtu všech ostatních odčitatelných položek v rámci komunální daně. V případě, že je poplatníkův čistý pracovní příjem po těchto odpočtech vyšší než 3 020 EUR, snižuje se částka základního odpočtu o 18 % z přebytečné části příjmu nad 3 020 EUR. Základní odpočet nelze uplatnit, pokud je čistý pracovní příjem po všech předchozích odpočtech vyšší než 19 798 EUR.

Výše odpočtu určeného příjemcům penzí je závislá na velikosti zdanitelné mzdy a jiného pracovního příjmu. V rámci zdanění státní daní si může poplatník tento odpočet odečíst, pokud jeho čistý pracovní příjem (pro účely státní daně) není vyšší než 40 025 EUR. Maximální výše odpočtu činí 12 230 EUR. U komunální daně je odpočet možný, pokud není poplatníkův čistý pracovní příjem (pro účely komunální daně) vyšší než 25 980 EUR. Maximální odpočet je 9 110 EUR.

Odpočet pro zdravotně postižené je určen poplatníkům, kteří mají trvalý stupeň postižení od 30 do 100 %, a to kvůli nemoci, úrazu nebo z jiného důvodu. Tato odčitatelná položka snižuje čistý pracovní příjem pro účely výpočtu komunální daně a stanoví se jako součin 440 EUR a příslušného stupně postižení. Maximálně lze tedy odečíst 440 EUR. Poplatník nemá na tento odpočet nárok, pokud je jeho jediným ročním příjmem důchod.

Odpočet studijního grantu snižuje čistý pracovní příjem v rámci zdanění komunální daní. Maximálně si může poplatník odečíst 2 600 EUR. Pokud je čistý zdanitelný příjem vyšší než 7 800 EUR, nelze tento odpočet uplatnit.

Výše odpočtu poskytovaného námořníkům činí 20 % z celkového výdělku. Maximálně je možné odečíst 7 000 EUR. Jestliže je čistý pracovní příjem vyšší než 50 000 EUR, snižuje se celková částka odpočtu o 5 % z přebytku nad 50 000 EUR. Odpočet se dále zvyšuje o 170 EUR za každý celý kalendářní měsíc, kdy je loď, na které poplatník (námořník) pracuje, mimo Finsko.<sup>62</sup>

Odpočet pro poplatníky se sníženou schopností platit daň je určen pro poplatníky, kteří mají např. z důvodu nemoci, nezaměstnanosti či vyživovací povinnosti vůči dítěti, omezenou schopnost hradit daň. Maximální částka odpočtu činí 1 400 EUR.

---

<sup>62</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Automatically granted deductions. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 1/4/2016 [cit. 2016-10-18].

Dary poskytnuté univerzitám a jiným institucím vyššího vzdělávání pro účely podpory vědy a umění jsou odčitatelné, pokud jejich výše činí alespoň 850 EUR a maximálně 500 000 EUR.<sup>63</sup>

Od pracovních příjmů si lze odečíst také ztráty vzniklé v kategorii „pracovní příjem“, a to během následujících 10 let.<sup>64</sup>

### **Daňové výdaje a ostatní odčitatelné položky z kapitálového příjmu**

Poplatník si může od kapitálového příjmu odečíst veškeré výdaje, které vynaložil na vytvoření a udržení tohoto příjmu – např. výdaje za telefon, počítač, odbornou literaturu, pracovní prostory či kancelář. Výdaje na správu nebo úschovu cenných papírů, podílů a jiného podobného majetku lze uplatnit pouze ve výši převyšující 50 EUR.

Za výdaje na dosažení a udržení kapitálového příjmu se dále považují:

- splátky půjčky, kterou poplatník obdržel od společnosti, v níž je akcionářem,
- pojistné zaplacené na dobrovolné penzijní připojištění – až do výše 5 000 EUR (může uplatnit pouze příjemce důchodu).<sup>65</sup>

Odečíst lze také úroky z některých půjček. V případě půjčky na koupi bytu, ve kterém má poplatník nebo jeho rodina trvalé bydliště, může být odečteno pouze 55 % úroků. Úroky z úvěru na pořízení majetku využívaného k dosažení zdanitelných příjmů a úroky ze studijní půjčky garantované státem (nebo jinou zemí EHP) lze uplatnit v plné výši.

Ztráty vzniklé v kategorii „kapitálový příjem“ mohou být uplatněny jako odpočet od kapitálových příjmů během následujících 10 let (anebo je lze uplatnit jako slevu na dani z pracovních příjmů). Od roku 2016 si může poplatník od kapitálových příjmů odečíst také kapitálové ztráty (ztráty z prodeje aktiv), a to v roce jejich vzniku, nebo v následujících 5 letech. Před rokem 2016 mohly být kapitálové ztráty uplatněny pouze oproti kapitálovým ziskům.<sup>66</sup>

### **Sazby daně**

V případě státní daně z pracovních příjmů i státní daně z kapitálových příjmů jsou uplatňovány progresivní sazby. Sazby daně z pracovních příjmů jsou uvedeny v Tab. 3.2. Pracovní příjem nižší než 16 700 EUR dani nepodléhá.

---

<sup>63</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Deductions you must claim. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 1/5/2016 [cit. 2016-10-31].

<sup>64</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 301.

<sup>65</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Deductions from capital income. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 1/5/2016 [cit. 2016-12-30].

<sup>66</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 284, 285.

**Tab. 3.2 Sazby státní daně z pracovních příjmů**

Zdanitelný příjem (EUR)	Daň z nižší částky (EUR)	Sazba na přebytek (%)
16 700 – 25 000	8,00	6,50
25 000 – 40 800	547,50	17,50
40 800 – 72 300	3 312,50	21,50
72 300 a více	10 085,00	31,75

Zdroj: SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 301.

Kapitálové příjmy do výše 30 000 EUR jsou zdaňovány sazbou 30 %. Pro přebytečnou část kapitálových příjmů (nad 30 000 EUR) je pak stanovena sazba 34 %.

U příjmů ve formě penzí je dále uplatňována daňová přírážka ve výši 6 % z příjmu (penze) přesahujícího 45 000 EUR.

Sazba komunální daně je lineární a v rámci jednotlivých obcí se liší – pohybuje se mezi 16,5 a 22,5 %. V Helsinkách je vybírána komunální daň ve výši 18,5 %.

Sazba církevní daně je proporcionální a činí od 1 do 2 % v závislosti na municipalitě. Např. pro Helsinky je stanovena sazba 1 %.<sup>67</sup>

### Slevy na dani

Slevy na dani se odečítají od státní daně z příjmů. Poplatník si může uplatnit tyto základní slevy:

- standardní sleva,
- sleva pro zdravotně postižené,
- sleva za studentskou půjčku,
- sleva na děti.

Standardní sleva se odečítá od daně z pracovních příjmů a vypočte se jako 11,8 % z části hrubého příjmu, která převyšuje 2 500 EUR. Maximum slevy je 1 260 EUR. Pokud je poplatníkův čistý příjem vyšší než 33 000 EUR, sleva se redukuje o 1,46 % z částky přesahující 33 000 EUR. Poplatník, který dosahuje čistého příjmu 119 900 EUR, nemůže standardní slevu uplatnit. V případě, že je výsledná státní daň, od které se vypočtená sleva odečítá, příliš nízká, lze slevu uplatnit i oproti komunální dani, církevní dani a platbám zdravotního pojištění.

<sup>67</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 301 – 303.

Slevu pro zdravotně postižené je možné odečíst pouze od daně z pracovních příjmů. Výše této slevy se určí vynásobením stupně postižení vyjádřeného v procentech (od 30 do 100 %) částkou 115 EUR. Maximálně lze tedy odečíst 115 EUR. Pokud není poplatníkovou daňová povinnost dostatečně vysoká, převádí se sleva nebo její neuplatněná část na manželku (manžela) a odečítá se od její (jeho) daně z příjmů.<sup>68</sup>

Sleva za studentskou půjčku se odečítá od státní daně z příjmů, a to ve výši, která se rovná splátkám zaplaceným v průběhu roku. Maximálně lze však odečíst 30 % z části vysokoškolských půjček, která převyšuje 2 500 EUR. Pokud je sleva vyšší než výsledná částka státní daně, odečítá se přebytečná část od komunální daně, zdravotního pojištění a církevní daně.<sup>69</sup>

Sleva na děti byla zavedena pro zdaňovací období 2015 až 2017 a může si ji odečíst poplatník, který pečuje o jedno a více nezletilých dětí. Za nezletilé dítě se přitom považuje dítě, které před začátkem zdaňovacího období nedosáhlo 17 let. Výše odpočtu činí 50 EUR za každé vyživované dítě. V případě samoživitele je tato částka dvojnásobná, tedy 100 EUR za každé dítě. Slevu lze uplatnit maximálně na 4 děti. Pokud čistý pracovní příjem spolu s čistým kapitálovým příjmem převyšuje 36 000 EUR, sleva se redukuje o 1 % z části příjmu přesahujícího 36 000 EUR. Vzhledem k této redukci, si poplatník, který dosahuje určitého příjmu, nemůže slevu na děti uplatnit vůbec – jedná se například o poplatníka, který má jedno dítě ve společné péči a příjmem 41 000 EUR. Sleva na děti se odečítá od státní daně z příjmů, ale v případě, že je daňová povinnost příliš nízká, může se tato sleva odečíst i od komunální daně, zdravotního pojištění a církevní daně.<sup>70</sup>

Mezi další slevy patří:

- sleva za výpomoc v domácnosti,
- platby výživného na dítě,
- sleva na dani pro deficit kapitálových příjmů.

Slevu za výpomoc v domácnosti si může odečíst poplatník, který vynaložil výdaje na domácí práce, poskytování domácí péče, opravy a údržbářské práce v domácnosti či v obydlí sloužícímu k rekreaci. Za domácí práce se považuje úklid, vaření, šití, žehlení, praní a údržba zahrady. Poskytováním péče se rozumí péče o děti a pomoc nemocným či seniorům v jejich domácnosti. Odečíst lze tyto částky:

---

<sup>68</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Automatically granted deductions. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 1/4/2016 [cit. 2016-10-18].

<sup>69</sup> VEROHALLINTO. Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. *VERO SKATT* [online]. 2015 [cit. 2016-10-16].

<sup>70</sup> VEROHALLINTO. Lapsivähennys. *VERO SKATT* [online]. 2015 [cit. 2016-10-16].

- 45 % z vynaložené částky vč. DPH, pokud byly práce provedeny obchodní společností, která je registrována k platbě záloh na daň z příjmů, nebo malým podnikatelem (taktéž registrovaným k platbě daňových záloh),
- 45 % z částky zaplacené neziskovým organizacím za provedení domácí práce nebo poskytnutí péče o děti či starší osoby apod.,
- 15 % z mezd vyplacených zaměstnanci a sociální náklady zaměstnavatele.

Vypočtená sleva se snižuje o 100 EUR. Maximální výše slevy činí 2 400 EUR za rok.<sup>71</sup>

Platby výživného na dítě stanovené rozhodnutím soudu nebo dohodou dle příslušných právních předpisů lze odečíst od státní daně z pracovních příjmů, a to ve výši jedné osminy těchto plateb. Maximální částka, kterou lze takto uplatnit, činí 80 EUR ročně za každé nezletilé dítě.<sup>72</sup>

Sleva na dani pro deficit kapitálových příjmů se odečítá od státní daně z pracovních příjmů. Poplatník ji může uplatnit, pokud jsou jeho kapitálové příjmy nižší než celkové odpočty od těchto příjmů (vzniká deficit kapitálových příjmů). Odpočty od kapitálových příjmů zahrnují výdaje vynaložené na dosažení a udržení těchto příjmů, úroky a ztráty. Výše slevy se rovná 30 % (sazba daně z kapitálových příjmů) ze vzniklého deficitu. Poplatník může jako slevu uplatnit maximálně 1 400 EUR.<sup>73</sup> V případě páru činí maximální sleva 2 800 EUR ročně. Maximální částka se zvyšuje o 400 EUR, pokud má poplatník 1 dítě ve věku nižším než 18 let, nebo o 800 EUR, jestliže má poplatník 2 a více dětí, které nedosáhly 18 let.<sup>74</sup>

### **Výpočet daňové povinnosti**

Zjednodušený postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob je uveden v Tab. 3.3.

<sup>71</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Tax Credit for Domestic Help. *VERO SKATT* [online]. 2015 [cit. 2016-10-31].

<sup>72</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 301.

<sup>73</sup> THE MINISTRY OF FINANCE. Taxation of capital income. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2016-12-30].

<sup>74</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Tax credit on home loan interest. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 1/4/2016 [cit. 2016-12-30].

**Tab. 3.3 Postup výpočtu daně z příjmů FO ve Finsku**

<b>Státní daň z příjmů</b> (z pracovního příjmu a z kapitálového příjmu)	<b>Komunální daň</b> (uplatňuje se pouze na pracovní příjem)	<b>Církevní daň</b> (uplatňuje se pouze na pracovní příjem)
příjmy – výdaje = čistý příjem	příjmy – výdaje = čistý příjem	ZD pro komunální daň
- odčitatelné položky pro státní daň	- odčitatelné položky pro komunální daň	x sazba daně
= ZD	= ZD	= daň
x sazba daně	x sazba daně	- slevy na dani
= daň	= daň	= daň po slevách
- slevy na dani	- slevy na dani	
= daň po slevách	= daň po slevách	

Zdroj: Vlastní zpracování.

### **Zdaňovací období, daňové přiznání a splatnost daně**

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Daňové přiznání připravují (vyplňují) daňové úřady, které jej pak zasílají jednotlivým poplatníkům. Takto předvyplněné daňové přiznání zahrnuje odhadovaný výměr daně podle informací získaných od zaměstnavatele, bank, penzijních fondů, pojišťoven apod. Poplatník pouze musí opravit případné chyby nebo doplnit chybějící informace, a to do 4. nebo 13. května (datum je uvedeno v daňovém přiznání). V případě poplatníka, který se zabývá zemědělskou, podnikatelskou nebo profesní činností, musejí být korekce daňového přiznání provedeny do 28. února a 4. dubna. Konečné vyměření daně je provedeno daňovým úřadem k 31. říjnu vyměřovacího roku, tj. roku následujícího po zdaňovacím období. Pokud je výsledná daňová povinnost vyšší než suma odvedených záloh na dani, musí poplatník rozdíl (nedoplatek na dani) uhradit ve dvou splátkách – v prosinci vyměřovacího roku a v únoru roku následujícího. Případné přeplatky na dani budou poplatníkovi vráceny.

V průběhu zdaňovacího období musejí být odváděny zálohy na daň. Tyto zálohy jsou započitatelné proti konečné daňové povinnosti. V případě zaměstnaneckých příjmů mají povinnost srazit a odvést zálohy na daň zaměstnavatelé. Výše těchto záloh je závislá na výši mezd a také na určitých faktorech vztahujících se ke každému jednotlivému zaměstnanci (např. zaměstnanecké benefity, daňové odpočty aj.). Úroky (nepodléhající dani sražené u zdroje), dividendy, honoráře umělců a sportovců jsou předmětem zálohové srážkové daně.

V případě ostatních příjmů jsou zálohy na daň odvozeny ze zdanitelného příjmu uvedeného v posledním daňovém výměru.<sup>75</sup>

### **Příjemci daňových výnosů**

Státní daň z pracovních příjmů a státní daň z kapitálových příjmů jsou příjmem státu. Komunální daň je odváděna příslušným obcím a výnos církevní daně náleží místním komunitám evangelické luteránské nebo pravoslavné církve.<sup>76</sup>

## **3.2.3 Daň z příjmů právnických osob**

### **Typ daňového systému**

Ve Finsku je uplatňován klasický systém dvojího zdanění, což znamená, že podnikové příjmy jsou nejprve zdaněny na úrovni společnosti a následně, po jejich rozdělení ve formě dividend, též na straně akcionářů.<sup>77</sup>

### **Poplatníci daně**

Poplatníky daně z příjmů právnických osob jsou především společnosti s ručením omezeným. Kromě těchto společností jsou poplatníky daně také vládní instituce, družstva, sdružení, ústavy, nadace a bytová družstva. Vládní instituce, neziskové organizace a ústavy jsou povinny platit daň pouze z podnikatelských příjmů a příjmů z nemovitostí. V případě bytových družstev všeobecně platí, že negenerují žádné zdanitelné příjmy.<sup>78</sup>

Ve Finsku existují dvě formy společnosti s ručením omezeným, a to veřejná společnost (oyj) a soukromá společnost (oy). Oba typy společností jsou zdaňovány jako samostatné daňové subjekty.

Poplatníci jsou rozděleni na daňové rezidenty a daňové nerezidenty. Za daňového rezidenta je považována společnost, která je registrována ve Finsku dle finských zákonů. Daňový rezident je povinen zdanit veškeré své celosvětové příjmy.

Následující text bude zaměřen pouze na zdanění společností s ručením omezeným.

### **Zdanitelný příjem a základ daně**

Zdanitelný příjem se člení do tří skupin: obchodní příjem, příjem ze zemědělství a lesnictví a ostatní příjem. Obchodní příjem zahrnuje všechny druhy obchodního příjmu včetně kapitálových zisků, a dále také příjmy z nemovitého majetku a investiční příjmy,

---

<sup>75</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 302.

<sup>76</sup> COLLIANDER, Anders. *Taxation in Finland 2009* [online]. Helsinky: Ministry of Finance, 2009, 212 s. [cit. 2017-01-27], s. 22.

<sup>77</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 283.

<sup>78</sup> THE MINISTRY OF FINANCE. Business taxation. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2016-12-14].

pokud souvisejí s obchodní činností (jinak jsou považovány za ostatní příjem). Čistý zdanitelný příjem se stanovuje pro každou kategorii příjmů zvlášť.<sup>79</sup>

Pro zjištění čistého zdanitelného příjmu se vychází z čistého zisku před zdaněním uvedeného v účetní závěrce. Tento čistý zisk je následně upraven, a to navýšením o daňově neuznatelné náklady a snížením o příjmy, které jsou od daně osvobozeny. Čistý zisk po těchto úpravách je čistým zdanitelným příjmem.<sup>80</sup>

### **Osvobozené příjmy**

Mezi osvobozené příjmy se řadí především kapitálové vklady akcionářů, příjmy z prodeje vlastních akcií (vlastních akcií společnosti), refundace daní z příjmů a některé druhy kapitálových zisků.<sup>81</sup>

### **Daňově uznatelné náklady a další daňové odpočty**

Od zdanitelných příjmů lze odečíst veškeré náklady, které byly vynaloženy na jejich dosažení nebo udržení. Jedná se zejména o tyto položky:

- mzdy, platy, penze a jiné pravidelné odměny vyplácené zaměstnancům,
- pojistné hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance,
- náklady na reklamu,
- náklady na výzkum a vývoj,
- 50 % nákladů na reprezentaci,
- daň z nemovitostí vztahující se k nemovitosti využívané pro podnikatelskou činnost,
- dary univerzitám a jiným institucím vyššího vzdělávání (jsou stanoveny limity),
- nájemné za nemovitosti či prostory využívané k podnikání,
- zřizovací náklady,
- náklady vynaložené na pořízení dlouhodobého majetku (prostřednictvím odpisů), a
- další.<sup>82</sup>

---

<sup>79</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 283, 284.

<sup>80</sup> MOORE STEPHENS. *Doing business in Finland 2015* [online]. Moore Stephens, 2015 [cit. 2017-02-24]., s. 13.

<sup>81</sup> COLLIANDER, Anders. *Taxation in Finland 2009* [online]. Helsinki: Ministry of Finance, 2009, 212 s. [cit. 2017-01-27], s. 55, 56.

<sup>82</sup> COLLIANDER, Anders. *Taxation in Finland 2009* [online]. Helsinki: Ministry of Finance, 2009, 212 s. [cit. 2017-01-27], s. 57 – 59.



Dary poskytnuté univerzitám (nebo jiným institucím vyššího vzdělávání) nacházejícím se ve Finsku nebo zemích EHP jsou odčitatelné, pokud výše jednoho takového daru činí od 850 EUR do 250 000 EUR. V případě, že je příjemcem daru sdružení nebo nadace sídlící ve Finsku nebo v některé ze zemí EHP (schválená Daňovou správou), musí hodnota daru činit od 850 EUR do 50 000 EUR.

Od roku 2014 si mohou poplatníci daně z příjmů právnických osob odečíst také speciální odpočet jako kompenzaci za pracovní čas ztracený v důsledku školení zaměstnanců. Výše odpočtu odpovídá jedné polovině průměrného denního platu zaměstnanců a uplatnit lze maximálně 3 dny na jednoho zaměstnance za rok.

Úrokové náklady (převyšující úrokové výnosy společnosti) z půjček mezi propojenými osobami mohou být odečteny pouze do výše 25 % zisku před úroky, daněmi, odpisy a amortizací. Naproti tomu čisté úrokové náklady v částce do 500 000 EUR jsou odčitatelné v plné výši. Neuplatněné úrokové náklady lze přenášet do dalších let.<sup>83</sup>

Za daňově uznatelné náklady se nepovažují např. daně z příjmů a náklady vynaložené na získání nebo udržení příjmů od daně osvobozených.<sup>84</sup>

Kromě výše uvedených odpočtů si lze odečíst i ztráty. Ztráty dosažené v kategorii „obchodní příjem“ mohou být odečteny od obchodních příjmů v následujících 10 letech. Stejná lhůta je stanovena i pro ztráty vzniklé v kategorii „ostatní příjem“. Kapitálové ztráty z likvidace či prodeje majetku jiného než používaného k podnikání, jsou považovány za ztráty v kategorii „ostatní příjem“ a jsou odčitatelné pouze od kapitálových zisků (dosažených ve stejné kategorii) v roce vzniku nebo v následujících 5 letech.

### **Odpisování majetku**

U budov může být využívána pouze metoda degresivního odpisování (declining balance method). Výše odpisových sazeb se liší podle typu budovy. Pro průmyslové stavby, elektrárny, dílny, sklady aj. je stanovena maximální sazba 7 %, pro bytové domy a kanceláře 4 % a pro budovy využívané výhradně pro výzkumné účely 20 %. Základnou pro výpočet odpisů je zůstatková účetní hodnota majetku.

V případě strojů a zařízení činí maximální odpisová sazba 25 %. Stroje a zařízení, jejichž odhadovaná doba ekonomické životnosti nepřesahuje 3 roky, mohou být plně odepsány již v roce pořízení. Majetek, jehož hodnota je menší než 850 EUR, může být

---

<sup>83</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 284.

<sup>84</sup> COLLIANDER, Anders. *Taxation in Finland 2009* [online]. Helsinki: Ministry of Finance, 2009, 212 s. [cit. 2017-01-27], s. 60.

odepsán do nákladů ihned (bez ohledu na dobu ekonomické životnosti), avšak celková hodnota takto odepsaného majetku nesmí převyšovat 2 500 EUR za zdaňovací období.

Patenty, jiná převoditelná práva, goodwill a ostatní aktiva jsou odpisovány pomocí metody lineárních odpisů.

### **Sazba daně**

Sazba daně z příjmů právnických osob činí 20 %.

### **Zdaňovací období, daňové přiznání a splatnost daně**

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. V případě, že poplatníkům finanční rok není shodný s kalendářním rokem, je zdaňovacím obdobím finanční rok. Daňové přiznání musí být podáno nejpozději do 4 měsíců po skončení finančního roku.

Společnosti jsou povinny v průběhu zdaňovacího období platit měsíční zálohy na daň z příjmů. Výše záloh se určuje z daňové povinnosti, jež je odhadována na základě zdanitelných příjmů z předchozích 2 let. Pokud odhadovaná částka daně není vyšší než 1 700 EUR, odvádějí společnosti v průběhu roku pouze dvě zálohy, a to v březnu a září.

Konečná částka daně je stanovena daňovým úřadem 31. října roku následujícího po zdaňovacím období.

### **Příjemci daňových výnosů**

Výnos daně z příjmů právnických osob je rozdělen mezi stát, obce a dvě státní církve (pravoslavná a evangelická luteránská církev).<sup>85</sup>

## **3.2.4 Sociální pojištění**

### **Zaměstnanci**

Zaměstnanci jsou povinni odvádět příspěvek na zdravotní pojištění, příspěvek na důchod a příspěvek na pojištění pro případ nezaměstnanosti.

Příspěvek na zdravotní pojištění činí 2,12 % a je složen ze dvou dílčích částí – z příspěvku na zdravotní péči ve výši 1,30 % a z denního příspěvku ve výši 0,82 %. Denní příspěvek hradí pouze osoby ve věku od 16 do 67 let a je možné jej uplatnit jako odčitatelnou položku pro účely daně z příjmů.<sup>86</sup> Základnou pro výpočet denního příspěvku je hrubá mzda zaměstnance. Výpočet příspěvku na zdravotní péči se provádí z daňového základu komunální daně z příjmů.<sup>87</sup>

---

<sup>85</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 284 – 287.

<sup>86</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 303, 304.

<sup>87</sup> EUROPEAN COMMISSION. Social security contribution (Employees). *EUROPEAN COMMISSION* [online]. 2016, last updated on 2016/11/21 [cit. 2017-02-08].

Příspěvek na důchod činí 5,7 % (7,2 % v případě poplatníka ve věku 53 let a více) z mezd a platů. Příspěvek na pojištění pro případ nezaměstnanosti je stanoven ve výši 1,15 %. Oba zmíněné příspěvky si lze odečíst z pracovního příjmu.

### **Příjemci penzí**

Osoby, které mají příjmy ve formě penzí, jsou povinny platit z těchto příjmů zdravotní pojištění ve výši 1,47 %.

### **Osoby samostatně výdělečně činné**

Osoby samostatně výdělečně činné musejí hradit příspěvek na zdravotní pojištění ve výši 2,25 %, z čehož 1,30 % činí příspěvek na zdravotní péči a 0,95 % denní příspěvek. Denní příspěvek je daňově odčitatelný. Dále musejí OSVČ odvádět soukromým pojišťovněm pojistné na důchodové pojištění. Toto pojistné je odčitatelné od pracovních příjmů.<sup>88</sup>

### **Zaměstnavatelé**

Zaměstnavatelé mají povinnost za své zaměstnance (ve věku od 16 do 67 let) odvádět státu příspěvek na zdravotní pojištění ve výši 2,12 %. Vyměřovacím základem je roční úhrn hrubých mezd vyplacených zaměstnancům.

Mezi další odvody, které musejí zaměstnavatelé platit za své zaměstnance, patří příspěvek na penzijní pojištění, příspěvek na pojištění pro případ nezaměstnanosti a příspěvek na úrazové pojištění. Výše příspěvku na penzijní pojištění činí v průměru 18 %. Příspěvek na pojištění pro případ nezaměstnanosti je stanoven ve výši 1 % z prvních 2 044 500 EUR a 3,9 % z přebytku této částky. Příspěvek na úrazové pojištění, který zahrnuje skupinové životní pojištění, činí od 0,1 % do 7 %.<sup>89</sup>

## **3.2.5 Daň z veřejnoprávního vysílání**

Daň z veřejnoprávního vysílání (*Yle-vero*) je upravena zákonem č. 484/2012, o dani z veřejnoprávního vysílání (*Laki yleisradioverosta*).

Tato daň byla zavedena v roce 2013, kdy nahradila televizní poplatky<sup>90</sup>, a slouží k financování finské národní veřejnoprávní vysílací společnosti<sup>91</sup>. Poplatníky daně jsou fyzické i právnické osoby.

<sup>88</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 303, 304.

<sup>89</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 288.

<sup>90</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Public broadcasting tax. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 12/11/2012 [cit. 2016-12-30].

<sup>91</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 303.

## **Fyzické osoby**

Daň z veřejnoprávního vysílání (TV daň) jsou povinni platit všichni poplatníci, kteří jsou starší 18 let, s výjimkou obyvatel Alandských ostrovů.

Základem daně jsou zdanitelné pracovní a kapitálové příjmy snížené o výdaje na dosažení a udržení těchto příjmů. Sazba daně je 0,68 %, přičemž maximální výše daně činí 143 EUR. Daň nižší než 70 EUR poplatník neodvádí.<sup>92</sup>

## **Právnícké osoby**

V případě právníckých osob jsou poplatníky TV daně společnosti, družstva, spořitelny a nadace. Na základě osvobození nemusí tuto daň odvádět stát, obce, farnosti státních církví a náboženských společností, subjekty osvobozené od daně podle zákona o daních z příjmů, a společnosti, jež jsou rezidenty Alandských ostrovů.

Pro poplatníky, jejichž zdanitelný příjem dosáhl alespoň 50 000 EUR, činí výše daně 140 EUR a 0,35 % z části příjmu nad 50 000 EUR. Maximální částka daně je 3 000 EUR a daňový základ je stejný jako v případě daně z příjmů právníckých osob.<sup>93</sup>

### **3.2.6 Daň z nemovitostí**

Právní úpravou daně z nemovitostí se zabývá zákon č. 654/1992, o dani z nemovitostí (*Kiinteistöveroaki*).

#### **Poplatník a předmět daně**

Poplatníkem daně je osoba, která nemovitost vlastnila na počátku kalendářního roku. Předmětem daně jsou nemovitosti nacházející se na území Finska. Osvobozeny jsou zejména lesy, vodní plochy, zemědělská půda, veřejná prostranství, hřbitovy, ulice a jiná podobná místa, diplomatický a konzulární majetek v rozsahu dle mezinárodních dohod.<sup>94</sup>

Obce nejsou povinny odvádět daň za nemovitosti umístěné na jejich pozemcích.

#### **Základ daně**

Základem daně je zdanitelná hodnota nemovitosti stanovená dle zákona o oceňování majetku pro daňové účely.

#### **Sazby daně**

Stanovení daňových sazeb je plně v kompetenci obecních zastupitelstev, avšak musejí být dodrženy limity vymezené v zákoně. Zákonem jsou definovány 2 kategorie sazeb

---

<sup>92</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 303.

<sup>93</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 287, 288.

<sup>94</sup> EUROPEAN COMMISSION. Tax on real estate – Real property tax. *EUROPEAN COMMISSION* [online]. 2016, last updated on 2016/08/10 [cit. 2017-01-31].

daně z nemovitostí, a to obecná sazba daně (pro pozemky a budovy, které nejsou určeny k trvalému bydlení) a sazba daně pro budovy sloužící k trvalému bydlení. Obce dále mohou určit zvláštní daňové sazby pro elektrárny, prázdné stavební parcely a obytné budovy, které neslouží k trvalému bydlení (rekreační domy).<sup>95</sup> Pokud nejsou zavedeny žádné speciální sazby daně (např. pro nezastavěné pozemky), je uplatňována obecná sazba daně.<sup>96</sup>

Podle § 11 a § 12 zákona č. 654/1992, o dani z nemovitostí (*Kiinteistövero*laki), může obecná sazba daně činit od 0,86 % do 1,8 % a sazba daně pro budovy k trvalému bydlení od 0,39 % do 0,9 %.

V případě ostatních obytných budov může být stanovena daňová sazba maximálně o 1 procentní bod vyšší než je sazba daně pro budovy k trvalému bydlení.

Pro elektrárny může být stanovena daňová sazba maximálně ve výši 3,10 %.

Daňová sazba uvalená na prázdné stavební pozemky může činit od 1 do 4 %. V některých obcích, které se nacházejí v metropolitní oblasti, musí být sazba daně u nezastavěných stavebních pozemků alespoň o 1,5 procentních bodů vyšší než obecná sazba daně; nesmí však přesahovat 4 %.

Pro pozemky a stavby, jež jsou ve vlastnictví neziskových organizací, mohou být určeny nižší daňové sazby, než jsou výše uvedené, a to za předpokladu, že tyto budovy slouží především veřejnosti nebo veřejně prospěšným účelům. Sazba daně tak může v tomto případě činit i 0 %.<sup>97</sup>

### **Splatnost daně**

Vlastníci nemovitostí obdrží v březnu daňový výměr, který musejí zkontrolovat. Případné opravy musejí být provedeny do 4. nebo 13. května 2016 (datum je upřesněno v daňovém výměru), pokud se jedná o fyzické osoby, a v případě právnických osob do 2. května. Daň je splatná v termínech 5. září a 20. října 2016.<sup>98</sup>

### **3.2.7 Daň z převodu majetku**

Tato daň je upravena zákonem č. 931/1996, o dani z převodu (*Varainsiirto*verolaki).

---

<sup>95</sup> THE MINISTRY OF FINANCE. Real estate taxation. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2016-12-14].

<sup>96</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Real estate tax rates. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 1/11/2016 [cit. 2016-12-13].

<sup>97</sup> THE MINISTRY OF FINANCE. Real estate taxation. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2016-12-14].

<sup>98</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Real estate tax. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 9/7/2016 [cit. 2016-12-13].

## **Poplatník a předmět daně**

Předmětem daně jsou převody nemovitostí a cenných papírů. Poplatníkem daně je nabyvatel majetku (nemovitosti nebo cenných papírů).

Od daně je osvobozen např. stát a jeho instituce (s výjimkou obchodních institucí), Úřad sociálního zabezpečení, Finská národní banka, Fond pro průmyslovou spolupráci Ltd. (Finnfund), Finský národní fond pro výzkum a vývoj, a další. Kromě těchto subjektů jsou dále od daně osvobozeny i fyzické osoby ve věku mezi 18 – 39 lety v případě pořízení (koupě) jejich prvního vlastního bytu.

Ze zdanění jsou vyňaty především tyto převody:

- převody nemovitostí nebo cenných papírů do vlastnictví orgánu EU nacházejícím se ve Finsku, pokud byly tyto nemovitosti či cenné papíry pořízeny pro úřední potřeby daného orgánu,
- převody nemovitostí nebo cenných papírů na základě dědictví, odkazu, darování a zániku společného vlastnictví,
- převody nemovitostí, je-li nabyvatelem obec, provincie Alandy, církev nebo registrovaná náboženská společnost,
- a další.

Daň z převodu majetku se vztahuje na tyto převody nemovitostí a cenných papírů:

- převod vlastnictví k nemovitostem nebo cenným papírům,
- převod nemovitostí nebo cenných papírů do vlastnictví veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným nebo jiné právnické osoby, pokud je úplatou akcie nebo podíl,
- převod nemovitostí nebo cenných papírů v důsledku zániku právnické osoby a převod majetku do osobního užívání společníka nebo jakékoliv jiné rozdělení aktiv,
- převod cenných papírů emitovaných neregistrovanou právnickou osobou.

Pokud je úplatou, která byla při převodu použita, nemovitost nebo cenný papír (tj. převod je výměna), musí být daň zaplacená za oba převody.<sup>99</sup>

## **Základ daně a daňová sazba**

Základem daně je kupní cena nebo reálná tržní hodnota jiného protiplnění (při převodu aktiv výměnou).

---

<sup>99</sup> COLLIANDER, Anders. *Taxation in Finland 2009* [online]. Helsinki: Ministry of Finance, 2009, 212 s. [cit. 2017-01-27], s.147 – 149.

V případě převodu nemovitostí (rodinných domů, rekreačních domů, pozemků aj.) činí sazba daně z převodu majetku 4 %. Pro převody podílů v bytových družstvech a podílů v realitních společnostech je stanovena sazba ve výši 2 %. U ostatních cenných papírů je sazba daně 1,6 %.

### **Daňové přiznání a splatnost daně**

Termín podání daňového přiznání i splatnosti daně se liší dle druhu aktiva, jež je předmětem převodu. V případě nákupu podílů v bytovém družstvu nebo jiných akcií musí být daňové přiznání podáno do 2 měsíců od zakoupení. Při koupi přenositelných nájemních práv nebo budovy bez pozemku má poplatník povinnost podat daňové přiznání a splatit daň do 6 měsíců od podpisu kupní smlouvy. Pokud je předmětem převodu jiná nemovitost, musí být daň odvedena ještě před právním potvrzením vlastnictví nebo registrací převodu, nejpozději však do 6 měsíců od podpisu smlouvy (daňové přiznání se v tomto případě nepodává). Daň z převodu podnikových akcií a jiných cenných papírů je splatná do 2 měsíců od podpisu kupní smlouvy. V případě nákupu nového bytu musí být daň zaplacená do 2 měsíců od převodu vlastnictví.<sup>100</sup>

### **3.2.8 Daň dědická a daň darovací**

Daň dědická je spolu s daní darovací upravena zákonem č. 378/1940, o dani dědické a darovací (*Perintö- ja lahjaverolaki*).

Jedná se o daně ukládané státem a jejich předmětem je majetek získaný děděním nebo darem. Povinnost k úhradě daně dědické vzniká v okamžiku smrti. V případě daně darovací vzniká povinnost zaplatit daň v okamžiku převzetí daru jeho nabyvatelem.

#### **Poplatníci**

Poplatníkem daně dědické je oprávněný dědic. Poplatníkem daně darovací je nabyvatel daru.

#### **Předmět daně**

Daň dědická i darovací se vztahuje:

- na všechnen majetek, tzn. movitý i nemovitý, nacházející se na území Finska nebo v zahraničí, pokud byl v době smrti (poskytnutí daru) zemřelý (dárce) anebo dědic (nabyvatel daru) rezidentem Finska, a

---

<sup>100</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Transfer tax. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 4/25/2016 [cit. 2016-12-13].

- v případě, že zesnulý (dárce) ani dědic (nabyvatel daru) není rezidentem Finska – na nemovitý majetek nacházející se na území Finska a obchodní podíly ve společnostech, jejichž aktiva jsou z 50 % a více tvořena nemovitým majetkem nacházejícím se ve Finsku.

### **Základ daně, osvobození a odpočty**

Základem daně dědické je čistá hodnota pozůstalosti – tj. reálná tržní hodnota majetku v době smrti zůstavitele snižená o dluhy, závazky (např. úvěry na bydlení, bankovní dluhy, daňové dluhy) a související náklady (např. náklady na pohřeb). Hodnota pozůstalosti se dále snižuje o hodnotu nabytku a domácích spotřebičů až do částky 4 000 EUR. Daňová povinnost se počítá z podílu každého dědice na pozůstalosti zemřelé osoby, tj. z dědictví. Do hodnoty dědictví jsou přitom zahrnuty také všechny dary, které dědic přijal od zesulé osoby v posledních 3 letech. Daň darovací, která byla za tyto dary zaplacená, lze odečíst od výsledné částky daně dědické.

Vdovec (vdova) si může z hodnoty dědictví odečíst 60 000 EUR. Potomci v linii přímé mladší 18 let mohou uplatnit odpočet 40 000 EUR.

Základem daně darovací je reálná tržní hodnota majetku ponížena o související dluhy (např. hypotéka na darovaný dům). Hodnota darů přijatých od stejného dárce v průběhu předchozích 3 let se pro účely stanovení daňové povinnosti sčítá a částky daně odvedené za dříve přijaté dary lze uplatnit jako slevu na dani.

Od daně darovací jsou osvobozeny:

- nabytek a domácí spotřebiče do hodnoty 4 000 EUR,
- peněžní částky poskytnuté na výživu nebo vzdělávání dalších osob a
- ostatní dary s celkovou hodnotou nižší než 4 000 EUR, které nabyvatel obdržel od stejného dárce v předchozích 3 letech.<sup>101</sup>

### **Sazby daně**

Pro účely stanovení sazby daně dědické se poplatníci v závislosti na jejich příbuzenském vztahu k zesnulému dělí do 2 skupin. Do I. skupiny řadíme blízké příbuzné zůstavitele, tj. manžela či manželku, příbuzné v řadě přímé (v linii vzestupné i sestupné, včetně adoptovaného dítěte) a přímé potomky manžela (manželky) zesnulého. Do II. skupiny poplatníků pak patří všichni ostatní, kteří nespádají do I. skupiny.<sup>102</sup> Sazby daně dědické pro I. a II. skupinu poplatníků jsou uvedeny v Tab. 3.4. a Tab. 3.5.

<sup>101</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 304.

<sup>102</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 304, 305.



**Tab. 3.4 Sazby daně dědické pro I. skupinu**

Zdanitelná částka (EUR)	Daň z nižší částky (EUR)	Sazba daně na přebytek (%)
20 000 – 40 000	100	8
40 000 – 60 000	1 700	11
60 000 – 200 000	3 900	14
200 000 – 1 000 000	23 500	17
1 000 000 a více	159 500	20

Zdroj: SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 304.

**Tab. 3.5 Sazby daně dědické pro II. skupinu**

Zdanitelná částka (EUR)	Daň z nižší částky (EUR)	Sazba daně na přebytek (%)
20 000 – 40 000	100	21
40 000 – 60 000	4 300	27
60 000 – 1 000 000	9 700	33
1 000 000 a více	319 900	36

Zdroj: SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 305.

V případě sazeb daně darovací je tomu obdobně jako u sazeb daně dědické – tzn., že poplatníci (nabyvatelé daru) jsou dle vztahu k dárci rozděleni do 2 skupin (vymezení obou skupin poplatníků je stejné jako u daně dědické).<sup>103</sup> Daňové sazby pro poplatníky, kteří spadají do I. skupiny, jsou uvedeny v Tab. 3.6. Pro II. skupinu poplatníků jsou sazby daně uvedeny v Tab. 3.7.

**Tab. 3.6 Sazby daně darovací pro I. skupinu**

Zdanitelná částka (EUR)	Daň z nižší částky (EUR)	Sazba daně na přebytek (%)
4 000 – 17 000	100	8
17 000 – 50 000	1 040	11
50 000 – 200 000	4 770	14
200 000 – 1 000 000	25 770	17
1 000 000 a více	161 770	20

Zdroj: SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 305.

<sup>103</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 304, 305.

**Tab. 3.7 Sazby daně darovací pro II. skupinu**

Zdanitelná částka (EUR)	Daň z nižší částky (EUR)	Sazba daně na přebytek (%)
4 000 – 17 000	100	21
17 000 – 50 000	2 830	27
50 000 – 1 000 000	11 740	33
1 000 000 a více	325 240	36

Zdroj: SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 305.

### Daňové přiznání

Daňové přiznání k dani dědické musí být podáno do 3 měsíců od smrti zůstavitele.<sup>104</sup>

Daňové přiznání k dani darovací je poplatník povinen podat do 3 měsíců od přijetí daru.<sup>105</sup>

## 3.2.9 Ostatní přímé daně

### Srážková daň u zdroje z úroků

Srážková daň u zdroje z úroků je upravena zákonem č. 1341/1990 (*Laki korkotulon lähdevero*).

Předmětem daně jsou úrokové příjmy fyzických osob získané především z tuzemských bankovních vkladů a z dluhopisů. Sazba daně je 30 %. Výběrem daně jsou pověřeny subjekty, které úroky vyplácejí, tj. banky, emitenti dluhopisů aj. Příjemcem daně je stát. Vklady a dluhopisy, jež podléhají dani u zdroje z úroků, jsou osvobozeny od daně z příjmů.<sup>106</sup>

### Tonážní daň

Tonážní daň je upravena zákonem č. 476/2002 (*Tonnistoverolaki*).

Tato daň představuje alternativu k dani z příjmů právnických osob. Režim tonážní daně mohou na základě žádosti využít pouze rezidentní společnosti (nebo finské stálé provozovny mezinárodních společností sídlících v jiném členském státě EU) zabývající se mezinárodní lodní přepravou zboží a cestujícími. Pokud si společnost zvolí zdanění v režimu tonážní daně, musí být takto zdaňována nejméně po dobu 10 let.

<sup>104</sup> EUROPEAN COMMISSION. Capital tax – Inheritance tax. *EUROPEAN COMMISSION* [online]. 2016, last updated on 2016/08/23 [cit. 2017-02-08].

<sup>105</sup> THE MINISTRY OF FINANCE. Taxation of inheritance and gifts. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2016-12-14].

<sup>106</sup> THE MINISTRY OF FINANCE. Taxation at source on interest. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2016-12-14].

Tonážní daň je založena na celkové čisté tonáži lodí využívaných danou společností. Zdanitelný příjem se vypočte jako součin předpokládaného příjmu na 100 tun a 365 (počet dní v roce). Sazba daně je totožná s daňovou sazbou daně z příjmů právnických osob.<sup>107</sup>

### **Daň z loterie**

Daň z loterie je upravena zákonem č. 552/1992 (*Arpajaisverolaki*) a vztahuje se na loterie, soutěže, hry a jiné podobné akce pořádané ve Finsku. Poplatníkem daně je provozovatel nebo organizátor loterie. Daňový základ se liší dle typu loterie (hry) – nejčastěji se jedná o hrubý zisk z loterie nebo o celkovou hodnotu výher. Daňové sazby činí od 1,5 % do 30 %.<sup>108</sup>

### **Daň za psa**

Daň za psa je vybírána na základě rozhodnutí příslušné obce a může činit maximálně 50 EUR za rok. Poplatníkem daně je majitel psa.<sup>109</sup> Právní úpravou této daně se zabývá zákon č. 590/1979 (*Laki koiraverosta*).

---

<sup>107</sup> SCHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016, s. 286.

<sup>108</sup> FINNISH TAX ADMINISTRATION. Taxation of lotteries, competitions, games. *VERO SKATT* [online]. 2011, Last Update: 1/9/2012 [cit. 2016-12-30].

<sup>109</sup> COLLIANDER, Anders. *Taxation in Finland 2009* [online]. Helsinki: Ministry of Finance, 2009, 212 s. [cit. 2017-01-27], s. 147.

## 4 KOMPARACE PŘÍMÝCH DANÍ VYBRANÝCH ZEMÍ EVROPSKÉ UNIE

Tato kapitola se zabývá porovnáním přímých daní, konkrétně daně z příjmů fyzických a právnických osob, vybraných zemí EU (ČR a Finska). Dále je provedena také komparace daňového zatížení zaměstnance a daňové progresivity a jsou uvedeny návrhy na změny daňového systému ČR v oblasti daně z příjmů FO. V úvodu kapitoly je porovnán také ukazatel daňové kvóty, daňový mix a den daňové svobody.

### 4.1 Daňová kvóta, daňový mix a den daňové svobody

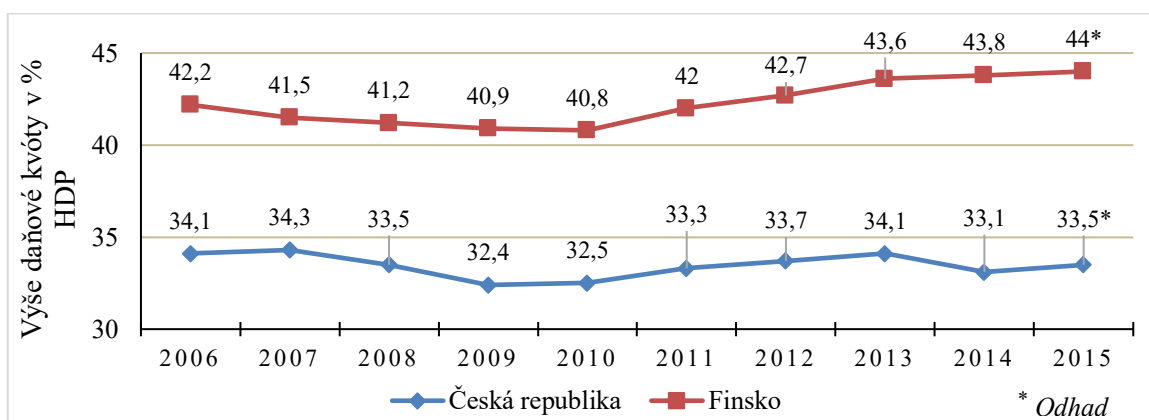
#### Daňová kvóta

Daňová kvóta je makroekonomický ukazatel, kterým se měří daňové zatížení obyvatel. Vypočte se jako poměr celkových daňových výnosů veřejných rozpočtů k hrubému domácímu produktu (HDP) v běžných cenách. Hodnota daňové kvóty se vyjadřuje v procentech.

Podle toho, zda se do výpočtu daňové kvóty zahrnují také platby sociálního pojištění, rozlišujeme daňovou kvótu složenou a daňovou kvótu jednoduchou. Složená daňová kvóta pracuje s veškerými daňovými příjmy, tzn. i s příspěvkem na sociální pojištění, kdežto jednoduchá daňová kvóta příspěvkem na sociální pojištění neobsahuje.<sup>110</sup>

V Grafu 4.1 je uvedena výše složené daňové kvóty ČR a Finska v letech 2006 – 2015. Z tohoto grafu vyplývá, že více jsou daňově zatíženi obyvatelé Finska – v průměru o 8,63 procentních bodů.

**Graf 4.1 Srovnání výše daňové kvóty ČR a Finska v letech 2006 - 2015**



Zdroj: OECD. Revenue Statistics - OECD countries: Comparative tables. *OECD.Stat* [online]. Date last updated 30-Nov-16 [cit. 2017-03-01], vlastní zpracování.

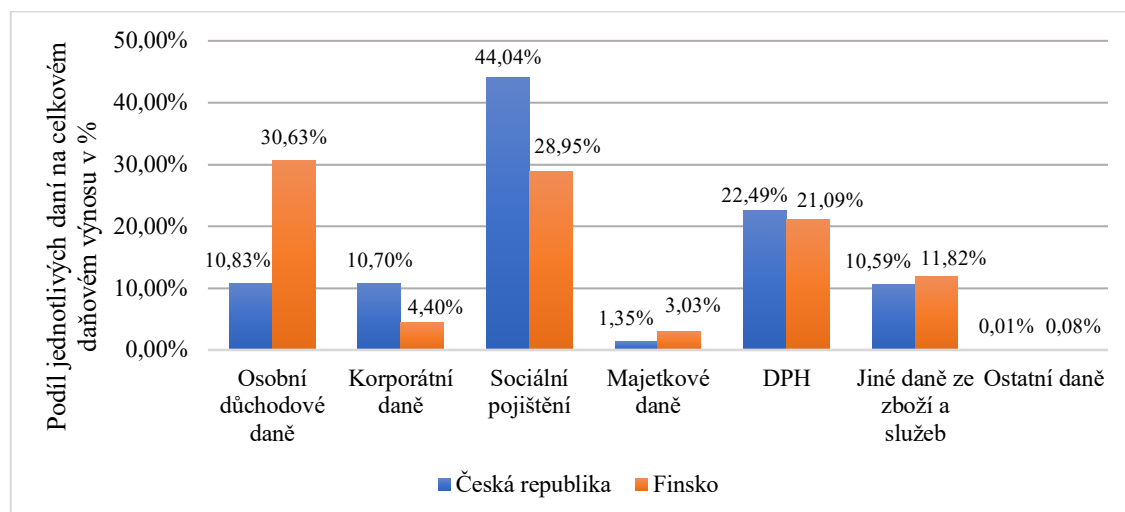
<sup>110</sup> ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 7, 8.

## Daňový mix

Daňový mix neboli daňová struktura vyjadřuje podíl jednotlivých daní (případně skupiny daní) na celkovém daňovém výnosu.<sup>111</sup>

Daňový mix ČR a Finska za rok 2014 je znázorněn na Grafu 4.2.

**Graf 4.2 Porovnání daňového mixu ČR a Finska (rok 2014)**



Zdroj: OECD. *Revenue Statistics 2016* [online]. Paris: OECD Publishing, 2016, 380 s. [cit. 2017-03-20], vlastní zpracování.

Z Grafu 4.2 je zřejmé, že v ČR mají největší podíl na celkovém daňovém výnosu příspěvky na sociální pojištění (44,04 %) a nejmenší pak majetkové daně spolu s ostatními daněmi (1,36 %). Ve Finsku jsou největší položkou z hlediska výnosnosti osobní důchodové daně, které tvoří 30,63 % z celkového daňového inkasa. Naopak nejnižší výnos plyne ve Finsku z majetkových a ostatních daní (3,03 % a 0,08 %).

Největší rozdíly mezi daňovými výnosy ČR a Finska jsou v rámci důchodových daní (včetně sociálního pojištění). Nejvýrazněji se přitom liší podíl osobních důchodových daní, kdy ve Finsku tento podíl činí 30,63 % a je tak o 19,8 p. b. větší než v ČR. Naproti tomu podíl sociálního pojištění a korporátních daní je větší v ČR – podíl sociálního pojištění o 15,09 p. b. a podíl korporátních daní o 6,3 p. b.

Podíl majetkových daní je větší ve Finsku než v ČR. Co se týče nepřímých daní (DPH a jiných daní ze zboží a služeb), je podíl na daňovém mixu v obou zemích víceméně srovnatelný.

<sup>111</sup> KOTLÁN, Igor. *Daňové zatížení a struktura daní v ČR ve srovnání s vybranými zeměmi OECD a EU a legislativní změny ve smyslu de lege ferenda*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2010, s. 14.

## Den daňové svobody

Den daňové svobody představuje fiktivní hranici, která rozděluje kalendářní rok na dvě části. V první části roku vydělávají daňoví poplatníci na úhradu výdajů státních a veřejných institucí, a v druhé části, která počíná právě dnem daňové svobody, již vydělávají sami na sebe.

V ČR se měřením dne daňové svobody zabývá např. Liberální institut. Tato organizace stanovuje den daňové svobody jako poměr veřejných výdajů státu k hrubému domácímu produktu. Při výpočtu se přitom vychází z dat OECD, což umožňuje mezinárodní srovnání.<sup>112</sup>

Podle Liberálního institutu připadl den daňové svobody v ČR v roce 2016 na 2. června. Češi tak museli na stát pracovat 153 dní. V případě Finska byl den daňové svobody stanoven na 2. srpna 2016.<sup>113</sup>

## 4.2 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob se v rámci ČR a Finska značně liší. Komparace této daně je provedena pomocí Tab. 4.1.

**Tab. 4.1 Srovnání daně z příjmů fyzických osob<sup>114</sup>**

Název daně	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"><li>Daň z příjmů fyzických osob</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Státní daň z pracovních příjmů</li><li>Státní daň z kapitálových příjmů</li><li>Komunální daň</li><li>Církevní daň</li></ul>
Poplatník	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"><li>Fyzická osoba (daňový rezident nebo daňový nerezident)</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Fyzická osoba (daňový rezident nebo daňový nerezident)</li><li>Poplatníkem církevní daně je pouze člen evangelické luteránské církve nebo pravoslavné církve</li></ul>

<sup>112</sup> LIBERÁLNÍ INSTITUT. Co popisuje Den daňové svobody? *DEN DAŇOVÉ SVOBODY* [online]. 2016 [cit. 2017-03-20].

<sup>113</sup> LIBERÁLNÍ INSTITUT. Den daňové svobody 2016. *DEN DAŇOVÉ SVOBODY* [online]. 2016 [cit. 2017-03-20].

<sup>114</sup> Pro přepočtení částek v EUR na Kč je použit měnový kurz ČNB platný k 30.12.2016 – 27,020 Kč/EUR (ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. Kurzy devizového trhu. ČNB [online]. 2016 [cit. 2017-03-15].) Přepočtené částky jsou zaokrouhleny na celé Kč matematicky.

Předmět daně	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Příjmy ze závislé činnosti</li> <li>• Příjmy ze samostatné činnosti</li> <li>• Příjmy z kapitálového majetku</li> <li>• Příjmy z nájmu</li> <li>• Ostatní příjmy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pracovní příjmy (státní daň, komunální daň, církevní daň)</li> <li>• Kapitálové příjmy (státní daň)</li> </ul>
Základ daně	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Součet dílčích základů daně</li> <li>• DZD ze závislé činnosti = hrubý příjem + sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem</li> <li>• DZD z kapitálového majetku = příjem</li> <li>• DZD v rámci ostatních předmětů daně = příjmy – výdaje</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Rozdíl příjmů a výdajů v rámci jednotlivých předmětů daně</li> </ul>
Daňové výdaje	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lze uplatnit pouze u příjmů ze samostatné činnosti, příjmů z nájmu a ostatních příjmů</li> <li>• Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů</li> <li>• Také např. odpisy hmotného majetku, členské příspěvky organizaci zaměstnavatelů, zaplacená daň z nemovitých věcí aj.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lze uplatnit také u příjmů ze závislé činnosti (zaměstnání)</li> <li>• Výdaje vynaložené na zajištění a udržení příjmů</li> <li>• V rámci pracovních příjmů např. výdaje na dojíždění do zaměstnání [max. 7 000 EUR (189 140 Kč)], výdaje na nájem bytu drženého kvůli zaměstnání [max. 250 EUR za měsíc (6 755 Kč)], odborové příspěvky aj.</li> <li>• V rámci kapitálových příjmů např. výdaje na správu a úschovu cenných papírů, úroky z půjčky na byt (55 %) aj.</li> </ul>
Paušální výdaje	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"> <li>• U příjmů ze samostatné činnosti – 30 – 80 %, max. do stanovených limitů</li> <li>• U příjmů z nájmu – 30 %, max. 600 000 Kč</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lze uplatnit pouze u příjmů ze závislé činnosti – 620 EUR za rok (16 752 Kč)</li> </ul>

Daňové ztráty (položka snižující ZD)	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lze uplatnit během následujících 5 let</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• V kategorii pracovní příjem – 10 let</li> <li>• V kategorii kapitálový příjem – 10 let</li> <li>• Kapitálové ztráty – 5 let</li> </ul>
Dary (položka snižující ZD)	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Na veřejně prospěšné účely (vzdělávání, věda, charita aj.) obcím, krajům, PO apod.</li> <li>• Hodnota vyšší než 2 % ZD nebo min. 1 000 Kč, max. 15 % ze ZD</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• V rámci státní daně z pracovních příjmů, komunální a církevní daně</li> <li>• Univerzitám na podporu vědy a umění</li> <li>• Hodnota min. 850 EUR (22 967 Kč), max. 500 000 EUR (13 510 000 Kč)</li> </ul>
Ostatní položky snižující ZD	
Česká republika	Finsko <sup>115</sup>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Odpočet na podporu výzkumu a vývoje</li> <li>• Odpočet na podporu odborného vzdělávání</li> <li>• Úroky z hypotečního úvěru – max. 300 000 Kč</li> <li>• Příspěvek na penzijní připojištění – snížený o 12 000 Kč, max. 12 000 Kč (od roku 2017 se výše příspěvku nesnižuje a činí max. 24 000 Kč)</li> <li>• Pojistné na soukromé životní pojištění – max. 12 000 Kč</li> <li>• Členské příspěvky zaplacené odborové organizaci – do výše 1,5 % příjmů ze závislé činnosti, max. 3 000 Kč</li> <li>• Úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání – max. 10 000 Kč (osoby se zdravotním postižením max. 13 000 Kč, s těžším zdravotním postižením max. 15 000 Kč)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Příspěvky na penzijní pojištění, pojištění pro případ nezaměstnanosti a denní příspěvek placený zaměstnancem (státní daň z pracovních příjmů a komunální daň)</li> <li>• Odpočet pracovního příjmu (komunální daň) – max. 3 570 EUR (96 461 Kč)</li> <li>• Základní odpočet pro poplatníky s nízkým příjmem (komunální daň) – max. 3 020 EUR (81 600 Kč)</li> <li>• Odpočet pro příjemce penzí (státní daň z pracovních příjmů) – max. 12 230 EUR (330 455 Kč)</li> <li>• Odpočet pro příjemce penzí (komunální daň) – max. 9 110 EUR (246 152 Kč)</li> <li>• Odpočet pro zdravotně postižené (komunální daň) – max. 440 EUR (11 889 Kč)</li> <li>• Odpočet studijního grantu (komunální daň) – max. 2 600 EUR (70 252 Kč)</li> <li>• Odpočet pro námořníky (státní daň z pracovních příjmů, komunální daň) – 20 % z příjmu, max. 7 000 EUR (189 140 Kč)</li> </ul>

<sup>115</sup> Položky snižující daňový základ komunální daně jsou odčitatelné také od daňového základu církevní daně.



	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Odpočet pro poplatníky se sníženou schopností platit daň (státní daň z pracovních příjmů, komunální daň) – max. 1 400 EUR (37 828 Kč)</li> </ul>
<b>Sazba daně</b>	
<b>Česká republika</b>	<b>Finsko</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lineární – 15 %</li> <li>• Solidární zvýšení daně – 7 %</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Státní daň z pracovních příjmů – progresivní – 6,5 % až 31,75 %</li> <li>• Státní daň z kapitálových příjmů – progresivní – 30 % a 34 %</li> <li>• Komunální daň – lineární (mezi 16,5 a 22,5 % v závislosti na obci)</li> <li>• Církevní daň – lineární (1 – 2 % v závislosti na obci)</li> </ul>
<b>Sleva na poplatníka</b>	
<b>Česká republika</b>	<b>Finsko</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• 24 840 Kč</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Max. 1 260 EUR (34 045 Kč)</li> </ul>
<b>Sleva pro zdravotně postižené</b>	
<b>Česká republika</b>	<b>Finsko</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• I./II. stupeň postižení – 2 520 Kč</li> <li>• III. stupeň – 5 040 Kč</li> <li>• ZTP/P – 16 140 Kč</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Součín stupně postižení v % a 115 EUR – max. 115 EUR (3 107 Kč)</li> </ul>
<b>Sleva na děti</b>	
<b>Česká republika</b>	<b>Finsko</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• 1. dítě – 13 404 Kč</li> <li>• 2. dítě – 17 004 Kč</li> <li>• 3. a další dítě – 20 604 Kč</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Max. na 4 děti</li> <li>• 50 EUR (1 351 Kč) za každé dítě</li> <li>• Samoživitel 100 EUR / dítě</li> </ul>
<b>Ostatní slevy na dani</b>	
<b>Česká republika</b>	<b>Finsko</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sleva na manželku – 24 840 Kč (případně 2násobek)</li> <li>• Sleva na studenta – 4 020 Kč</li> <li>• Sleva za umístění dítěte</li> <li>• Sleva na evidenci tržeb – 5 000 Kč</li> <li>• Sleva za zdravotně postižené zaměstnance – 18 000 Kč nebo 60 000 Kč</li> <li>• Sleva z titulu příslibu investiční pobídky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sleva za výpomoc v domácnosti – max. 2 400 EUR (64 848 Kč)</li> <li>• Sleva za studentskou půjčku – max. 30 % z části půjček nad 2 500 EUR</li> <li>• Platby výživného na dítě – 80 EUR za každé dítě (2 162 Kč)</li> <li>• Sleva pro deficit kapitálových příjmů – max. 1 400 EUR (37 828 Kč)</li> </ul>
<b>Zdaňovací období</b>	
<b>Česká republika</b>	<b>Finsko</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kalendářní rok</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kalendářní rok</li> </ul>

Daňové přiznání a splatnost daně	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Daňové přiznání – do 3 měsíců po skončení zdaňovacího období (případně do 6 měsíců)</li> <li>• Splatnost daně – v termínu podání daňového přiznání</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Daňové přiznání – předvyplněné zasílá poplatníkům finanční úřad, poplatník provede korekce do 4. nebo 13. května</li> <li>• Splatnost daně (nedoplatku na dani) – v prosinci roku následujícího po zdaňovacím období a v únoru roku následujícího</li> </ul>

Zdroj: Vlastní zpracování.

### 4.3 Srovnání daňového zatížení zaměstnance a daňové progresivity

Tato podkapitola se zabývá výpočtem a porovnáním daňového zatížení zaměstnance ve vybraných zemích EU (ČR a Finska) při zvolených násobcích průměrné mzdy. Dále je proveden také výpočet a porovnání daňové progresivity.

#### 4.3.1 Ukazatele daňového zatížení a daňové progresivity

Daňové zatížení můžeme měřit pomocí nejrůznějších ukazatelů. Mezi nejznámější ukazatele daňového zatížení patří daňová kvóta, kterou se měří celkové daňové zatížení obyvatel příslušné země.<sup>116</sup> Tento makroekonomický ukazatel je blíže popsán v podkapitole 4.1.

K analýzám dopadů osobní důchodové daně se využívá především tzv. efektivní (průměrná) daňová sazba, která vyjadřuje míru skutečného daňového zatížení poplatníka.<sup>117</sup> Podle toho, zda se do výpočtu efektivní daňové sazby zahrnují také odvody sociálního pojištění, rozlišujeme dvě varianty tohoto ukazatele – viz vzorce 4.1 a 4.2.

$$\text{Efektivní daňová sazba (ETR)} = \frac{T}{Y} \cdot 100 (\%), \quad (4.1)$$

kde  $T...$  je daňová povinnost a  $Y...$  hrubý příjem, z něhož je daňová povinnost počítána.

$$\text{ETR}_{T+SI} = \frac{T+SI}{Y} \cdot 100 (\%), \quad (4.2)$$

kde  $T...$  je daňová povinnost,  $Y...$  hrubý příjem a  $SI...$  odvody sociálního pojištění hrazené zaměstnancem.<sup>118</sup>

<sup>116</sup> ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013, s. 42.

<sup>117</sup> ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 59.

<sup>118</sup> ŠIROKÝ, Jan. *Některé poznámky k vypovídací schopnosti pojmu „rovná daň“ a „ekologické daně“* [online]. 6 s. [cit. 2017-03-14], s. 3.

Ukazatele daňové progresivity lze rozdělit na bodové (lokální), intervalové a globální. V rámci důchodových daní se nejčastěji používají ukazatele intervalové progresivity daní, které měří daňovou progresivitu v určitém příjmovém intervalu.

Existují tři způsoby stanovení intervalové progresivity: progresivita průměrné sazby, progresivita daňové povinnosti a progresivita příjmu po zdanění.

Progresivita průměrné sazby (PAR) se určí jako poměr změny průměrné sazby ke změně příjmů:

$$\text{PAR} = \frac{\frac{T_1}{Y_1} - \frac{T_0}{Y_0}}{Y_1 - Y_0} \quad (4.3).$$

Progresivita daňové povinnosti (PTO) vyjadřuje elasticitu daňové povinnosti vzhledem k příjmu před zdaněním:

$$\text{PTO} = \frac{\frac{T_1 - T_0}{T_0}}{\frac{Y_1 - Y_0}{Y_0}} \quad (4.4).$$

Progresivita příjmu po zdanění (PEAT) představuje elasticitu příjmu po zdanění vzhledem k příjmu před zdaněním:

$$\text{PEAT} = \frac{\frac{(Y_1 - T_1) - (Y_0 - T_0)}{(Y_0 - T_0)}}{\frac{Y_1 - Y_0}{Y_0}} \quad (4.5).$$

V rámci všech tří zmíněných vzorců intervalové daňové progresivity vyjadřuje  $Y...$  hrubý příjem a  $T...$  vypočtenou daňovou povinnost. Indexy  $0$  a  $1$  odkazují na krajní body příjmového rozpětí, na kterém je daňová progresivita měřena.

Podle toho, jakých hodnot jednotlivé ukazatele intervalové progresivity nabývají, rozlišujeme proporcionalní daň (daň, kdy s růstem důchodu poplatníka zůstává míra jeho zdanění stejná), progresivní daň (s růstem důchodu se míra zdanění zvyšuje) a regresivní daň (s růstem důchodu míra zdanění klesá).<sup>119</sup> Interpretace hodnot je uvedena v Tab. 4.2.

---

<sup>119</sup> ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 54, 55, 118, 129, 130.

**Tab. 4.2 Interpretace hodnot ukazatelů intervalové daňové progresivity**

	PAR	PTO	PEAT
<b>Proporcionální daň</b>	0	1	1
<b>Progresivní daň</b>	>0	>1	<1
<b>Regresivní daň</b>	<0	<1	>1

Zdroj: Vlastní zpracování dle ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 130.

### 4.3.2 Metodika a předpoklady výpočtu daňového zatížení a daňové progresivity

Výpočet daňového zatížení a daňové progresivity je aplikován na fyzickou osobu s příjmy ze závislé činnosti, tedy na zaměstnance. Daňová povinnost (včetně sociálního pojištění) je vypočtena na základě právních předpisů vybraných zemí EU (ČR a Finska) platných v roce 2016.

Daňové zatížení je spočítáno podle vzorce 4.1 efektivní daňové sazby (ETR) a vzorce 4.2 efektivní daňové sazby ( $ETR_{T+SI}$ ) v následujících příjmových kategoriích: 0,5násobek průměrné roční mzdy, průměrná roční mzda, 1,5násobek průměrné roční mzdy, 2násobek průměrné roční mzdy a 5násobek průměrné roční mzdy. Příjmová kategorie 5násobku průměrné mzdy byla zvolena z důvodu solidárního zvýšení daně, které je uplatňováno v ČR, když poplatníkům příjem ze závislé činnosti překročí hranici 1 296 288 Kč. Průměrná roční mzda je stanovena jako 12 ti násobek průměrné hrubé měsíční mzdy, která v roce 2016 činí v případě ČR 27 006 Kč<sup>120</sup> a v případě Finska 3 382 EUR<sup>121</sup>.

Kromě velikosti příjmu mají na výslednou hodnotu daňového zatížení vliv také položky snižující základ daně (případně nezdanitelné části základu daně) a slevy na dani. Z tohoto důvodu jsou zkoumány dva rozdílné typy poplatníků – poplatník A, který je svobodný a nemá žádné děti, a poplatník B, který má manželku bez vlastních příjmů a 2 nezletilé děti žijící s ním ve společné domácnosti. Poplatník A uplatňuje pouze nezdanitelné části základu daně na poplatníka a daňovou slevu na poplatníka a poplatník B navíc i daňovou slevu na dítě, případně i slevu na manželku.

<sup>120</sup> § 1 vyhlášky č. 244/2015 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2014, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2014, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2016 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2016 a o zvýšení důchodů v roce 2016.

<sup>121</sup> STATISTICS FINLAND. Appendix table 11. Average earnings by employer sector and gender, EUR/month. *Statistics Finland* [online]. Updated 03.02.2017 [cit. 2017-03-07].

Daňová progresivita je zkoumána pouze u poplatníka A a je vypočtena na základě vzorce 4.4 za použití těchto příjmových intervalů: 0,5násobek PM až PM, PM až 1,5násobek PM, 1,5násobek PM až 2násobek PM, 2násobek PM až 5násobek PM.

#### **Specifické předpoklady výpočtu daňového zatížení a daňové progresivity v ČR:**

- průměrná roční hrubá mzda za rok 2016 činí 324 072 Kč (tj. 12násobek průměrné měsíční mzdy – viz výše),
- povinné odvody zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení placeného zaměstnancem činí 4,5 % a 6,5 % z hrubé mzdy,
- povinné platby zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení hrazeného zaměstnavatelem činí 9 % a 25 % z hrubé mzdy,
- v případě příjmu ve výši 5násobku průměrné mzdy je vyměřovacím základem sociálního zabezpečení částka 1 296 288 Kč (tj. maximální VZ – 48násobek průměrné měsíční mzdy),
- sazba daně činí 15 % ze základu daně, sazba solidární daně činí 7 % z rozdílu mezi hrubým příjmem a částkou 1 296 288 Kč,
- výše roční daňové slevy na poplatníka, kterou uplatňuje poplatník A i B, činí 24 840 Kč,
- výše roční daňové slevy na manželku, kterou uplatňuje pouze poplatník B, činí 24 840 Kč,
- výše ročního daňového zvýhodnění na vyživované dítě, které uplatňuje pouze poplatník B, činí 13 404 Kč na 1. dítě a 17 004 Kč na 2. dítě (celkem 30 408 Kč),
- základ daně (kromě ZD solidární daně) je zaokrouhlován na celé 100 Kč dolů; daňová povinnost, pojistné na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení jsou zaokrouhlovány na celé Kč nahoru.

#### **Specifické předpoklady výpočtu daňového zatížení a daňové progresivity ve Finsku:**

- poplatník má trvalé bydliště v Helsinkách a jako většina obyvatel Finska je členem evangelické luteránské církve, má 30 let,
- průměrná roční hrubá mzda za rok 2016 činí 40 584 EUR (tj. 12násobek průměrné měsíční mzdy – viz výše),
- celková daňová povinnost se vypočte jako součet státní daně, komunální daně, církevní daně a TV daně,

- poplatník pro stanovení základu daně uplatňuje pouze paušální částku výdajů v roční výši 620 EUR,
- výše příspěvku na důchod placeného zaměstnancem činí 5,7 % z hrubé mzdy, příspěvku na pojištění pro případ nezaměstnanosti 1,15 % z hrubé mzdy, denního příspěvku 0,82 % z hrubé mzdy – o tyto odvody si poplatník snižuje základ daně (čistý příjem),
- v rámci komunální daně uplatňuje poplatník A i B odpočet pracovního příjmu a základní odpočet pro poplatníky s nízkým příjmem (výše odpočtů viz podpodkapitola 3.2.2),
- výše státní sazby daně se liší dle velikosti základu daně – viz podpodkapitola 3.2.2, sazba komunální daně činí 18,5 % (Helsinky), církevní daně 1 % (Helsinky) a TV daně 0,68 %,
- v rámci státní daně uplatňuje poplatník A i B standardní slevu na dani (stanovení její výše viz podpodkapitola 3.2.2),
- v rámci státní daně uplatňuje poplatník B slevu na děti ve výši 50 EUR za každé vyživované dítě,
- výše příspěvku na zdravotní péči činí 1,3 % z daňového základu komunální daně,
- veškeré částky základů daně, odpočtů, slev na dani aj. jsou zaokrouhlovány na 2 desetinná místa matematicky.

### 4.3.3 Výpočet daňového zatížení v České republice

#### Výpočet daňového zatížení poplatníka A

Výpočet daně a daňového zatížení poplatníka A (svobodný a bezdětný) při zvolených násobcích průměrné mzdy je uveden v Tab. 4.3.

**Tab. 4.3 Výpočet daňového zatížení poplatníka A v České republice**

	<b>0,5násobek PM (v Kč)</b>	<b>Průměrná mzda (v Kč)</b>	<b>1,5násobek PM (v Kč)</b>	<b>2násobek PM (v Kč)</b>	<b>5násobek PM (v Kč)</b>
Příjem	162 036,00	324 072,00	486 108,00	648 144,00	1 620 360,00
SZ hrazené zaměstnavatelem 25 %	40 509,00	81 018,00	121 527,00	162 036,00	324 072,00
ZP hrazené zaměstnavatelem 9 %	14 583,00	29 166,00	43 750,00	58 333,00	145 832,00

	<b>0,5násobek PM (v Kč)</b>	<b>Průměrná mzda (v Kč)</b>	<b>1,5násobek PM (v Kč)</b>	<b>2násobek PM (v Kč)</b>	<b>5násobek PM (v Kč)</b>
ZD (zaokrouhlený)	217 100,00	434 200,00	651 300,00	868 500,00	2 090 200,00
Sazba daně	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
Daň	32 565,00	65 130,00	97 695,00	130 275,00	313 530,00
ZD pro solidární zvýšení daně	---	---	---	---	324 072,00
Solidární zvýšení daně 7 %	---	---	---	---	22 685,04
Daň celkem (zaokrouhlená)	32 565,00	65 130,00	97 695,00	130 275,00	336 216,00
Sleva na poplatníka	24 840,00	24 840,00	24 840,00	24 840,00	24 840,00
Sleva na manželku	---	---	---	---	---
Daň po slevách	7 725,00	40 290,00	72 855,00	105 435,00	311 376,00
Daňové zvýhodnění na dítě	---	---	---	---	---
<b>Daňová povinnost celkem</b>	<b>7 725,00</b>	<b>40 290,00</b>	<b>72 855,00</b>	<b>105 435,00</b>	<b>311 376,00</b>
ZP hrazené zaměstnancem 4,5 %	7 292,00	14 584,00	21 875,00	29 167,00	72 917,00
SZ hrazené zaměstnancem 6,5 %	10 533,00	21 065,00	31 598,00	42 130,00	84 259,00
<b>Sociální pojištění celkem</b>	<b>17 825,00</b>	<b>35 649,00</b>	<b>53 473,00</b>	<b>71 297,00</b>	<b>157 176,00</b>
<b>Čistá mzda</b>	<b>136 486,00</b>	<b>248 133,00</b>	<b>359 780,00</b>	<b>471 412,00</b>	<b>1 151 808,00</b>
<b>ETR</b>	<b>4,77 %</b>	<b>12,43 %</b>	<b>14,99 %</b>	<b>16,27 %</b>	<b>19,22 %</b>
<b>ETR<sub>T+SI</sub></b>	<b>15,77 %</b>	<b>23,43 %</b>	<b>25,99 %</b>	<b>27,27 %</b>	<b>28,92 %</b>

Zdroj: Vlastní zpracování.

### Výpočet daňového zatížení poplatníka B

Výpočet daně a daňového zatížení poplatníka B (manželka bez vlastních příjmů a 2 nezletilé děti) při zvolených násobcích průměrné mzdy je uveden v Tab. 4.4.

**Tab. 4.4 Výpočet daňového zatížení poplatníka B v České republice**

	<b>0,5násobek PM (v Kč)</b>	<b>Průměrná mzda (v Kč)</b>	<b>1,5násobek PM (v Kč)</b>	<b>2násobek PM (v Kč)</b>	<b>5násobek PM (v Kč)</b>
Příjem	162 036,00	324 072,00	486 108,00	648 144,00	1 620 360,00
SZ hrazené zaměstnavatelem 25 %	40 509,00	81 018,00	121 527,00	162 036,00	324 072,00
ZP hrazené zaměstnavatelem 9 %	14 583,00	29 166,00	43 750,00	58 333,00	145 832,00
ZD (zaokrouhlený)	217 100,00	434 200,00	651 300,00	868 500,00	2 090 200,00
Sazba daně	15 %	15 %	15 %	15 %	15 %
Daň	32 565,00	65 130,00	97 695,00	130 275,00	313 530,00
ZD pro solidární zvýšení daně	---	---	---	---	324 072,00
Solidární zvýšení daně 7 %	---	---	---	---	22 685,04
Daň celkem (zaokrouhlená)	32 565,00	65 130,00	97 695,00	130 275,00	336 216,00
Sleva na poplatníka	24 840,00	24 840,00	24 840,00	24 840,00	24 840,00
Sleva na manželku	24 840,00	24 840,00	24 840,00	24 840,00	24 840,00
Daň po slevách	0,00	15 450,00	48 015,00	80 595,00	286 536,00
Daňové zvýhodnění na dítě	30 408,00	30 408,00	30 408,00	30 408,00	30 408,00
<b>Daňová povinnost celkem</b>	<b>- 30 408,00</b>	<b>- 14 958,00</b>	<b>17 607,00</b>	<b>50 187,00</b>	<b>256 128,00</b>
ZP hrazené zaměstnancem 4,5 %	7 292,00	14 584,00	21 875,00	29 167,00	72 917,00
SZ hrazené zaměstnancem 6,5 %	10 533,00	21 065,00	31 598,00	42 130,00	84 259,00
<b>Sociální pojištění celkem</b>	<b>17 825,00</b>	<b>35 649,00</b>	<b>53 473,00</b>	<b>71 297,00</b>	<b>157 176,00</b>
<b>Čistá mzda</b>	<b>174 618,00</b>	<b>303 381,00</b>	<b>415 028,00</b>	<b>526 660,00</b>	<b>1 207 056,00</b>
<b>ETR</b>	<b>-18,77 %</b>	<b>-4,62 %</b>	<b>3,62 %</b>	<b>7,74 %</b>	<b>15,81 %</b>
<b>ETR<sub>T+SI</sub></b>	<b>-7,77 %</b>	<b>6,38 %</b>	<b>14,62 %</b>	<b>18,74 %</b>	<b>25,51 %</b>

Zdroj: Vlastní zpracování.



### 4.3.4 Výpočet daňového zatížení ve Finské republice

#### Výpočet daňového zatížení poplatníka A – 0,5násobek průměrné mzdy

Výpočet daně a daňového zatížení poplatníka A (svobodný a bezdětný) při 0,5násobku průměrné mzdy je uveden v Tab. 4.5.

**Tab. 4.5 Výpočet daňového zatížení poplatníka A při 0,5násobku PM (Finsko)**

	Státní daň (v EUR)	Komunální daň (v EUR)	Církevní daň (v EUR)	TV daň (v EUR)
Příjem	20 292,00	20 292,00	20 292,00	20 292,00
Výdaje	620,00	620,00	620,00	620,00
Čistý příjem	19 672,00	19 672,00	19 672,00	19 672,00
Příspěvek na důchod 5,7 %	1 156,64	1 156,64	1 156,64	---
Příspěvek na pojištění pro případ nezaměstnanosti 1,15 %	233,36	233,36	233,36	---
Denní příspěvek 0,82 %	166,39	166,39	166,39	---
Odpočet pracovního příjmu (komunální daň)	---	3 314,76	3 314,76	---
Základní odpočet pro poplatníky s nízkým příjmem (komunální daň)	---	899,45	899,45	---
ZD	18 115,61	13 901,40	13 901,40	19 672,00
Sazba daně	Viz Tab. 3.2	18,5 %	1 %	0,68 %
Daň	100,01	2 571,76	139,01	133,77
Standardní sleva (státní daň)	100,01	1 159,99	0,00	---
Sleva na děti (státní daň)	---	---	---	---
Daň po slevách	0,00	1 411,77	139,01	133,77
<b>Daňová povinnost celkem</b>				<b>1 684,55</b>
Příspěvek na zdravotní péči 1,3 %				180,72
<b>Sociální pojištění celkem</b>				<b>1 737,11</b>
<b>Čistá mzda</b>				<b>16 870,34</b>
<b>ETR</b>				<b>8,30 %</b>
<b>ETR<sub>T+SI</sub></b>				<b>16,86 %</b>

Zdroj: Vlastní zpracování.

### Výpočet daňového zatížení poplatníka A – průměrná mzda, 1,5násobek PM, 2násobek PM, 5násobek PM

Podrobný výpočet daně a daňového zatížení poplatníka A (svobodný a bezdětný), jehož příjem dosahuje průměrné mzdy (PM), 1,5násobku PM, 2násobku PM a 5násobku PM, je uveden v přílohách č. 2, 3, 4 a 5 diplomové práce. Výsledná částka daňové povinnosti a hodnoty daňového zatížení, které byly výpočtem zjištěny, jsou uvedeny v Tab. 4.6.

**Tab. 4.6 Daňové zatížení poplatníka A ve Finsku – ostatní násobky PM**

	<b>PM</b> (v EUR)	<b>1,5násobek PM</b> (v EUR)	<b>2násobek PM</b> (v EUR)	<b>5násobek PM</b> (v EUR)
<b>Příjem</b>	40 584,00	60 876,00	81 168,00	202 920,00
<b>Daňová povinnost celkem</b>	8 323,80	16 321,78	24 685,00	82 974,97
<b>Sociální pojištění celkem</b>	3 560,64	5 372,46	7 184,30	17 991,53
<b>Čistá mzda</b>	28 699,56	39 181,76	49 298,70	101 953,50
<b>ETR</b>	<b>20,51 %</b>	<b>26,81 %</b>	<b>30,41 %</b>	<b>40,89 %</b>
<b>ETR<sub>T+SI</sub></b>	<b>29,28 %</b>	<b>35,64 %</b>	<b>39,26 %</b>	<b>49,76 %</b>

Zdroj: Vlastní zpracování.

### Výpočet daňového zatížení poplatníka B – 0,5násobek průměrné mzdy

Výpočet daně a daňového zatížení poplatníka B (manželka bez vlastních příjmů a 2 nezletilé děti) při 0,5násobku průměrné mzdy je uveden v Tab. 4.7.

**Tab. 4.7 Výpočet daňového zatížení poplatníka B při 0,5násobku PM (Finsko)**

	<b>Státní daň</b> (v EUR)	<b>Komunální daň</b> (v EUR)	<b>Církevní daň</b> (v EUR)	<b>TV daň</b> (v EUR)
Příjem	20 292,00	20 292,00	20 292,00	20 292,00
Výdaje	620,00	620,00	620,00	620,00
Čistý příjem	19 672,00	19 672,00	19 672,00	19 672,00
Příspěvek na důchod 5,7 %	1 156,64	1 156,64	1 156,64	---
Příspěvek na pojištění pro případ nezaměstnanosti 1,15 %	233,36	233,36	233,36	---
Denní příspěvek 0,82 %	166,39	166,39	166,39	---
Odpočet pracovního příjmu (komunální daň)	---	3 314,76	3 314,76	---

	<b>Státní daň</b> (v EUR)	<b>Komunální daň</b> (v EUR)	<b>Církevní daň</b> (v EUR)	<b>TV daň</b> (v EUR)
Základní odpočet pro poplatníky s nízkým příjmem (komunální daň)	---	899,45	899,45	---
ZD	18 115,61	13 901,40	13 901,40	19 672,00
Sazba daně	Viz Tab. 3.2	18,5 %	1 %	0,68 %
Daň	100,01	2 571,76	139,01	133,77
Standardní sleva (státní daň)	100,01	1 159,99	0,00	---
Sleva na děti (státní daň)	0,00	100,00	0,00	---
Daň po slevách	0,00	1 311,77	139,01	133,77
<b>Daňová povinnost celkem</b>				<b>1 584,55</b>
Příspěvek na zdravotní péči 1,3 %				180,72
<b>Sociální pojištění celkem</b>				<b>1 737,11</b>
<b>Čistá mzda</b>				<b>16 970,34</b>
<b>ETR</b>				<b>7,81 %</b>
<b>ETR<sub>T+SI</sub></b>				<b>16,37 %</b>

Zdroj: Vlastní zpracování.

### **Výpočet daňového zatížení poplatníka B – průměrná mzda, 1,5násobek PM, 2násobek PM, 5násobek PM**

Podrobný výpočet daně a daňového zatížení poplatníka B (manželka bez vlastních příjmů a 2 nezletilé děti), jehož příjem dosahuje průměrné mzdy (PM), 1,5násobku PM, 2násobku PM a 5násobku PM, je uveden v přílohách č. 6, 7, 8 a 9 diplomové práce. Výsledná částka daňové povinnosti a hodnoty daňového zatížení, které byly výpočtem zjištěny, jsou uvedeny v Tab. 4.8.

**Tab. 4.8 Daňové zatížení poplatníka B ve Finsku – ostatní násobky PM**

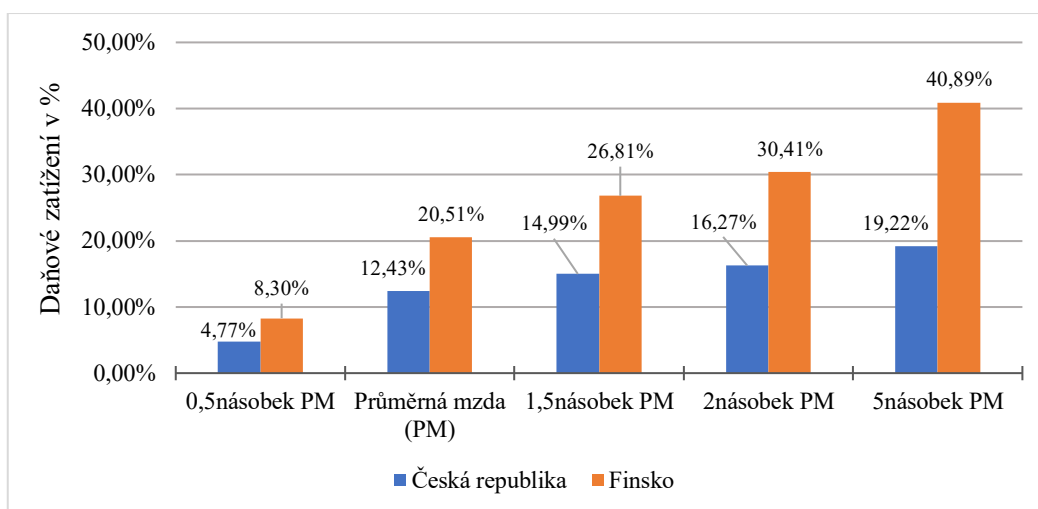
	<b>PM</b> (v EUR)	<b>1,5násobek</b> <b>PM</b> (v EUR)	<b>2násobek</b> <b>PM</b> (v EUR)	<b>5násobek</b> <b>PM</b> (v EUR)
<b>Příjem</b>	40 584,00	60 876,00	81 168,00	202 920,00
<b>Daňová povinnost celkem</b>	8 263,44	16 321,78	24 685,00	82 974,97
<b>Sociální pojištění celkem</b>	3 560,64	5 372,46	7 184,30	17 991,53
<b>Čistá mzda</b>	28 759,92	39 181,76	49 298,70	101 953,50
<b>ETR</b>	<b>20,36 %</b>	<b>26,81 %</b>	<b>30,41 %</b>	<b>40,89 %</b>
<b>ETR<sub>T+SI</sub></b>	<b>29,13 %</b>	<b>35,64 %</b>	<b>39,26 %</b>	<b>49,76 %</b>

Zdroj: Vlastní zpracování.

### 4.3.5 Srovnání daňového zatížení

Komparace daňového zatížení vypočteného v rámci předcházejících podpodkapitol je provedena prostřednictvím následujících grafů.

**Graf 4.3 Daňové zatížení poplatníka A – bez sociálního pojištění (ETR)**



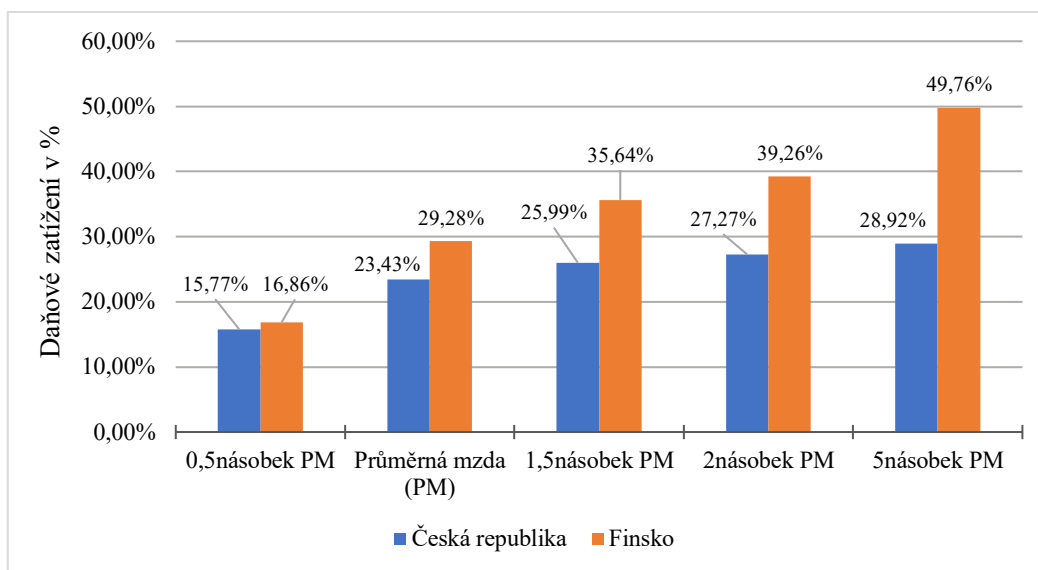
Zdroj: Vlastní zpracování.

V Grafu 4.3 je porovnáno daňové zatížení poplatníka A bez vlivu sociálního pojištění (ETR). Z tohoto grafu vyplývá, že v rámci obou zemí se daňová zátěž s růstem mzdy zvyšuje. K největšímu nárůstu ukazatele ETR přitom dochází mezi 0,5násobkem PM a PM. V případě ČR činí tento nárůst 7,66 p. b. a v případě Finska 12,21 p. b.

Z grafu je dále patrné, že daňový poplatník je nejvíce zatížen ve Finsku, a to při všech úrovních mzdového příjmu. Při 0,5násobku PM je rozdíl v daňovém zatížení mezi ČR

a Finskem nejmenší, činí pouhých 3,5 p. b. Naopak největšího rozdílu je dosaženo při 5násobku PM, kdy je hodnota ETR ve Finsku vyšší o 21,67 p. b. Při průměrné mzdě se míra daňového zatížení mezi ČR a Finskem liší o 8,08 p. b., při 1,5násobku PM o 11,82 p. b. a při 2násobku PM o 14,14 p. b. Lze si povšimnout, že se rozdíl v daňovém zatížení mezi ČR a Finskem s rostoucí mzdou postupně zvyšuje.

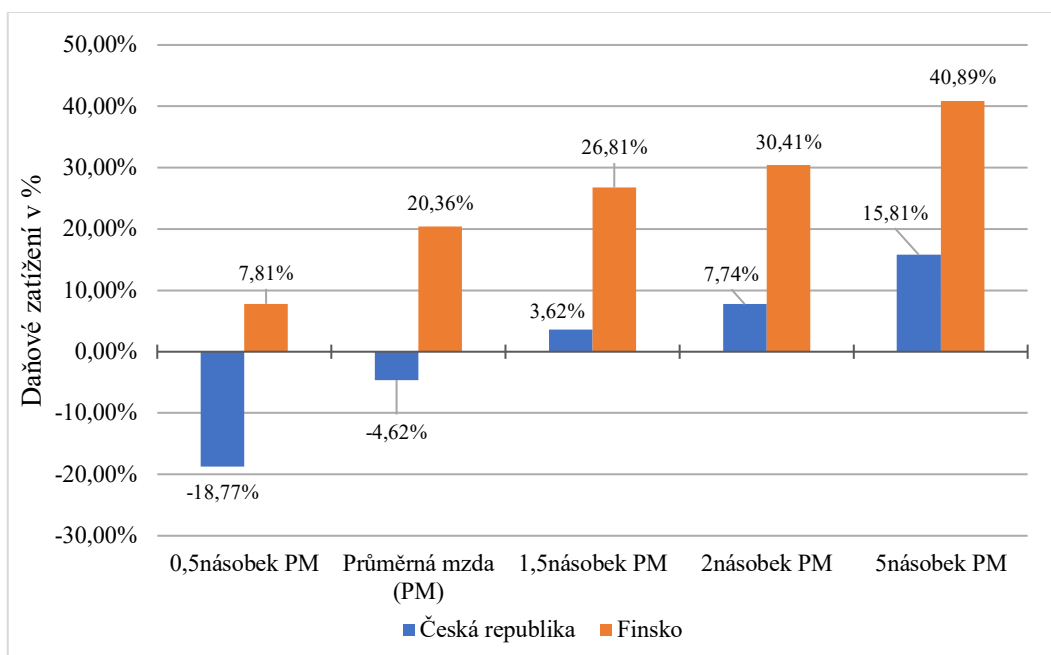
**Graf 4.4 Daňové zatížení poplatníka A – včetně sociálního pojištění ( $ETR_{T+SI}$ )**



Zdroj: Vlastní zpracování.

V Grafu 4.4 je porovnáno daňové zatížení poplatníka A při zohlednění odvodů sociálního pojištění ( $ETR_{T+SI}$ ). Z grafu je zřejmé, že se daňové zatížení při růstu mzdy v obou zemích zvyšuje. Dále si lze povšimnout, že i po započtení sociálního pojištění dosahuje poplatník vyšší úroveň daňového zatížení ve Finsku. Při 0,5násobku PM je rozdíl v hodnotě  $ETR_{T+SI}$  mezi ČR a Finskem nejmenší, činí pouhých 1,09 p. b.. Naopak nejvíce se  $ETR_{T+SI}$  mezi ČR a Finskem liší v případě 5násobku PM – rozdíl činí 20,84 p. b. Pokud poplatník pobírá průměrnou mzdu, činí rozdíl v hodnotě  $ETR_{T+SI}$  mezi ČR a Finskem 5,85 p. b. Při 1,5násobku PM se míra daňového zatížení mezi ČR a Finskem liší o 9,65 p. b. a při 2násobku PM o 11,99 p. b. Opět si lze všimnout, že se rozdíly v úrovni daňové zátěže mezi porovnávanými zeměmi při zvyšování mzdy zvětšují. Oproti variantě daňového zatížení bez vlivu sociálního pojištění ( $ETR$ ), jsou však tyto rozdíly nižší. Z toho lze vyvodit, že v ČR jsou vyšší odvody sociálního pojištění než ve Finsku.

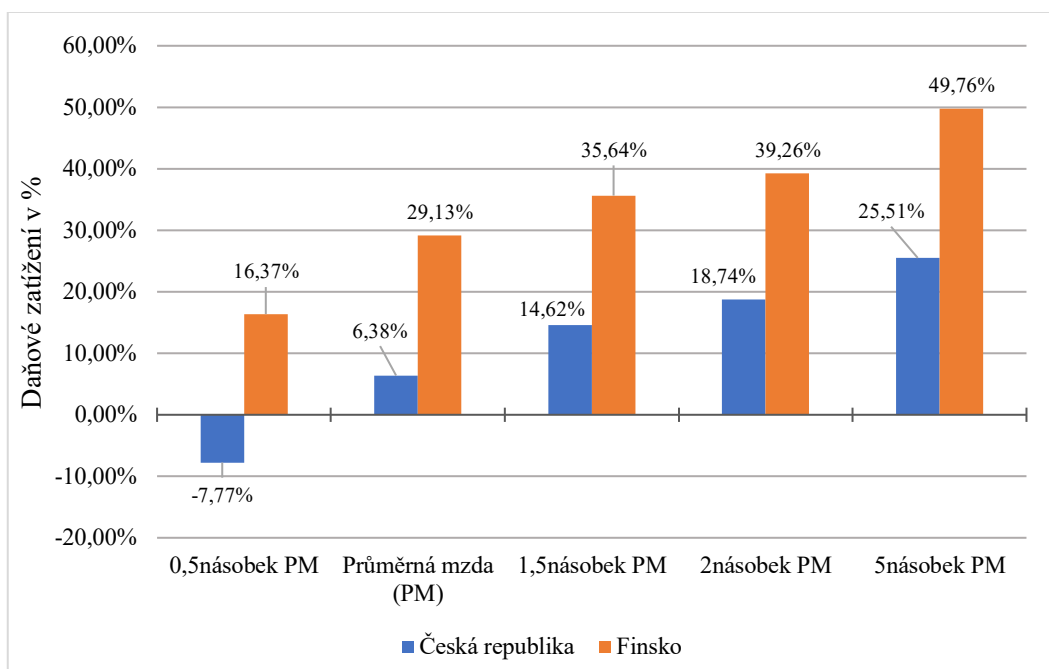
**Graf 4.5 Daňové zatížení poplatníka B – bez sociálního pojištění (ETR)**



Zdroj: Vlastní zpracování.

Prostřednictvím Grafu 4.5 je porovnáno daňové zatížení poplatníka B bez vlivu sociálního pojištění (ETR). Z grafu lze vypočítat, že v případě ČR je míra daňového zatížení podstatně nižší než ve Finsku, při 0,5násobku PM a PM je dokonce záporná. Mínusové hodnoty ETR v rámci ČR jsou důsledkem působení daňového zvýhodnění na dítě, které bylo uplatněno formou slevy na dani a daňového bonusu. Ačkoliv je ve Finsku sleva na děti uplatňována také, úroveň daňové zátěže je v této zemi oproti ČR stále vysoká. Největšího rozdílu v daňovém zatížení mezi ČR a Finskem je dosaženo při 0,5násobku PM, kdy tento rozdíl činí 26,58 p. b. Naopak nejméně se hodnota ETR mezi ČR a Finskem liší u 2násobku PM – rozdíl činí 22,67 p. b. Při průměrné mzdě je úroveň daňového zatížení poplatníka B ve Finsku oproti ČR vyšší o 24,98 p. b., při 1,5násobku PM o 23,19 p. b. a při 5násobku PM o 25,08 p. b.

**Graf 4.6 Daňové zatížení poplatníka B – včetně sociálního pojištění ( $ETR_{T+SI}$ )**



Zdroj: Vlastní zpracování.

V Grafu 4.6 je porovnáno daňové zatížení poplatníka B při zohlednění plateb sociálního pojištění ( $ETR_{T+SI}$ ). Z grafu je patrné, že ve Finsku je úroveň daňového zatížení vyšší než v Česku. Při 0,5násobku PM je hodnota  $ETR_{T+SI}$  v ČR v důsledku uplatnění daňového zvýhodnění na dítě (ve formě daňového bonusu) záporná – činí - 7,77 %. Naproti tomu ve Finsku dosahuje míra daňového zatížení ve stejné příjmové kategorii 16,37 %, což je o 24,14 p. b. více než v ČR. V případě ostatních násobků průměrné mzdy dosahuje  $ETR_{T+SI}$  v ČR i Finsku kladných hodnot. Míra daňové zátěže je ve Finsku při průměrné mzdě vyšší o 22,75 p. b. než v ČR, při 1,5násobku PM o 21,02 p. b., při 2násobku PM o 20,52 p. b. a při 5násobku o 24,25 p. b.

### 4.3.6 Výpočet a srovnání daňové progresivity

Progresivita osobní důchodové daně je vypočtena dle vzorce 4.4, který měří elasticitu daňové povinnosti vzhledem k příjmu před zdaněním. Zjištěné hodnoty progresivity daňové povinnosti jsou uvedeny v Tab. 4.9 (poplatník A).

**Tab. 4.9 Daňová progresivita – poplatník A**

	Česká republika		Finsko	
	0,5násobek PM (v Kč)	PM (v Kč)	0,5násobek PM (v EUR)	PM (v EUR)
Daň	7 725,00	40 290,00	1 684,55	8 323,80
Hrubá mzda	162 036,00	324 072,00	20 292,00	40 584,00
<b>Daňová progresivita</b>	<b>4,22</b>		<b>3,94</b>	
	PM (v Kč)	1,5násobek PM (v Kč)	PM (v EUR)	1,5násobek PM (v EUR)
Daň	40 290,00	72 855,00	8 323,80	16 321,78
Hrubá mzda	324 072,00	486 108,00	40 584,00	60 876,00
<b>Daňová progresivita</b>	<b>1,62</b>		<b>1,92</b>	
	1,5násobek PM (v Kč)	2násobek PM (v Kč)	1,5násobek PM (v EUR)	2násobek PM (v EUR)
Daň	72 855,00	105 435,00	16 321,78	24 685,00
Hrubá mzda	486 108,00	648 144,00	60 876,00	81 168,00
<b>Daňová progresivita</b>	<b>1,34</b>		<b>1,54</b>	
	2násobek PM (v Kč)	5násobek PM (v Kč)	2násobek PM (v EUR)	5násobek PM (v EUR)
Daň	105 435,00	311 376,00	24 685,00	82 974,97
Hrubá mzda	648 144,00	1 620 360,00	81 168,00	202 920,00
<b>Daňová progresivita</b>	<b>1,30</b>		<b>1,57</b>	

Zdroj: Vlastní zpracování.

Z Tab. 4.9 vyplývá, že u poplatníka A je v ČR i ve Finsku daňová progresivita v rámci vymezených příjmových intervalů větší než 1, což znamená, že je daň progresivní. Lze také vypočítat, že ve většině případů je progresivita daňové povinnosti větší ve Finsku než v ČR. Jedině u 0,5násobku PM a PM je daňová progresivita větší v ČR. V rámci obou srovnávaných zemí je daňová progresivita největší na nejnižším příjmovém rozpětí (od 0,5násobku PM do PM). Je to způsobeno existencí položek snižujících ZD a daňových slev. Naopak nejmenší je daňová progresivita v případě ČR v nejvyšším stanoveném intervalu (od 2 do 5 násobku PM) a v případě Finska v intervalu od 1,5 do 2 násobku PM. U ČR má



hodnota daňové progresivity s rostoucími příjmy klesající tendenci. Stejně tak je tomu i v případě Finska, ale jen do 3. intervalu (od 1,5násobku PM do 2násobku PM). V příjmovém rozpětí od 2násobku PM do 5násobku PM míra daňové progresivity narůstá.

#### **4.4 Návrhy a doporučení pro český daňový systém v oblasti daně z příjmů fyzických osob**

Tato podkapitola se zabývá některými návrhy a doporučeními na změny českého daňového systému v oblasti daně z příjmů fyzických osob inspirovanými daňovým systémem Finska. Předkládané návrhy jsou zaměřeny na podporu daňového poplatníka (především na snížení jeho daňové povinnosti), nikoliv na zvýšení daňových výnosů státu.

##### **Změna základu daně ze závislé činnosti (zrušení superhrubé mzdy)**

V ČR je ZD ze závislé činnosti součet hrubého příjmu a sociálního pojištění hrazeného zaměstnavatelem (34 % z hrubé mzdy), tzv. superhrubá mzda. Zaměstnanec tak v podstatě kromě daně z příjmů platí také daň z daně, čímž se výrazně zvyšuje jeho daňové zatížení. Pro českého poplatníka by tedy bylo výhodnější, kdyby byla daň odváděna pouze z hrubé mzdy – snížilo by se tak jeho daňové zatížení a zároveň by se zjednodušil výpočet daně. Ještě lepší variantou by však bylo, kdyby si poplatník mohl od hrubého příjmu odečíst výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu, tak jako je tomu ve Finsku.

##### **Zavedení odčitatelné položky ve výši výdajů na dojíždění do zaměstnání**

Dalším návrhem pro českou daň z příjmů FO je zavedení položky snižující ZD ve výši výdajů na dojíždění do zaměstnání. Zavedení této odčitatelné položky by v ČR mohlo podpořit zaměstnanost, především pak v regionech, kde je nedostatek pracovních sil. Pro mnoho lidí je totiž dojíždění do zaměstnání velmi nákladnou záležitostí (týká se to zejména nízkopříjmových skupin obyvatelstva) a tato forma zvýhodnění by jim pomohla náklady na dojíždění snížit a umožnit jim tak cestovat za prací i do vzdálenějších regionů země.

##### **Zavedení odčitatelné položky ve výši výdajů na nájem bytu drženého poplatníkem kvůli zaměstnání**

Zavedení položky snižující ZD ve výši výdajů na nájem bytu, který si poplatník pořídil kvůli svému zaměstnání, by především pomohlo snížit daňové zatížení poplatníka. Dále by však tato odčitatelná položka měla pozitivní dopad také na zaměstnanost.

### Zavedení odčitatelné položky ve výši pojistného na sociální pojištění hrazeného zaměstnancem

V ČR je pojistné na sociální pojištění hrazené zaměstnancem (případně OSVČ) součástí základu daně z příjmů, což zvyšuje daňové zatížení poplatníka. Ve Finsku je na rozdíl od ČR pojistné na sociální pojištění hrazené zaměstnancem položkou odčitatelnou od ZD. Po vzoru Finska by tedy bylo z pohledu snížení daňové zátěže českého poplatníka vhodné zavést položku odčitatelnou od ZD ve výši sociálního pojištění.

### Zavedení slevy na dani ve výši výdajů vynaložených na domácí práce, poskytování domácí péče, opravy a údržbářské práce v domácnosti

Ve Finsku si mohou poplatníci svou daňovou povinnost snížit o část výdajů vynaložených na domácí práce, poskytování domácí péče a údržbářské práce v domácnosti, které byly provedeny obchodní společností nebo zaměstnancem poplatníka. Pokud by se v ČR tato sleva na dani zavedla, došlo by ke snížení daňové povinnosti poplatníka a zároveň by se tak podpořila zaměstnanost.

## 4.5 Daň z příjmů právnických osob

Srovnání daně z příjmů právnických osob mezi ČR a Finskem je provedeno pomocí Tab. 4.10.

**Tab. 4.10 Srovnání daně z příjmů právnických osob**

Poplatník daně	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"><li>Právnické osoby, organizační složky státu, podílové fondy apod., včetně neziskových organizací (veřejně prospěšných poplatníků)</li><li>Daňoví rezidenti nebo daňoví nerezidenti</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>Společnosti s ručením omezeným, vládní instituce, družstva, sdružení, nadace aj.</li><li>Daňoví rezidenti nebo daňoví nerezidenti</li></ul>
Předmět daně (podnikatelské PO)	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"><li>Příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>3 kategorie příjmů: obchodní příjem, příjem ze zemědělství a lesnictví, ostatní příjem</li></ul>

<b>Základ daně</b>	
<b>Česká republika</b>	<b>Finsko</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>Účetní VH upravený na základ daně (navýšením o nedaňové náklady apod.)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Účetní VH upravený na základ daně (navýšením o nedaňové náklady apod.)</li> <li>Zjišťuje se pro každou kategorii příjmů zvlášť</li> </ul>
<b>Daňové náklady</b>	
<b>Česká republika</b>	<b>Finsko</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>Náklady vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů</li> <li>Daňové odpisy majetku</li> <li>Pojistné na sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance (zaplacené do konce měsíce následujícího po skončení zdaňovacího období)</li> <li>Zaplacená daň z nemovitostí a daň z nabytí nemovitých věcí</li> <li>A další</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Náklady vynaložené na dosažení a udržení zdanitelných příjmů</li> <li>Odpisy dlouhodobého majetku</li> <li>50 % výdajů na reprezentaci</li> <li>Pojistné na sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem za zaměstnance</li> <li>Daň z nemovitostí</li> <li>Dary univerzitám aj. – min. 850 EUR, max. 250 000 EUR</li> <li>Odpočet kompenzující pracovní čas ztracený v důsledku školení zaměstnanců – 1/2 průměrného denního platu</li> <li>A další</li> </ul>
<b>Nedaňové náklady</b>	
<b>Česká republika</b>	<b>Finsko</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>Výdaje na reprezentaci a dary</li> <li>Daň z příjmů PO</li> <li>A další</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>50 % výdajů na reprezentaci</li> <li>Daně z příjmů</li> <li>A další</li> </ul>
<b>Odpisy majetku</b>	
<b>Česká republika</b>	<b>Finsko</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>Hmotný majetek – rovnoměrné nebo zrychlené</li> <li>Nehmotný majetek – rovnoměrné</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Hmotný majetek – degresivní</li> <li>Nehmotný majetek – rovnoměrné</li> </ul>
<b>Položky odčitatelné od ZD</b>	
<b>Česká republika</b>	<b>Finsko</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>Dary na veřejně prospěšné účely – min. 2 000 Kč, max. 10 % ZD</li> <li>Odpočet výdajů na výzkum a vývoj</li> <li>Odpočet na podporu odborného vzdělávání</li> <li>Ztráty – 5 let</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ztráty – 10 let (kapitálové ztráty 5 let)</li> </ul>

Sazba daně	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"> <li>• 19 %</li> <li>• Pro základní investiční fond 5 %</li> <li>• Pro fond penzijní společnosti 0 %</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 20 %</li> </ul>
Slevy na dani	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Sleva za zdravotně postižené zaměstnance – 18 000 Kč nebo 60 000 Kč</li> <li>• Sleva z titulu příslibu investiční pobídky</li> </ul>	
Zdaňovací období	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kalendářní nebo hospodářský rok</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kalendářní nebo hospodářský rok</li> </ul>
Daňové přiznání	
Česká republika	Finsko
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Do 3 měsíců po skončení zdaňovacího období (případně do 6 měsíců)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Do 4 měsíců po skončení zdaňovacího období</li> </ul>

Zdroj: Vlastní zpracování.

## 5 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo popsat a porovnat systém přímých daní vybraných zemí Evropské unie se zaměřením na daň z příjmů fyzických a právnických osob a navrhnout případná doporučení pro daňový systém ČR v oblasti daně z příjmů fyzických osob. Dále byl cílem také výpočet a porovnání daňového zatížení zaměstnance a daňové progresivity.

Druhá kapitola diplomové práce se zabývala teoretickými aspekty přímých daní. Nejprve byly vymezeny pojmy daň, daňová soustava a daňový systém, a následně bylo popsáno členění daní. Poslední část kapitoly byla věnována charakteristice jednotlivých přímých daní.

V rámci třetí kapitoly byl popsán daňový systém a jednotlivé přímé daně ČR a Finska.

Čtvrtá kapitola představovala praktickou část diplomové práce, jejímž předmětem byla komparace přímých daní ČR a Finska. Tato praktická část byla rozčleněna do pěti podkapitol.

Obsahem první podkapitoly praktické části diplomové práce bylo porovnání ukazatele složené daňové kvóty, daňového mixu a dne daňové svobody ČR a Finska.

Z komparace daňové kvóty vyplynulo, že daňové zatížení obyvatel je vyšší ve Finsku než v ČR, a to v průměru (průměr za léta 2006 – 2015) o 8,63 procentních bodů.

Při porovnání daňového mixu ČR a Finska (za rok 2014) bylo zjištěno, že v případě ČR mají největší podíl na celkovém daňovém výnosu příspěvky na sociální pojištění (44,04 %) a v případě Finska osobní důchodové daně (30,63 %). V obou srovnávaných zemích mají nejmenší podíl na daňových výnosech majetkové a ostatní daně. Dále bylo zjištěno, že výnos z osobní důchodové daně je větší ve Finsku než v ČR, a naopak výnos sociálního pojištění a korporátních daní je větší v ČR než ve Finsku. Podíl nepřímých daní (DPH aj.) je v obou zemích víceméně srovnatelný.

Den daňové svobody připadl v roce 2016 v ČR na 2. 6. a ve Finsku na 2. 8. Finští poplatníci tak museli na stát pracovat o 2 měsíce déle než poplatníci v Česku.

V rámci druhé podkapitoly praktické části diplomové práce byla za pomoci tabulky porovnána česká a finská daň z příjmů fyzických osob. Tato daň se ve srovnávaných zemích podstatně liší. V ČR jsou příjmy FO zdaňovány pouze jednou daní ve výši 15 % (u některých poplatníků ale může být daňová povinnost navýšena o 7% solidární zvýšení daně), kdežto ve Finsku jsou příjmy FO zdaňovány státní daní, komunální daní a církevní daní. Státní daň má přitom progresivní sazbu daně. Další rozdíl lze nalézt v předmětu daně – v ČR zahrnuje

5 různých kategorií příjmů a ve Finsku pouze 2 kategorie. Podstatně se liší také ZD ze závislé činnosti – v ČR je ZD součet příjmů a pojistného na sociální pojištění, zato ve Finsku se jedná o rozdíl příjmů a skutečných nebo paušálních výdajů. V obou zemích lze od ZD odečíst daňové ztráty a dary (liší se pouze částky a podmínky uplatnění), ostatní odpočty od ZD jsou rozdílné. V ČR i ve Finsku si může poplatník snížit svou daňovou povinnost o slevu na poplatníka a slevu na děti (liší se pouze částky a podmínky uplatnění). V ČR lze slevu na děti uplatnit i formou daňového bonusu. Ostatní daňové slevy jsou rozdílné.

Třetí podkapitola praktické části diplomové práce byla zaměřena na výpočet a komparaci daňového zatížení a daňové progresivity u poplatníka s příjmy ze závislé činnosti (zaměstnanec) ve vybraných zemích EU. Daňové zatížení bylo zkoumáno v pěti příjmových kategoriích – 0,5násobek PM, průměrná mzda, 1,5násobek PM, 2násobek PM a 5násobek PM, a to u dvou typů poplatníků – u poplatníka A, který je svobodný a bezdětný, a u poplatníka B, který má manželku bez vlastních příjmů a 2 nezletilé děti.

Pro výpočet daňového zatížení byly použity dva typy ukazatelů efektivní daňové sazby – ukazatel bez vlivu sociálního pojištění (ETR) a ukazatel zohledňující sociální pojištění ( $ETR_{T+SI}$ ). Na základě komparace ukazatele ETR bylo u poplatníka A i B zjištěno vyšší daňové zatížení ve Finsku, a to při všech úrovních mzdového příjmu. Stejný výsledek byl zjištěn i v rámci ukazatele  $ETR_{T+SI}$ , ačkoliv jsou v ČR odvody sociálního pojištění vyšší než ve Finsku. Rozdíly v daňovém zatížení mezi ČR a Finskem jsou nejvíce patrné u poplatníka B, a to díky uplatnění slevy na děti (a případně i slevy na manželku), která je v ČR podstatně vyšší než ve Finsku. Z analýzy ukazatele ETR a  $ETR_{T+SI}$  dále vyplynulo, že v rámci obou srovnávaných zemí se v případě poplatníka A i B úroveň daňové zátěže s rostoucím příjmem zvyšuje.

Daňová progresivita byla zkoumána pouze u poplatníka A, a to v rámci následujících příjmových intervalů: 0,5násobek PM až PM, PM až 1,5násobek PM, 1,5násobek PM až 2násobek PM, 2násobek PM až 5násobek PM. Výpočet byl proveden za pomoci ukazatele progresivity daňové povinnosti (PTO). Z výsledků vyplynulo, že v případě ČR i Finska je daň ve všech příjmových intervalech progresivní.

V rámci čtvrté podkapitoly praktické části diplomové práce byly vymezeny návrhy a doporučení pro daňový systém ČR v oblasti daně z příjmů fyzických osob inspirované daňovým systémem Finska. Návrhy byly zaměřeny na podporu daňového poplatníka, především pak na snížení jeho daňové povinnosti. Bylo doporučeno zrušit superhrubou mzdu jako ZD ze závislé činnosti a namísto ní jako ZD zavést hrubou mzdu či hrubou mzdu sníženou o výdaje. Dále bylo navrženo zavedení odčitatelné položky ve výši výdajů na

dojíždění do zaměstnání, odčitatelné položky ve výši výdajů na nájem bytu drženého poplatníkem kvůli zaměstnání a odčitatelné položky ve výši pojistného na sociální pojištění hrazeného zaměstnancem. Doporučeno bylo také zavedení slevy na dani ve výši výdajů vynaložených na domácí práce, poskytování domácí péče, opravy a údržbářské práce v domácnosti

Pátá podkapitola se zabývala porovnáním daně z příjmů právnických osob ČR a Finska. Rozdíly mezi ČR a Finskem nejsou u této daně příliš velké. Nejvíce odlišností lze nalézt u položek snižujících ZD, slev na dani a případně i u daňových nákladů a odpisů majetku. Sazba daně je v obou zemích lineární, liší se jen výší – v ČR je 19% a ve Finsku 20%.

## SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

### Knižní publikace

DVOŘÁKOVÁ, Veronika a kol. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2016*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. 328 s. ISBN 978-80-7552-035-7.

GRŮŇ, Lubomír. *Finanční právo a jeho instituty*. 2. vyd. Praha: Linde, 2006. 323 s. ISBN 80-7201-620-2.

KOTLÁN, Igor. *Daňové zatížení a struktura daní v ČR ve srovnání s vybranými zeměmi OECD a EU a legislativní změny ve smyslu de lege ferenda*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2010. 112 s. ISBN 978-80-86729-58-9.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 276 s. ISBN 978-80-7478-841-3.

SHELLEKENS, Marnix, ed. *European Tax Handbook 2016*. Amsterdam: IBFD, 2016. 1104 s. ISBN 978-90-8722-365-6.

ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vyd. Praha: Linde, 2013. 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.

ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 128 s. ISBN 978-80-7478-785-0.

VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2016*. 13. vyd. Praha: 1. VOX, 2016. 393 s. ISBN 978-80-87480-44-1.

### Elektronické zdroje

COLLIANDER, Anders. *Taxation in Finland 2009* [online]. Helsinki: Ministry of Finance, 2009, 212 s. [cit. 2017-01-27]. ISBN 978-951-804-933-6. Dostupné z: <http://vm.fi/dms-portlet/document/0/224823>



CZECHTRADE. Finsko: Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled. *BusinessInfo.cz* [online]. 2016 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/finsko-zakladni-charakteristika-teritoria-17992.html>

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. Kurzy devizového trhu. *ČNB* [online]. 2016 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: [https://www.cnb.cz/cs/financni\\_trhy/devizovy\\_trh/kurzy\\_devizoveho\\_trhu/denni\\_kurz.jsp](https://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Obyvatelstvo. *ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD* [online]. Aktualizováno dne: 19.01.2017 [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: [https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo\\_lide](https://www.czso.cz/csu/czso/obyvatelstvo_lide)

EUROPEAN COMMISSION. Capital tax – Inheritance tax. *EUROPEAN COMMISSION* [online]. 2016, last updated on 2016/08/23 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/taxation\\_customs/tedb/taxDetails.html?id=242/1451606401](http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html?id=242/1451606401)

EUROPEAN COMMISSION. Social security contribution (Employees). *EUROPEAN COMMISSION* [online]. 2016, last updated on 2016/11/21 [cit. 2017-02-08]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/taxation\\_customs/tedb/taxDetails.html?id=259/1451606401](http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html?id=259/1451606401)

EUROPEAN COMMISSION. Tax on real estate – Real property tax. *EUROPEAN COMMISSION* [online]. 2016, last updated on 2016/08/10 [cit. 2017-01-31]. Dostupné z: [http://ec.europa.eu/taxation\\_customs/tedb/taxDetails.html?id=262/1451606401](http://ec.europa.eu/taxation_customs/tedb/taxDetails.html?id=262/1451606401)

EVROPSKÁ KOMISE. Finsko. *Evropská unie* [online]. Poslední aktualizace: 31/03/2017 [cit. 2017-03-31]. Dostupné z: [https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/finland\\_cs](https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/finland_cs)

FINNISH TAX ADMINISTRATION. Automatically granted deductions. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 1/4/2016 [cit. 2016-10-18]. Dostupné z: [https://www.vero.fi/en-US/Individuals/Deductions/Automatically\\_granted\\_deductions\(35221\)](https://www.vero.fi/en-US/Individuals/Deductions/Automatically_granted_deductions(35221))

FINNISH TAX ADMINISTRATION. Commuting expenses. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 5/16/2016 [cit. 2016-12-31]. Dostupné z: [https://www.vero.fi/en-US/Individuals/Travel\\_expenses/Commuting\\_expenses\(31933\)](https://www.vero.fi/en-US/Individuals/Travel_expenses/Commuting_expenses(31933))

FINNISH TAX ADMINISTRATION. Deductions. *VERO SKATT* [online]. 2015 [cit. 2016-10-31]. Dostupné z: <http://portal.vero.fi/public/default.aspx?nodeid=9862&culture=en-US&contentlan=2>

FINNISH TAX ADMINISTRATION. Deductions from capital income. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 1/5/2016 [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: [https://www.vero.fi/enUS/Individuals/Deductions/Deductions\\_from\\_capital\\_income\(35232\)](https://www.vero.fi/enUS/Individuals/Deductions/Deductions_from_capital_income(35232))

FINNISH TAX ADMINISTRATION. Deductions you must claim. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 1/5/2016 [cit. 2016-10-31]. Dostupné z: [https://www.vero.fi/en-US/Individuals/Deductions/Deductions\\_you\\_must\\_claim\(35230\)](https://www.vero.fi/en-US/Individuals/Deductions/Deductions_you_must_claim(35230))

FINNISH TAX ADMINISTRATION. Public broadcasting tax. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 12/11/2012 [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: [https://www.vero.fi/enUS/Individuals/Payments/Public\\_broadcasting\\_tax](https://www.vero.fi/enUS/Individuals/Payments/Public_broadcasting_tax)

FINNISH TAX ADMINISTRATION. Real estate tax. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 9/7/2016 [cit. 2016-12-13]. Dostupné z: [https://www.vero.fi/enUS/Individuals/Real\\_estate\\_tax](https://www.vero.fi/enUS/Individuals/Real_estate_tax)

FINNISH TAX ADMINISTRATION. Real estate tax rates. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 1/11/2016 [cit. 2016-12-13]. Dostupné z: [https://www.vero.fi/enUS/Individuals/Real\\_estate\\_tax/Real\\_estate\\_tax\\_rates\(31821\)](https://www.vero.fi/enUS/Individuals/Real_estate_tax/Real_estate_tax_rates(31821))

FINNISH TAX ADMINISTRATION. Taxation of lotteries, competitions, games. *VERO SKATT* [online]. 2011, Last Update: 1/9/2012 [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: [https://www.vero.fi/enUS/Precise\\_information/Other\\_taxes/Taxation\\_of\\_lotteries\\_competitions\\_games\(19567\)](https://www.vero.fi/enUS/Precise_information/Other_taxes/Taxation_of_lotteries_competitions_games(19567))

FINNISH TAX ADMINISTRATION. Tax Credit for Domestic Help. *VERO SKATT* [online]. 2015 [cit. 2016-10-31]. Dostupné z: <http://portal.vero.fi/public/default.aspx?nodeid=9864&culture=en-US&contentlan=2>

FINNISH TAX ADMINISTRATION. Tax credit on home loan interest. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 1/4/2016 [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: [https://www.vero.fi/enUS/Individuals/Buying\\_a\\_home/Tax\\_credit\\_on\\_interest\\_payments](https://www.vero.fi/enUS/Individuals/Buying_a_home/Tax_credit_on_interest_payments)

FINNISH TAX ADMINISTRATION. Transfer tax. *VERO SKATT* [online]. Last Update: 4/25/2016 [cit. 2016-12-13]. Dostupné z: [https://www.vero.fi/enUS/Individuals/Transfer\\_tax](https://www.vero.fi/enUS/Individuals/Transfer_tax)

Finská vlajka. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. 2017 [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Finsk%C3%A1\\_vlajka](https://cs.wikipedia.org/wiki/Finsk%C3%A1_vlajka)

LIBERÁLNÍ INSTITUT. Co popisuje Den daňové svobody? *DEN DAŇOVÉ SVOBODY* [online]. 2016 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.dendanovesvobody.cz/>

LIBERÁLNÍ INSTITUT. Den daňové svobody 2016. *DEN DAŇOVÉ SVOBODY* [online]. 2016 [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://www.dendanovesvobody.cz/archiv-dds/2016/>

MOORE STEPHENS. *Doing business in Finland 2015* [online]. Moore Stephens, 2015 [cit. 2017-02-24]. Dostupné z: <https://www.moorestephens.com/MediaLibsAndFiles/media/MooreStephens/Documents/DPS28985-Doing-business-in-Finland-2015-v5.pdf?ext=.pdf>

MZV ČR. Symboly ČR a EU pro použití v tisku. *Velvyslanectví České republiky v Londýně* [online]. 2005 [cit. 2017-04-01]. Dostupné z: [http://www.mzv.cz/london/cz/o\\_velvyslanectvi/galerie/symboly\\_cr\\_a\\_eu\\_pro\\_pouziti\\_v\\_tisku.html](http://www.mzv.cz/london/cz/o_velvyslanectvi/galerie/symboly_cr_a_eu_pro_pouziti_v_tisku.html)

OECD. Revenue Statistics - OECD countries: Comparative tables. *OECD.Stat* [online]. Date last updated 30-Nov-16 [cit. 2017-03-01]. Dostupné z: <https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=REV>

OECD. *Revenue Statistics 2016* [online]. Paris: OECD Publishing, 2016, 380 s. [cit. 2017-03-20]. ISSN 1996-3726. Dostupné z: [http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/taxation/revenue-statistics-2016\\_rev\\_stats-2016-en-fr#page1](http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/taxation/revenue-statistics-2016_rev_stats-2016-en-fr#page1)

STATISTICS FINLAND. Appendix table 11. Average earnings by employer sector and gender, EUR/month. *Statistics Finland* [online]. Updated 03.02.2017 [cit. 2017-03-07]. Dostupné z: [http://www.stat.fi/til/ati/2016/04/ati\\_2016\\_04\\_2017-02-03\\_tau\\_011\\_en.html](http://www.stat.fi/til/ati/2016/04/ati_2016_04_2017-02-03_tau_011_en.html)

ŠIROKÝ, Jan. *Některé poznámky k vypovídací schopnosti pojmů „rovná daň“ a „ekologické daně“* [online]. 6 s. [cit. 2017-03-14] Dostupné z: [http://kvf.vse.cz/storage/1218123615\\_sb\\_%C5%A0irokjn.pdf](http://kvf.vse.cz/storage/1218123615_sb_%C5%A0irokjn.pdf)

THE MINISTRY OF FINANCE. Business taxation. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2016-12-14]. Dostupné z: <http://vm.fi/en/business-taxation>

THE MINISTRY OF FINANCE. Real estate taxation. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2016-12-14]. Dostupné z: <http://vm.fi/en/real-estate-taxation>

THE MINISTRY OF FINANCE. Taxation. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://vm.fi/en/taxation>

THE MINISTRY OF FINANCE. Taxation at source on interest. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2016-12-14]. Dostupné z: <http://vm.fi/en/taxation-at-source-on-interest>

THE MINISTRY OF FINANCE. Taxation of capital income. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2016-12-30]. Dostupné z: <http://vm.fi/en/taxation-of-capital-income>

THE MINISTRY OF FINANCE. Taxation of inheritance and gifts. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2016-12-14]. Dostupné z: <http://vm.fi/en/taxation-of-inheritance-and-gifts>

THE MINISTRY OF FINANCE. Tax system. *MINISTRY OF FINANCE* [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://vm.fi/en/tax-system>

VEROHALLINTO. Lapsivähennys. *VERO SKATT* [online]. 2015 [cit. 2016-10-16]. Dostupné z: [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat\\_veroohjeet/Henkiloasiakkaan\\_tuloverotus/Lapsivahennys\(38968\)](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Lapsivahennys(38968))

VEROHALLINTO. Verotettavan tulon laskeminen henkilöverotuksessa. *VERO SKATT* [online]. 2015 [cit. 2016-10-16]. Dostupné z: [https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat\\_veroohjeet/Henkiloasiakkaan\\_tuloverotus/Verotettavan\\_tulon\\_laskeminen\\_henkilover\(38978\)#7.7 Opintolainavähennys\\_](https://www.vero.fi/fi-FI/Syventavat_veroohjeet/Henkiloasiakkaan_tuloverotus/Verotettavan_tulon_laskeminen_henkilover(38978)#7.7%20Opintolainavahennys_)

## **Právní předpisy**

Zákon č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3473-3491. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2640>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 280 ze dne 22. července 2009 daňový řád. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 87, s. 4038-4104. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=5542>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 338 ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitých věcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 71, s. 1946-1952. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2594>. ISSN 1211-1244.

Zákonné opatření Senátu č. 340 ze dne 9. října 2013 o dani z nabytí nemovitých věcí. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2013, částka 132, s. 5982-5993. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6527>. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 654 ze dne 20. července 1992 o dani z nemovitostí (Kiinteistövero laki). Dostupný také z: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920654?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=1992%2F654>

Vyhláška č. 244 ze dne 24. září 2015 o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2014, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2014, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2016 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2016 a o zvýšení důchodů v roce 2016. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2015, částka 100, s. 3008. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=9905>. ISSN 1211-1244.

## SEZNAM ZKRATEK

ČNB – Česká národní banka

ČR – Česká republika

DPH – daň z přidané hodnoty

DZD – dílčí základ daně

EHP – Evropský hospodářský prostor

ETR – efektivní daňová sazba

ETR<sub>T+SI</sub> – efektivní daňová sazba po zohlednění sociálního pojištění

EU – Evropská unie

EUR – euro

FO – fyzická osoba

HDP – hrubý domácí produkt

Kč – koruna česká

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

OSVČ – osoba samostatně výdělečně činná

PAR – progresivita průměrné sazby

p. b. – procentní bod

PEAT – progresivita příjmu po zdanění

PM – průměrná mzda (roční)

PO – právnická osoba

PTO – progresivita daňové povinnosti

SI – odvody sociálního pojištění hrazené zaměstnancem

SZ – pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

T – daňová povinnost

TV – televizní

VH – výsledek hospodaření

VZ – vyměřovací základ

Y – hrubý příjem

ZD – základ daně

ZDNN – zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí

ZDNV – zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí

ZDP – zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

ZP – pojistné na veřejné zdravotní pojištění

ZTP/P – osoba zvlášť těžce postižená s průvodcem

## PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 21. dubna 2017

*Kristína Dohnalová*

Bc. Kristína Dohnalová

## **SEZNAM PŘÍLOH**

Příloha č. 1 – Klasifikace daní dle metodiky OECD

Příloha č. 2 – Výpočet daně a daňového zatížení poplatníka A s průměrnou mzdou (Finsko)

Příloha č. 3 – Výpočet daně a daňového zatížení poplatníka A s 1,5násobkem PM (Finsko)

Příloha č. 4 – Výpočet daně a daňového zatížení poplatníka A s 2násobkem PM (Finsko)

Příloha č. 5 – Výpočet daně a daňového zatížení poplatníka A s 5násobkem PM (Finsko)

Příloha č. 6 – Výpočet daně a daňového zatížení poplatníka B s průměrnou mzdou (Finsko)

Příloha č. 7 – Výpočet daně a daňového zatížení poplatníka B s 1,5násobkem PM (Finsko)

Příloha č. 8 – Výpočet daně a daňového zatížení poplatníka B s 2násobkem PM (Finsko)

Příloha č. 9 – Výpočet daně a daňového zatížení poplatníka B s 5násobkem PM (Finsko)